

web: www.sorunpolemik.net e.posta: sorun_polemik@hotmail.com

Süresi: Şimdilik İki Ayda Bir Yayınlanır

Sayı: 18 (2005)

Fiyatı: KDV Dahil 4.000.000 TL. - 4 YTL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: *Sırrı Öztürk*

Yönetim Yeri ve Adresi:

Çatalçeşme Sokak, No: 46, K/3, D/6

Cağaloğlu-İstanbul-34110

Telefon : (0212) 511 08 29

Fax : (0212) 519 05 60

Posta Çeki No: 98213

Banka Hesap No: İş Bankası Cağaloğlu Şubesi (1095) 325 835

Abone: Yurtiçi, yıllık 6 sayı 24.000.000 TL. - 24 YTL.

Yurtdışı, dört katı

Teknik Hazırlık: Sorun Teknik Büro

İlan: Yayın ilkelerimizle bağdaşmayan ilanlar kabul edilmez

Gönderilen yazıların beş dergi sayfasını geçmemesi (CD ve e-posta), Word programında zenginleştirilmiş metin biçiminde Times Türk veya Helvetica Türk yazı karakteriyle kaydedilerek gönderilmesi gerekir. Yazılı metinler kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Baskı: Ser Matbaacılık (0212 565 17 74)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Baskı Tarihi: 10 Kasım 2005

ISSN 1303-2402

İÇİNDEKİLER

• Politika Cephesinden Güncele Bakış S.P.	3
• Sırrı Öztürk Parti Kurma Atakları	18
• Derviş Okan Devrimci Bir Çıkış Hattı Olarak İşçi-Kitle Gazetesi	27
• Turgay Ulu Nasıl Bir İşçi-Kitle Gazetesi?	35
• "İşçi-Kitle Gazetesi İçin Çağrı"mıza Eleştiriler ve Cevaplar S.P.	42
• Güven Erbil SORUN Polemik Dergisi'nin Ötekilerden Farkı Nedir?	43
• Ali Özdoğu "Karanlığın Gözleri" "Sol"da Sataşma ve Küfür "Kültürü"nden Örnekler	48
• Sırrı Öztürk Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?	54
• Tolga Ersoy Avrupaî Kapitalizm	58
• Mehmet Eymen Kapitalizm Çökmeye, Türkiye Ona Tutunmaya	63
• Nazım Güvenç Ezberimizi Yenilemek Zorundayız - 2	67
• Bilge Erdem "Düzen"İN Kucağında 12 Eylül	74
• Tolga Ersoy Resmî Tarih Polemikleri - 2	81
• Mehmet Eymen Ekim Devrimi'nin Sonsözü Söylenmedi; Söylenecek!	89
• Ahmet Temizel Boş Ambarlar ve Marksizm Üzerine Tartışmalar	93
• İsmail Arguvanlı Sağcı-Yağcı-Liberal Yolcu...	98
• Devrim Demir "Sağlak Solcu"ların Kutusu...	105
• Dr. Şükrü Güvenç Marksizmde Kategori ve Kavramların Yeri-Dili	109
• M. Egeli Durum ve Temel İvme	115
• Mehmet Desde Hukuk Dışı Uygulamalar Devam Ediyor	118
• Celal Yayla CİK, Tecrit, İnfaz ve Keyfilik	120
• Bizden Haberler	123

Politika Cephesinden Güncele Bakış

“Yeniden Kuvayi Milliye” ve Kitle Hareketleri Nereye?..

AKP iktidarı zor dönemeçlerden geçiyor. İç ve dış ilişkiler, siyasal-ekonomik kriz, sosyal muhalefet dinamiklerinin eylemleri, işçi sınıfı ve emekçi halkların talepleri, ABD ve AB'nin Türkiye üzerindeki politikalarının kitleler tarafından yeterince öğrenilmesi, vb.

Bir yandan ‘Hizb-ut Tahrir’in İstanbul Fatih Camii’ndeki kitlesel gösterisi, okunan bildiri ve talepleri, diğer yandan aynı tarihlerde Kürt ulusal hareketinin kitlesel gösterileri, “Mehmetçik Basın”ın kışkırtıcı yayın politikaları, tv kanallarının tek düze haber, görüntü ve yorumları, insanımıza sunulan sahte ve sanal dünya ve gündemler...

Kontrgerilla'nın yaptığı/yaptırdığı eylemler, “derin devlet” senaryolu manipülasyonlar AKP iktidarını tavır almaya yönlendiriyor. Hâkim gerici sınıflar henüz AKP iktidarından vazgeçmemiştir. Fakat AKP'nin gitmesini isteyenler de artmaya başlamıştır. Mevcut seçim kanunu ve mevzuatı ile AKP'nin iktidardan gideceği yoktur. Sağlı “sol”lu öteki burjuva siyasî partilerinin de bu durumda iktidara gelmesinin önü kapalıdır.

Peki ne olacaktır? “En organize silahlı güç olan TSK'nın önderliğinde “millî çözüm” mü aranacaktır? “Millî çözüm” ABD ve AB'nin destek ve onayı ile “darbe” ya da “cunta” yöntemiyle nasıl iktidara gelecektir?

Uluslarötesi tekeli sermaye, ABD ve AB'nin “özgürlük, barış ve demokrasi” sloganlarıyla Yakın Doğu'da, Bölge'de emperyalist-kapitalizm ile bazı çelişki ve çatışkılı olan Suriye ve İran'a fiilî saldırı yöntemi ile mi girecektir? TC devleti emperyalizmin bu istek ve projesine baştan kara girerek yaşanan krizini hafifletecek midir?

Bir yandan ırkçı, faşist gericilik, öte yandan kara gericilik emperyalizmin manipülasyonlarıyla yeni yeni kırım ve kıyımların işaretini veriyor. Diğer yandan “Kürt Solu” üzerinde oturduğu ve henüz çözülme-yen bir sosyal muhalefet dinamiğinin talep ve ihtiyaçlarına “cevap” bahsinde, yaşadığı “öndersizlik krizi” yüzünden emperyalizmin oyunlarına alet olmaktadır. Kimi “sol”lar da bu türden kitlesel çıkışlarda Kürt hareketinin politikasızlığına tutunarak “katkı” sunduğunu zannediyor!

Taşlı sopalı ve kanlı görüntüler arasında seyredilen sokak “senaryo”sunun ardından her mahallede kurulduğu deklere edilen “Kuvayi Millîye” örgütleri aracılığıyla iktidara gelme hesaplarının yapıldığı (!) anlaşılıyor.

“Kuvayi Millîye” yetkilileri, “biz bir siyasî parti değiliz, 1,5 milyon üyeli sivil toplum örgütüyük, gerektiğinde sokağı boş bırakmayacağız” diyor.

Türk Solu “Kuvayi Millîye” bahsinde, bu örgütlenmenin tarihsel, sosyal, sınıfsal tahlilini bir türlü yapamadı. Resmî tarih anlayışı ile resmî ideolojinin iksiri ile sarhoş oldu.

Allah AKP'nin değil ama “cenahımızın” encamını hayreylesin...

TL-YTL ve Paranın “Kara”sı “Akı”...

AKP iktidarı sabun köpüğü ekonomisi ile “malı götürüyor” diye bir laf ettik diye kimi “sol”lardan soru ve “sataşma”lar aldık. Evet, AKP iktidarı “malı götürüyor.” İktidarın demagojik laflarla verdiği rakamlar kapitalist ekonomistlerce doğrulanıyor. Marksist ekonomistlerimiz henüz bu konularda bilimsel ve aydınlatıcı analizler yapamıyor. Zaten Marksist ekonomistlerimizin “vukuatı” da ayrı bir sorun. Kimlerdir? Sorusunun önü-arkası fauldür. “Sol” partilerimizin ekonomistleri ise Sadun Aren'den ileride değil!

En büyük iktisatçılarımız sokaktadır. Sokakta, çarşı ve pazarda, kahvehanelerde, çeşitli mekânlarda “cem” olan bizim insanlarımız burjuva ekonomistlerinden daha doğru ve gerçekçi yorum ve değerlendirme yapıyor.

Hâkim gerici sınıfları karun eden siyasal-ekonomiyi yorumlayan emekçi halkların meclisi Ankara'dakinden daha ilerdedir. Bu iki meclis yer değiştirmelidir. O zaman seçkinlerin politikası da tersyüz edilir.

AKP bir yandan kâğıt ve metal para TL'yi piyasada kullanıyor, diğer yandan kâğıt ve metal YTL'yi. Paranın "kara"sı ve "ak"ı da "serbest pazar-piyasada" işlem görüyor.

TC devleti 1931 yılına kadar "ulusal parasını" basamıyordu. Şimdi ise parayı devlet basıyor. Bu kurumlardaki işleyişi ayrıntılı bilen yok. Para nasıl basılıyor? Kâğıdını kim ithal ediyor? Metal ve öteki malzemeler nereden geliyor? Nasıl alınıyor? Paranın seri numaralarını kim kontrol ediyor? Böyle bir mekanizma var mıdır? "Yasal" ile "sahte" parayı kimler basıp piyasaya sürüyor? Bunu iş edinen "kalpazan"ların basın ve tv'deki yansıtılması para basımındaki asıl mekanizmayı yansıtır mı? Kalpazanlarında sahtesi var mı?

Aynı serideki "ulusal" ve "yabancı" paralar hangi devletin militarist polis devletinin finansmanında kullanılıyor? Uluslarötesi tekelci sermaye ile militarist finansman kaynaklarının ilişkisi ne? Nasıldır?

"Kara" para "ak" para nedir? Bu düzeneği kimler yönetip yönlendiriyor? Para, banka, borsa gibi kuruluşlarda malî sermaye gizli ve açık hangi siyasî örgütlerin has kadrolarını istihdam ediyor? Seçkin asker-sivil bürokrasinin kadroları bu kuruluşlarda ne yapıyor? İstihdamlarıyla neyin mesajını veriyor?

Bin bir "komplo teorisi" ve dezenformasyonun kol gezdiği bir karanlık ortamda böyle bir "senaryo"yu en azından bir "zihin talimi" yapmak veya yaptırmak için yaptık. Amacımız: Kapitalizmi gizli-açık bütün işleyiş ve mantığı ile tanımaktır.

Kitle Hareketleri ve Sol...

Her kitle hareketini alkışlamak Sol'un işi değildir. Kitlesele çıkışlar reaksiyoner (gerici-tutucu-tepkici) olacağı gibi ilerici-ilerletici ve devrimci nitelikler de taşıyabilir. Genel anlamıyla Sol, kitle kuyrukçusu da değildir. Aynı zamanda "küçükburjuva radikalizmi"ne saplanıp kalmış eğilimler açısından söylenecek-se: "Her kırmızı şal devrimin bayrağı değildir!.." Her kitlesele hareket desteklenir mi-desteklenmez mi? sorusu yakıcı bir sorudur.

Bu konular üzerinde yeterli ölçüde Marksizm ile henüz tanışmamış kesimleri uyarmak Devrimci ve Marksist Sol Kadroların görevidir.

Bu görevi kurumsallaşmış biçimde yerine getiren örgütsel güvencelerden de yoksun bulunuyoruz.

Özelleştirme yağmasında bütün sol işçi kesiliyor, fabrika satışları karşısında eylem yapan işçi sınıfını aklınca "korumaya alıyor." Kimileri kamucu duruşlarıyla sosyalist-komünist geçiniyor. Kimileri bu kalkışmalar içinde "rol" alarak sisteme geri adım attıracağını sanıyor!

"SSK satılamaz" denildi, sattılar. SEKA, Tekel, Seydişehir A.F., İskenderun D.Ç., Ereğli D.Ç., Tüpraş, Telekom, vb. kuruluşları özelleştirme yağmasında kurban edildi, kimsenin gözünün yaşına bile bakılmadı. Sistem gündemini rahatça yerine getirdi.

Gecekondu yıkıldı, "barınma hakkımız engellenemez" direnişi işe yaramadı. Mesut Yılmaz'ın, Tayyip Erdoğan'ın ruhsatsız evlerine dokunulamadı. Gecekondu yıkımında gündeme getirilecek sınıfsal çelişki ve evsizlerin bilinçlenmesi bu temele oturtulmalıydı ki, devrimci kitle hareketi olmayı hakedebilsin, bu eylemler.

Tuttarlı işçi-kitle, köylü-kitle çalışması içinde olmayan örgütler anlık, gündemini ve şartlarını başkasının hazırladığı eylemlilikleriyle bir adım ilerleyemiyor. Popülizmi öne çıkarıyor...

Devlet tekelci kapitalizmi işçi sınıfı, emekçi halklar, işsizler ve gecekonduların üzerinden "kanlı patletleriyle" geçiyor/geçecek. Esnaf ve küçük işletmeler tekelci politikalar karşısında cıyak cıyak yakılacak. Kimileri proleterleşecek, kimileri büyük acılar çekecek. Süreç tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda ilerliyorken, bölük pörçük örgütlerimizle, programsız partilerimizle, partisz programlarımızla sistemi ters yüz ettiremeyiz. Oradan oraya koşturmak mevcut özverili kadroları yıpratıp atıl duruma sokmak devrimcilik değildir. İlkesiz, donanımsız, hangi kesime yarayacağı hesaplanmamış bir eylemlilik Sol'un işi değildir, olmamalıdır. Sol, deney birikimini ve geleneğini mümkün olan yere, bu süreçten çıkardığı ders ve sonuçlarıyla hesaplaşarak yığınak yapar. Birleşik gücünü dosta düşmana gösterir. Konjonktürel olaylara sınıflar mücadelesinin konumuna, kuvvet ilişkilerine göre hareket eder. Örgüt-süz, donanımsız gücünü saklamak için tek yanlı ajitasyona başvuramaz. Ajitasyonla durumun vahametini örtmeye çalışamaz, yaşamını davası uğruna "feda" eden her birimin cüretine saygı duyulur, ama tek tek cüretleri anlamlı kılacak eylemliliklerin nasıl bir kurumlaşmanın disipliniyle olacağını bilmek, öğrenmek ve kavramak şartıyla. Dar grup çağını aşıp, devrimci hareketi merkezî otoriteye ve disipline kavuşturmak şartıyla. Örgütler arası sidik yarışını terketmek şartıyla. Kitlesele çıkışlar *PARTİ* güvencesiyle biçimlenir ve yönlendirilir. Devrimci mücadeleyi "tek-yol" ve "tek-yöntem" kısır döngüsüne indirgeyen örgütler, bu bilimsel olmayan görüşlerinin acısını sosyal-pratikte çok büyük kayıplarla ödemiştir. Diyalektiği konuşuracak isek: Tek değil, çok yol ve yöntem vardır denilmesini öğreneceğiz.

“Şehitler Ölmez Vatan Bölünmez!...”

Bir “şehit” edebiyatıdır gidiyor. Sözde emperyalist-kapitalizme karşı olduğunu ifade eden bütün resmî tarih anlayışları ile resmî ideolojinin besleyip büyüttüğü örgütler “Şehitler Ölmez Vatan Bölünmez” sloganını kullanmaya başladı. Nasyonal sosyalistler de “şehit” edebiyatında “amca çocuğu” dedikleri öteki ırkçı ve faşistlerden geride değil. Genel stratejisini Komünizm ve Kürt düşmanlığı üzerine temellendirenler beş koldan kükreyerek kitlesel çıkışlara damgasını vurmak istiyor. “Millet güvenliği sağlar,” “bizde dağa çıkarız,” “elimiz kolumuz bağlı evimizde mi oturacağız” diyenler devlet tekelci kapitalizminin kendilerine izin ve ruhsat vermesi için alesta bekliyor. Kimileri de beklemiyor. MHP, BBP, vb. faşist milis kuvvetleri ve bilcümle “derin devlet” korumalı tosuncuklar her vesileyle sokağı kullanıyor. Linç girişimleri deniyor. “Kana kan intikam” sesleri basın ve tv’lerde görüntüleniyor.

“Dağa çıkma” bahsinde bu “incileri” benzetmek gibi olmasın ama, kazara “cenahımızdan” biri telaffuz etse adamın tiftiğini atarlar. Doğrusu, Sol ne kentlerde tutarlı işçi-kitle çalışması yapabildi, ne de kırdaki köylü-kitle çalışması...

Faşist parti Ankara’da 50 bin kişilik kitle gösterisi yaparken TMMOB mitingine “sol”dan gelenlerin sayısı 5 bini geçmiyordu!.. Sistem ne yaptığının farkındadır. ırkçı ve faşist örgütler ne yaptığının farkındadır. Nasyonal sosyalistler ha keza... Bu cenahın tamamı “kemalist” ve “atatürkçüdür,” ya da öyle geçinmektedir.

“Şehit” ve “feda” kelimeleri islâmî geleneğin uzantısında Türkçeye taşınmıştır. Pek çok Türkçe adların kaynağı da islâmî gelenekten geliyor. Bu coğrafyanın insanının temel kültürü islâm ve Kur’an kaynaklıdır. Bunu biliyoruz.

“Şehit” ve “feda” kelimelerinin taşıdığı manayı bilmekle beraber bunları aynen kullanan kimi “sol” çevreler de bulunuyor.

Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar sosyalist literatürü çarpıtan (dil, terim, kavram ve ifadeleri yerli yerine koyamayan) anlayışlarla mücadele edecektir. Bu konuda bazı zorlamalara gidecektir. Bunu mutlaka deneyecektir. Denemek zorundayız.

Son günlerde günah keçisi gibi toplumdaki bütün çelişki ve çatışkının kefareti “İmralı” edebiyatına yüklendi. “Sözde parti,” “sözde bayrak,” denilerek sistem kendi suçunu gizlemek istiyor. PKK’ye olmadık sıfatları yükleyerek, DEHAP’a açık çalışma imkânı dahi tanımayarak açık tahrik ve kışkırtmalar da bulunmaktan çekinmiyor. Sistem bu konuda pervasız davranış içindedir. Kürt düşmanlığı üzerine kurulu projeler krizi asla hafifletmeyecektir.

Türkiye’de, biralalım Devrimci ve Marksist Sol Kadroların öne çıkıp müdahale etmesini, kendilerini ilerici, demokrat, devrimci, yurtsever, sosyalist olarak tanımlayanlar da bu konu ve sorunlar üzerinde kabızlık çekiyor. Politika üretmiyor. Türkiye tam bir kaos dönemini yaşıyor. “Diogenes bir yandan ‘Komünist’ ararken, bir yandan da ‘Demokrat’ arıyor!..” Ne yazık bu coğrafyada demokrat bir parti bile yok.

Sistem Komünist ve Kürt düşmanlığı üzerine kurulu politikasıyla kendi temelini kazma vuruyor. Sınıfsal çıkarını doğru düzgün düşünen burjuvazimiz bile yok. En “kral” burjuvazimiz dahi 15/16 HAZİRAN direnişinde soluğu hava alanlarında alıp, kuyruğa girerek yurtdışına kaçmaya çalıştı. Türk burjuvazisinin demokratik hak ve özgürlükleriyle sokağı kullananlara vereceği bir tavizi ya da şeyi yok. Batılı kapitalistler “sosyal devlet” diyerek kimi tavizleri vermek durumunda kalmıştı bir zamanlar. Şimdi uluslarötesi tekeli sermaye bu tavizlerin tamamını kan kusturarak geri almıştır.

İster Türk ister Kürt Solu olsun talep ve ihtiyaçlarını bu sistemden alamayacaklarını, sistemin bunları karşılayamayacağını bilmek durumundadır. Düzendeki bir şeyler beklemek politikasızlıktır. Burjuvazinin icazetinden medet ummak ABD ve AB’ye angaje olmak politikasızlıktır.

Kürtler “Kürdistan faşizme mezar olacak,” “şehida namırım” diyerek kitle eylemlerine çekiliyor. MHP binasını taşıyor otobüsleri yakıyor. Molotof ve taşlı-sopalı gösteriler düzenliyor. “Biji serok Apo” sloganını ve sevdiği renklerini kullanıyor. Banka, lokanta, işyeri gibi yerleri hedef olarak taşıyor...

Faşist milisler bayrak açarak ırkçı ve milliyetçi gösteriler düzenliyor. Cenaze törenlerini siyasal gösterilere dönüştürüyor. “Şehitler ölmez vatan bölünmez” diyor. Devletin güvenlik kuvvetleri birilerini koruyup himayesi altına alıyor.”Hizb-ut Tahrir” örgütünün eylemine ses çıkarmıyor. 6/7 Eylül 1955 dönemini yansıtan fotoğraf sergisine saldıranlara göz yumuyor, diğerlerini gözaltına alıyor. Gaz bombası, tazyikli su, coplu dayak seansları tv’lerden halka izlettiriyor...

AKP iktidarı bütün umudunu ABD ve AB’ye bağlamış durumda. Kitlesel çıkışların neyi işaret ettiğini biliyor. AKP’nin alternatifinin sosyalizm olduğunu öne çıkaracak “sol”larımızın bir bölümü de ne

yazık “cuntasal kalkışmalara” bel bağlamış durumda. At izi it izine karışmış veya karıştırılmış. Devrimci ve Marksist olan birey, grup, çevre ve örgütler ağıımızın emperyalist-kapitalizmin gündemi okuyarak kışkırtma, tehdit ve manipülasyonların manasını kitlelere anlatması, uyarması ve öncülük etmesi beklenir/gerekir. Bu “senaryo”nun sonucunu biliyoruz. Açığa vurup tavır almak bizim elimizdedir. Türkiye’nin gündemini yarım saatte değiştirmek de bizim elimizdedir. Atacağımız ileri ve anlamlı bir adım pek çok “senaryo”yu bozacaktır.

Bunun dışında bilince çıkarılacak daha önemli ne vardır?

Parası Olana Yeni Bir Meslek : “Internet Solculuğu...”

“Tüfek icat oldu mertlik bozuldu” misali internet icat olalı yeni bir meslek türedi. Biraz parası olan evine bir internet oyuncağı koydu. Bütün sosyal ilişkilerini keserek tıklamaya başladı. Cep telefonu icat oldu kimi “sol”lar illegalityemiş, konspirasyona gelmemekmiş gibi incelikleri bir kenara koyup “Büyük Kulak”ın enformasyonuna girdi. Alan da memnun, satan da... Renk renk kredi kartı enflasyon ve geçim sıkıntısı çeken milyonlarca insanımızın “can simidi” oldu. Bankalar, icra daireleri, avukatlar herkes halden memnun...

Allah daha layığı versin kimsenin ne internetinde, ne cep telefonunda ne de kredi kartında gözümlü vardır. Çağdaş kapitalizmin bu yeni araçları yerinde kullanarak çirkin vitrinini birazcık düzeltme uğraşı verdiğini biliyoruz. Kapitalizmin kullandığı araçları “cenahımızın”da kullanması küçümsenemez, ayrıca suç da değildir.

Kolektifimiz bu araçlardan yalnızca internet sitesi gibi bir aracı (o da bir kaç aydır) kullanma “şansı” yakaladı. Sosyalizm iddialı sağlıklı “sol”lu ve çok yönlü “sinsi kuşatma” yöntemleri hiç olmazsa bu alanda delindi. Bugün gururla söyleyelim; gerek sorunyayinlari.net, gerekse sorunpolemik.net web sitelerimiz (bu arada “POLİTİKA-SANAT-ESTETİK YOLUNDA ‘EMEĞİN RESSAMI’ AVNİ MEMEDOĞLU”nun mücadelesi, sanatı ve eserlerini öne çıkaran [avnimemedoglu 8m.net](http://avnimemedoglu8m.net) sitemiz) büyük bir ilgi ile izlenmektedir. **SORUN Polemik Dergi**imizin 17. sayısından bazı makaleleri yüklediğimiz sitemizi 4 günde 415 kişi aramış, yazı indirmiş, vb.

“Internet solculuğu” diyerek birileriyle dalga geçmiyoruz. Evet, bu türden bir solculuk anlayışı giderek yaygınlaşıyor. Legal ve illegal sollar bu araçla hedef kitesine ulaşmaya çalışıyor. İlerici-devrimci Kitap ve Dergi tirajları büyük bir hızla gerilerken internet okurlarının hızla artıyor.

Gerek “Radikal Sol” gerekse “Sosyalist Sol” politikalarının büyük ölçüde erozyona uğradığı bir süreçte “internet solculuğu” öne çıkıyor. “Öncü parti-önder parti-kitesini arayan parti” uvertürleri yapı yapı eriyen örgütler, kendilerine yapılan öneri, uyarı ve eleştirileri hiç dikkate almıyor. Oysa bu görevini yerine getirmeye çalışan Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar “cenahımızın” yeni nitelikler kazanabilmesinin kavgasını veriyor. Eleştirel katkının ne demek olduğu anlaşılıyor.

“Öncü parti-önder parti-kitesini arayan parti” diyerek böbürleneni hayat ve mücadele acımadan açığa düşürdü. Onların web sitelerini izleyenlerin sayısı çok düşük. Bir örnek verelim; Bağımsız tavrı ile, objektif haber ve yorum analizleri yapan, ayrıca ne olduğu, kim olduğu pek açık olan katman.info sitesini günde 300 kişi izliyor. 15 günlük yayın periyodu olan siteyi 10 sayıda 300 bin insan izlemiş. Bunun 30 bini yurtdışından. Kitesini böbürlenerek arayanlar oturup düşünsünler, katman.info böyleleri gibi “kitesini arayan” diye yola çıkmadı. Hazır olan kitle gelip bu siteyi buldu. *Kolektifimiz*’in üretmiş olduğu telif kitaplarımıza, **SORUN Polemik Dergi**’mizde yayınlanan makalelerimize de sitesinde yer veren katman.info sitesine ve yönetmeni sosyolog Mehmet Eymen arkadaşına hem teşekkür ediyoruz, hem de misliyle mukabele görevimizi yerine getiriyoruz, hem de objektif haber-yorum bahsinde “cenahımızın” bundan ders ve sonuç çıkarmasını diliyoruz. Çünkü bir yandan devletin, diğer yandan ML-KP-TKP-Bolşevik geçinenlerin şimdiye kadar uygulayageldiği “sinsi kuşatma” yöntemlerinin hiç bir işe yaramadığını herkesin görmesi gerekiyor.

Burjuvazinin yapamadığını yapmaya soyunan “sol”ların sayı hesabıyla kendine gelmesi gerekiyor.

Türkiye’de 7.5 milyon internet kullanıcısı varmış. Bunun yüzde üçü ilerici-demokrat-devrimci-yurtsever-sosyalist ve Marksist ise (bu rakam İ.TİP’in 1963 yılında, aldığı oy oranıdır) 225 bin insanımız interneti kullanıyor. Dileyelim işçi sınıfı, emekçiler ve bizim insanımızın tamamı bu aracı yerinde kullanabilsin. Devlet tekelci kapitalizminin her alandaki kuşatmasını, yabancılaştırma yöntemlerini bizim sitelerimizi izleyerek bilgisini artırsın ve bilinçlensin. Burjuva ve küçükburjuva “sol”ların binbir idealizasyon, mistifikasyon ve ajitasyonu karşısındaki Devrimci ve Marksist Sol Kadroların telif çalışmalarıyla tanışsın.

Bu konuda “internet solculuğu” bahsinde değinilecek bir örnek daha var: Kapitalist Batı’ya “siyasî mülteci” kimlikleriyle sığınmış olan kimileri (şefler, şef adayları, örgütler, 24 adet “legal” 61 adet “ille-

gal” örgütlerden ayrılanlar-ayrılmamışlar) büyük bir ustalıklarla interneti kullanıyor. Eline birazcık “bozuk para” ya da miras veya loto ikramiyesi geçen herkes oturmuş internetin başına tıklayarak ahkâm kesiyor. Zaman, mekân, para-pul kaygıları yoktur böylelerinin. Türkiye’deki sınıflar mücadelesinden uzakta, üretim faaliyetinden kopuk “internet solculuğu”un keyfini çıkara çıkara devrimci ve de komünist olduklarından dem vuruyorlar... Onlar da kitlesini arıyor!?!..

Alem-Âlem ve Kadıköy Alemleri...

“Yârim İstanbul’u mesken mi tutun...” türküsü güzeldir. Duyarlıdır. Düşündürücü bir mesaj verir en azından. Fakat sip partisi tekapesinin Tarihi TKP’nin 85. yıldönümünü kutlayan (!) afişleri, anılan türküdeki tadı hiç vermiyor. Enternasyonal Marşı’nın bir dizesinden uyarlanan afişteki “yeni bir alem isteriz” lafı çeşitli çağrışımlara neden oldu. Alem mi Âlem mi istedikleri pek de belli olmayan efendi biraderler ilerleye ilerleye “Kadıköy Alemleri” oldu. Yani Kadıköy’ü mekân tuttular sarı, kirli ve entrikacı kimlikleriyle. Bu türden “sol”ların devrimciyi hele hele komünizmi oynaması onların değil Devrimci ve Marksist Sol Kadroların suçudur. Ya da bu yolda çağrışım yapıp bu alanı sahte işçi ve komünist örgütlere (partilere değil, çünkü öyle bir PARTİ’imiz yoktur) bırakan ve de komünist geçinen herkes suçludur. Devletin, Anayasa Mahkemesi’nin bile “bunlar Tarihi TKP değil” dediği bir süreçte sip partisi tekapesi, siyasî akılbalığ olmamış genç insanları bünyesine çekmeyi becermiştir. Siyasî mevta kimlikli kimi eski solcularla birlikte...

Dünyanın neresinde çağrışım, idealizasyon ve mistifikasyon, sansasyon ve magazin ve de entrikacı yöntemlerle işçi ve komünist partisi kurulmuştur? sorusunun en ilginç örnekleri Türkiye coğrafyasıdır.

Kadıköy eskiden burjuvazinin mekân tuttuğu bir semt idi. Şimdi burjuvalar “Dallas”vari villalarına geçti. Kadıköy orta ve küçükburjuvaziye mekân oldu. Kadıköy halkının sürekli CHP’ye oy veriş semtin sınıfsal karakterini de yansıtmaktadır.

Tam yerlerini bulmuştur “alem” isteyenler.

Bu afişleri gören biri piyasadan satın aldığı “Yeni Âlem” dergisini siplilere postaladığını söylüyor. Yakışmış, şık bir mizah örneği.

Biri de afişe el yazısıyla şunları yazmış: “Baylar, sizin TKP ile 85. yıl ile ne alakanız var? Utanmıyor musunuz? Ne hakla hangi cüretle TKP’nin kuruluşunu afişlerinize yazıyorsunuz?”

Doğrusu bu ve benzeri takılmalar bilimsel-sosyolojik tahlilleri değil, tıp ilminin sahasına giren bir sorunu akla getiriyor.

Türkiye “köpeksiz köy” misali tekin bir ülke değildir. Her şeyin; rakıdan tutun “komünist partiye” kadar bol miktarda sahtesi vardır. Sahte olanın alıcısı da vericisi de olacaktır. Sahte işçi ve komünist parti kurmak bu coğrafyanın resmî tarihinde olduktan sonra başka bir yoruma gerek de yoktur.

Gün her boydan yalancı pehlivanların günüdür. Yoldaşçılık oynamak, tekapeler kurmak serbesttir. Baş pehlivanlar meydana çıkınca yalancı pehlivanlar meydana terkedecektir.

“Harici Büro” tekapesi binbir tahribat bırakarak sırasını nasıl savdıysa, günümüzdekiler de, onlardan daha beter biçimde sıralarını savıp mukadder akıbetten kurtulamayacaktır.

Bianet “Haber Üretiyor!”...

Kimi “sol”lar meyhaneleri mekân tutup “ne olacak bu memleketin hali” ya da “ne olacak yahu şu solun hali” deyu ahkâm kesedsün 12 Mart 1971’in faşist baskı ve terörünü yaşamış olanlardan Nadire Mater ile Ertuğrul Kürkçü de “yapılacak iş” babında acul davranmış ve Bianet (Bağımsız İnternet Haber Ajansı)’i kurarak, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’nün Türkiye ve Yakın Doğu temsilciliğini almıştır. STGÖ, FIJ üyesidir. FIJ (Uluslararası Basın Federasyonu) STGÖ’yü her açıdan destekliyor. STGÖ’nün 15 bin gazeteci üyesi var. Örgütün gazetecilerin aidaatlarıyla yaşatıldığı söyleniyor. Kendi payımıza STGÖ’nün öteki finans kaynaklarını bilmiyoruz,

TC devletini ve TSK’yı savunan ip partisi ve D. Perinçek’in Bianet’i boy hedefi yapan beyanlarıyla spekülasyona girdiğini hatırlıyoruz.

Bianet gibi ticarî kuruluşları oluşturmak uluslararası ilişkilere girmek serbest bir faaliyettir.

Serbest Pazar-piyasa ilişkileriyle devrimci siyaseti birbirine karıştırıp ahkâm kesmeye kalkanlara elbette söylenecek sözümüz olacaktır.

Bianet, kendini “Haber Üretmek” gibi bir sıfatla tanımlıyor. Oysa haber üretilmez, verilir ya da yorumlanır. “Haber üretmek” palavracılık demektir.

Sınır tanımadığını belgelerine övünerek koyanlar, “siyasî” ve tecimsel ilişkilerine ters düşen haberlerde sansür koymayı, sınırlamayı ve “sinsi kuşatma” yöntemlerini doğrusu pek beceriyorlar.

Kolektifimizle ile ilgili canlı bir örnek vermek istiyoruz: 25 Milyarlık haksız-hukuksuz bir icra takibine maruz kalışımız, kapılarımızın kırılarak 30 yıllık arşimize, telefon rehberimize, Dergi ve abone defterimize ve bilgisayarlarımıza, yedek CD'lerimize elkonuluşu olayı *Bianet*'i hiç ilgilendirmedir. Burjuva basının dahi “Baskın mı Soygun mu?” diye manşet yaptığı haber *Bianet*'te suskunlukla geçiştirilmiştir. Öteki haberlerimizi de kullanmayan bu ajansa demek ki bu haberler “ilginç” gelmemiş. Asla yakınmıyoruz. Açığa vuruyoruz, “sınır tanımayışlarını” ve sınırlarının ne olduğunu...

FIJ ve STGÖ'nün Türkiye ve Yakın Doğu temsilcileri ile Bay Perinçekvari polemige girmek bizim işimiz değildir. Tecimsel kuruluşların finans kaynakları hakkında da ahkâm kesmeyiz.

Dürüst, ilkeli ve objektif habercilik yapan herkesin elini sıkarız. İster burjuva ister sol geçinen cenahın elindeki araçlardan, gazetecilik ve ajans haberciliğinden ne bekliyoruz? Sınır tanımayan bir gazetecilik anlayışını...

Kendi payımıza söyleyelim: Bu türden ajanslarda özellikle INDYMEDIA'da *Kolektifimiz'e* ait haberler yer almaz. Aksine *Sorun Yayınları* ile **SORUN Polemik Dergi**'mize sataşan (sataşmak ne kelam küfür eden) herkese açıktır. “Haber ve Forum” alanı diyerek bu türden alanlar rahatlıkla kullanılabilir. Hayat ve mücadeleden kopuk “sol”lar bu siteleri kullanarak doyuma ulaşıyor...

12 Mart 1971'in faşist askerî darbe döneminde cezaevine düşen kimi “sol” kesim sanıklarından Aydın Engin ile Osman Saffet Arolat daha cezaevindeyken “soldan haber satmak” bahsinde dışarı çıkınca kuracakları ajansın (İSDA) ön hazırlıklarını yapıyordu (Ayrıntılı bilgi için bakınız: Sırrı Öztürk, *12 Mart 1971'den Portreler C:I-II-III.*, Sorun Yayınları, 1995.). “Soldan haber satmak” mesleği “haber üretme”ye terfi etti...

“Sol”dan haber satışında kimileri bayağı ilerledi. *Kolektifimiz* böylelerinin kimliklerini açığa vurduca yükselip ilerleyişleride hızlandı. Popülariteleri arttı.

Kimileri Demirel, Özal, vs.'lere “uzman” oldu. Kimileri tekapecilik oynadı, ilerledi. Kimileri gazete genel yayın yönetmeni oldu. Kimileri reklam ajansı sahipliği yaparak burjuvazinin gözdesi konumuna terfi etti. Kimileri “Kuruçeşme Toplantıları” düzenleyerek “sosyalist sol”un “birliği” aşkına liberal, tasfiyeci ve postmodern örgütlerin yolunu döşedi.

Kirli, sarı ve entrikacı kimlikleriyle işçi sınıfının sendikal birliği ile sosyalist hareketin buluşup bütünleşmesi ve böylelikle ciddi, güvenilir ve donanımlı bir İSP'nin oluşturulması davasına darbe vurdu. Kimileri “sol parselasyon” projesi içinde emperyalizme “arka kapıdan” hizmet servisleri sundu. Kimileri işrete, apışarası ilişkilere girip bir türlü belden yukarı çıkamadı.

Bu “vukuat”ları da yetmedi, tartışmalı düşünce-davranış çizgileriyle hâlâ legal parti kurma peşindedir.

“Haber üretiyor”lar, haber satıyorlar. Alıcıları da vericiler de var. “Sol”dan da haber satan ajanslar içinde *Bianet* ötekilerini sollamış durumda... “Sol”un haber kaynağı bahsinde de birinci durumdadır... “Tarafsız” konumlarıyla idare ediyorlar...

“Kuruçeşme Toplantıları”nda ödepe partisi gibi örgütlerin doğumuna ebelik edenlerden Ertuğrul Kürkçü *Bianet* tercihi yaparken, birlikte kotardıkları örgütlerinde tepişip ayrışan Oğuzhan Muftuoğlu ve ekibi de sesonline ajansını kurmakta gecikmedi. Ödepelilerin ajansının kaynağı (süzgeçten geçirilmiş “hazır” haberleri) a.p. ve a.a.'dır. Diğerleri ise “sınır tanımıyor,” yerli haber üretiyorlar!..

Sanal ve Sahte Gündem: Kemalizmin Sağ-“Solu”

Türkiye'nin sorunları ve çözüm üretme yöntemleri dürüst, samimi ve ilkeli biçimde tartışılmıyor. Bu türden bir tartışma ortamının önü yasal, anayasal, keyfi-fiilî baskı yöntemleriyle kesilmek isteniyor. Sağlı “sol”lu burjuva partileri büyük bir özgürlük içinde kendi yarattıkları sanal ve suni gündemlerle sözümona tartışıyor. Bu sürece AB'den gelecek “özgürlük ve demokrasiye” endeksli “solcu”lar da katılınca asıl gündem gözlerden ustaca kaçırılıyor.

Güncelin tartışılması ve politika üretilmesi Devrimci ve Marksist Sol Kadroların iradî müdahalesi olmayınca doğrularla eğrilerin ayıklanması sorunu güme gidiyor.

Sol'dan gelip de Kemalizmin sağ-“solu” diye ayrışıp örgütlenenler de sanal ve sahte gündem yaratmakta oldukça beceriye sahip. Kimileri Kemalisttir, kimileri Atatürkçüdür, kimileri Kuvayı Milliyeci, kimileri Yeniden Kuvvayı Milliyeci, kimileri Atatürk'ten, kimileri İnönü'den yanadır. “Ulus-devlet” yarenlikleriyle kimileri Doğu'lu, “Galiyev”ci, kimileri “muasır medeniyet”çidir.

İdeolojik-sınıfsal konumları, kurdukları örgüt, dernek ve vakıfların tüzük, program ve söylemleriyle bu zevat fena halde moral bir çöküntü yaşamaktadır.

İşçi Sınıfı ve emekçi halkların desteğinden uzak seçkinciler bürokrasinin her iki kanadına, istihbarat yapan kuruluşlara, kimlerin tetiklediği meçhûl angajmanlara bulaşan bu zevat açıkça söylemelerde, sırasıyla Resneli Niyazi'lerden 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerini hatırlatmaktadır. 9 Mart 1971'den hiçbir ders almadıkları anlaşılıyor. Uluslarötesi tekeli sermayenin destekleyip desteklemediği pek anlaşılmayan uğursuz projelerini "ulusalcılık" iksiri ile sunuyorlar. hem birbirlerini ajite ediyorlar hem de seçkinci konumlarıyla emekçi halk desteği olmadan iktidara gelmenin yollarını arıyorlar. "Ordu Göreve – Atatürk Gençliği" diyor/ diyebiliyorlar. "Kürt yemeği yemeyin, sularını içmeyin, adlarını anmayın, kız alıp-vermeyin..." diyerek Hitler ve Musolini'ye taş çıkartan ırkçı ve gerici düşünceleri pervasızca kitleye sunuyor/sunabiliyorlar. "Kızılma" örgütleri kuruyor/kurabiliyorlar. "Vatansever Kuvvetler Güç Birliği" derneklerinin tüzüğüne ırkçı, faşist tezler yazıp bunları savunuyor/ savunabiliyorlar. "Türkiye AB Derneği" adıyla dernek kurup AB karşıtı bir "pozisyona" giriyor/girebiliyorlar. "Asker sokağa çıkamaz, ama desteklerse, sağcı, ulusalcı, çiftçi örgütleri, Baro, başkaldırırsa yer yerinden oynar" diyen Prof. Dr. Erol Manisalı "Asker ben de varım, dese yeter. Silah patlatmasına gerek yok" demiş/diyebilmiştir.

Yasal, anayasal, keyfi ve fiilî kuşatma ve baskılara karşı doğuştan şerbetli olan bu zevatın düşünce-davranış çizgilerinin yüzde birini "cenahımızdan" biri kazara söylemiş olsa bütün faşist ağızlarının kurumların boy hedefi olurdu.

Komünistlerin açığa vurması gereken pek çok konuyu birileri Orhan Pamuk'a, Hırant Dink'e, Mehmet Altan'a, Ali Bayramoğlu'na "ciro" etmiş bulunuyor! I. Cumhuriyetçiler, II. Cumhuriyetçiler, Kızılmacılar, ABD ve AB'ciler, bilcümle Kemalist ve Atatürkçü geçinenler, sahte işçi ve komünist partiler, tasfiyeci, liberal, postmodern sollar, sağlı "sol"lu burjuva partileri; alayınızı karşıya alıp açığa vuracak bir örgütlenme işbaşı yapınca ne yapacaksınız?!..

"Yeni Ceza İnfaz Kanunu" Uygulamaları "İnsanım Diyen" Herkesin Sorunudur!..

CİK'in uygulamaya girişiyle birlikte siyasî tutsakların süregelen "sorun"ları da artarak devam ediyor. İHD, TAYAD gibi bu konuyu "dert" edinen kuruluşlar dışında bunu gündeme taşıyıp altını doldurucu çabalara giren de pek yok.

CİK'in yürürlüğe girişiyle birlikte tecritler de ağırlaştırıldı. Kimi cezaevlerindeki keyfi ve fiilî davranışlar artık dayanılmaz bir hal aldı. Siyasî tutsakların aileleri ile ilgili kuruluşlar bu sorunu dile getiren sözlü-yazılı talepleriyle çalmadık kapı bırakmadı. Hâkim gerici sınıfların denetimindeki basın-yayın tekelere, tv'ler susuyor. Bu konu haber niteliği dahi taşıyor(!) Kimi "sol"ların organlarında da bu konu işlenmiyor. Niye mi? Onlara göre: "F Tipi Cezaevlerini hoşizim tetiklemiştir. Baksınlar başlarının çaresine!" biçimindedir.

Halbuki burjuvazinin baskı ve terör altında bulunan bütün olay, olgu, veri ve süreçlerin incelenmesi, koşulların değerlendirilerek politika üretilmesi, bırakalım marksist-leninist-bolşevik geçinmeyi ve böylece bitmez-tükenmez kan emici yarım-aydın tartışmalarını, bütün iyi yürekli, namuslu insanların sorunudur. Bu sorunun gündem yapılarak uygulamaları geri teptirmek sorumluluğu da ilerici, demokrat, sosyalist, devrimci, yurtsever ve marksist kadroların omzundadır. "Cenahımız" bu sorunu bütünlüklü olarak sınıflar mücadelesinin vazgeçilmez bir bileşeni olan cezaevleri sorununu gündem dahi yapmıyor veya yapamıyorsa bu türden bir "sol"a burjuva politikaları karşısındaki düzeniç doymuşluklarına "geçmiş olsun" diyeceğiz. Böylelerinin daha da çözülüp çürümesine çalışacağız. Bu yöntem devrimci hareketin yeni nitelikler kazanmasına da yardımcı olacaktır, diyeceğiz.

Bu türden bir düşünce-davranış içinde olanları "sosyalizm" iddiaları hatırlatılarak düşündürmek ve sosyalizm davasına kazanmak zorundayız.

Devrimci tutsaklara mektupları, dergi ve kitapları verilmiyor. Görüş yasağı bir aydan altı aya kadar vardırılıyor. Üç aydır taahhütlü yazışmalarımıza bir cevap alamıyoruz. Sürgün ve sevk işlemleri âdeta yeni bir işkence metoduna dönüştürülüyor. Mektuplar soruşturmalara uğruyor. Tecridi protesto eden sözlü-yazılı her eyleme saldırılıyor. Hapishanede türkü söylemek yasak! Gülmek, konuşmak engellenmiş durumda!.. Siyasî tutsakların karşı çıktığı her şeyin önünde cezaî müeyyide dikiliyor!.. Bu uygulamaların en "ilginç"i F Tipi Edirne Cezaevinde yaşanıyor. Cengiz Polat'a "kaçak elektrik kullandığı için altı ay görüş ve mektuplaşma yasağı" getirilebiliyor! Tutuklunun "bu cezaevini ben inşa etmedim. Bu elektrik tesisatını ben yapmadım." biçimindeki savunmasını olumlu gören ilgili savcı dahi iddiayı "saçma" olarak nitelemesine rağmen bu türden CİK uygulaması yapılabiliyor!

Uzun söze de, faşist uygulamaların fantastik tahliline de gerek yok.

Devlet-İktidar-Rektör-Sektör-"Laik-Şeriat" Yarenlikleri...

Hâkim gerici sınıfların çelişki ve çatışmaları karşısında koparılan yaygaraların ne akıl-mantıkla, ne bilimsellikle, ne de ciddiye alınabilirlikle bir ilgisi var. Fakat ne yazık ki bu sanal ve sahte gündemi tersyüz edebilecek *PARTİ* ve *Kurumlardan* yoksunuz. Eloğullarının birlikte hazırladığı bu gündemi İskender'in Kılıcı dışında kesip atacaktır, başı üzerinde yürüyen cenahımızı doğrultup ayakları üzerinde yürümeye zorlayacak bir iradeye ve özneye büyük ihtiyacımız var.

TC Devletinde devlet ve iktidar ayrıdır. Devlet sınıfsal çıkarlarıyla gizlidir, derindedir. Burjuvazinin kullandığı sağlıklı "sol"lu siyasî partiler iktidara gelip gitmektedir. Devlet tekelci kapitalizmde burjuvazinin çıkarlarını koruyup kollayan memurları siyasî partilere yerleştirilmiştir.

Devlet tekelci kapitalizmi şimdilik AKP iktidarı ile "malı götürüyor." Mal götürülürken iktidarın has ortakları arasında büyük bir kavganın ortaya çıktığını görüyoruz. Bu kavga sınıf kavgası değildir. Saflaşan iktidar ortaklarının asker-sivil bürokrasideki kadrolaşmasındaki çıkar kavgasıdır.

Van Üniversitesi Rektörü ağır bir iddia ile tutuklanınca YÖK'ün başındaki seçkinler ayaklandı. "Bugün ona, yarın bize" diyerek yargının siyasete âlet edilmesini dillendirip eyleme geçen Rektörler, sözlü ve yazılı suçlamalarından sonra Van'a gitme kararı aldı. Rektörlerin eylemi karşı-eylemle cevaplandı. Bir kısım halk onları yuhaladı ve protesto etti. Rektörler de meslektaşlarına yapılanları protesto etti.

Bir parantez açarak söyleyelim : Rektör milleti Üniversitelerdeki bilimsel özerklik, bilim namusu konusunda olduğu gibi, demokrasi ve insanlık dışı uygulamalar, özellikle düşünce-davranışlarıyla düzeni karşıya alanlara yapılan baskı, terör ve tecrit karşısında da suskun kalmıştı!...

Sert bildirimler karşılıklı "teati" edildi.YÖK yetkilileri de karşı-salvo atışlarında Başbakan'ın müsteşarını "intihal" (aşırma tez) ile suçlayarak Prof. ünvanını geri aldı.

"Laik-Şeriat" sanal ve suni gündemleriyle saflaşan taraflar çeşitli eylemleriyle birbirini suçlayadursun, basın ve tv. de bu çerçevede saf tuttu. Öfke ve intikam duygusu altındaki saflar ipi iyice gerdi.

Devlet Başkanı, CHP, Baro ve basının bir bölümü "laik" cenahın, iktidardaki AKP ve yandaşları da "şeriatçı" olarak nitelenen cemahta kümelenince orta oyununun sahnesi tamamlandı. "Solcu"lar da "laik" cemahta yerini aldı. Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar ne yaptı? İşsizlik, pahalılık cehenneminde emekçi halklarımız, işsizlerimiz, grev hakkı "Şale Kökünde havyar ile yenilen" sendikalı işçilerimiz, düşünce ve davranışlarından ötürü E, F, D tipi tecrit hücrelerinde keyfi ve fiilî infazlarla kuşatılan insanlarımız, "bizim çocuklarımız", bizler, hepimiz ne yaptık? Bu sahte ve sanal gündemi değiştirmek için neden ileri ve anlamlı bir adım atmadık?

Hukukî, vicdanî ve cüzdânî gerilimler "devletin tepesindeki kavga" olarak nitelenirken, bu uzlaşır çelişkileri "Laik-Şeriat"çı zıtlaşmasını taraflar "hini hacette" tatlıya bağlayacaklardır.

Bu zıtlaşmalarda Devlet Başkanı da safını belirleyerek 77 Rektörü eşleriyle beraber 29 Ekim'de Köşk'te verilen resepsiyona davet etti. 29 Ekim, 19 Mayıs, 23 Nisan, 30 Ağustosların yıl dönümleri seçkinlerimizin kılıçlarını çekip kınlarına soktuğu dönüm noktalarıdır.

Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar, Tarihi TKP ve 15/16 HAZİRAN Hareketi sürecinden çıkardığı ders ve sonuçlarla, tarihsel ve sosyal haklılıklarıyla, meşru ve yasal olduklarının bilinciyle ideolojik, politik ve örgütsel kılıçlarını kuşanmalıdır.

Bu görev yapılmıyorsa, sahte ve sanal gündemin düğümünü kılıçla kesip atacakların atakları devam edecektir.

SORUN Polemik

Parti Kurma Atakları

SORUN *Polemik Dergi*'mizin 17. Sayısında "Politika Cephesinden Güncele Bakış" başlıklı uzun yazımızda çeşitli konu başlıklarıyla günceli irdeleyen sorunlara ilişkin görüşlerimizi sistematize etmeye çalışmıştık. Bu başlık ve konular ilgi gördü.

İki aylık periodlarla yayınlanan bir derginin günceli kapsamlı bir biçimde yakalaması mümkün değildir. Seçtiğimiz konular bizim açımızdan öne çıkarıp üzerinde düşünmek-tartışmak istediğimiz konu ve sorunlardır.

Parti kurma atakları yaz boyu eksilmedi. Burjuva ve küçükburjuva "sol" eğilimler, bir yandan tatilin tadını çıkarırken, diğer yandan "yeni" kuracakları partilerinin temaslarını yoğunlaştırdı. Böylelerinin "parti" kurma niyetlerini bizler "örgüt" kurma olarak okuyoruz. Onlara parti muamelesi değil örgüt muamelesi yapılmasını bilince çıkarıyoruz.

Bizim "sol"umuzun parti kurma fiil çekimindeki "vukuatı" meşhurdur : "Kurdum, kurduk, kurdular"ı hiç eksik olmaz. Kim, kimler adına, niçin, hangi amaçla, hangi yasallık ve sosyal meşruluk anlayışı ile parti kuruyor? "Bu partileri kim kuruyor?" sorusu artık anlamını yitirdi. "Bu partileri kimler kurduruyor?" sorusu gündeme yerleşti.

"Hoş Geldin Halil İrbaham" başlıklı "İşçilerin Kendi Partisi"ni kuracaklarını ya da kurduklarını açıklayan kesimin bildirilerinden yalnızca bir adet kelimeyi "işçi kardeşliği"ni ele alıp bu türden bir literatür ve yöntemle kurulacak örgütün asla parti olamayacağını şakayla karışık dillendirmiştik.

Bu yazı çok ilgi gördü. Mizahı seven, ayrıca legal parti kurma enflasyonunda ipin ucunu kaçırana nelerin söylenmesi gerektiğini bilen okurlarımız konuya katkı getirdi. "İşçi kardeşliği, yüzük kardeşliği derken 'yüzüklerin efendisi'ne gelinecek galiba..." diye takılan bir okurumuzun bilincini kutlamak kalıyor bize...

Kafayı işçilerin kuracağı kendi partilerine takanlar dışında "işçi kurultayı", "konferansı", "komiteleri" diyenlerin sayısında da bir artış olduğu gözleniyor.

"Radikal Sol" ile "Sosyalist Sol" hareketlerimizin son yıllarda "işçici" kesilişinin bir sebebi olmalı. "Bu gözlemleri iyiye mi kötüye mi yormalıyız" diye araştırdığımızda "olumlu" bir değerlendirme yapamıyoruz.

Genel anlamıyla "sol"umuzun daha da çürüyüp tükenişinin işaretini görüyoruz, bu "işçici" ataklarda.

Çünkü, gerek İSP veya KP kurma işinde, gerekse işçi sınıfı ve emekçilerin sosyalizm davasına yeniden kazanılması mücadelesinde bu türden ataklar işi bayıra sürme dışında bir şeye yaramamıştır.

"İşçici" ataklar, "şaşıran ördek suya kıçtan dalar" özdeyişini akla getiriyor. Bu atakların başını çekenlerin tamamı üniversite okumuş yarım-aydınlardan oluşuyor. Böyleleri her altı ayda bir örgüt kabuğu değiştirir. Işık hızıyla ideolojik-teorik seçimler yapar. Davadan döner. Dönekliliğini teorize eder : "Ah-lâken dönmedim, felsefi açıdan döndüm" der!..

Atak yapanlar neden bu yöneme başvuruyor? Tarihsel-sosyal haklılıklarından mı? Hayır. İdeolojik-teorik-örgütsel ve politik açıdan pratikte yeniyi üretmek aşkına mı? Haşa. Sosyalizmin 150 yıllık tarihini özümleyip, diyalektik, tarihsel ve felsefi materyalist yöntemi doğru okuduklarından mı? Ne münasebet. Bu topraklardaki devrimci birikim ve geleneklerimizi yeni bir senteze kavuşturup yerel-ulusal-sosyal ve enternasyonal diyalektiğe katkı veya Dünya Devrimci Pratiğine bulunduğumuz coğrafyadan "yeni bir halka" eklemek için mi? Hayır. "Örgütler anarşisi" hastalığını tedavi için mi? Hayır. Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yaşadığı "öndersizlik krizi"ni aşmak için mi? Fe suphanallah...zinhar! İktidara gelmek ya da Devrim yapmak için mi? Böylelerine bu türden bir soru yöneltmek abesle iştiğal anlamına gelir. "Devrimci hareketimizi merkezî disiplin ve otoriteye kavuşturmak için mi?" gibi "tehlikeli" soruları örgüt kurma atağına girenlere sorarak ipin ucunu kaçırmadan meselenin aslına geelim :

Örgüt kurma atağına girip parti taklidi yapılması "cenah"ımıza uzun yıllar önce giren bir veba mikrobudur. Bu mikrop girdiği her yeri kurutur, kurutmuştur. Onlarca örnek verebiliriz bu konuda.

Tarihi TKP'nin tarihi, nesnel gerçekliği içinde bilimsel açıdan incelendiğinde bu mikrobu ve yaptığı

tahribatı görmek öyle zor da değildir.

10 Eylül 1920 tarihinden başlayarak resmî tarih anlayışı ile resmî ideoloji, Tarihi TKP'yi içinden ve dışından kuşatarak işlevsiz bırakmaya başladı. Sahte TKP kurma yöntemleri denendi. Naylon komünistler sisteme entegre edildi. Her boydan ve soydan "Marksizm Kalpazanları" türedi, türetildi. "Tercüman civanlar" devreye sokuldu. Kapitalist Batı'dan ithal edilen devrim teorileri, devrim simyagerliğinin işbaşı yapması tahrik edildi. Bulduğumuz coğrafyanın tarihsel, kültürel, felsefî, mitolojik değerleri kara gerici, ırkçı-faşist ve karamsar bir idealist yorumla kitlelere sunuldu. Tarihsel iyimser, dinamik, yaratıcı ve ilerletici düşünce akımlarının önü kesildi. Bir yandan sistemin uygulayageldiği faşist baskı ve kıyımlar, diğer yandan hareketin içindeki sağ teslimiyetçi oportünist akımlar kırılıp aşılacağı için bilimsel, diyalektiği özümlemiş düşünce akımları serpilip gelişme imkânı bulamadı. Orijinal sınıf ilişkisi ve çelişkilerimizi doğru okumamız engellendi. Yerli iç deney zenginliğimizin bereketini birlikte dövşürmemizin önü çeşitli eloğullarınca engellendi.

Kısacası, artısı eksisiyle genel anlamıyla Sol'un bu duruma getirilişinde hemen hemen herkes, hepimiz çeşitli roller ve sorumluluklar üstlendik.

SSCB, Çin, Halk Demokrasileri çürüyüp çözüldü. Ne de çabuk yıkıldılar? Bu sürecin "suçu" öyle kimilerince yapıldığı gibi "Biz demedik mi" türünden saçmalıklarla izah edilemez. Bu sürecin altında bütün komünistler, hepimiz kaldık. Bizler süttten çıkmış ak kaşık mıyız? Kapitalist Batı'daki işçi ve komünist partilerinin büyük ölçüde yasallık ve sosyal meşruiyetlerini yitirmesi de yalnızca onların "vukuatı" yerine konulamaz. Bu sonuçların alınışında bütün dünyanın KP'leri, proletaryası, emekçi halkları, hakikî aydınları, ilerici gençliği, bütün namuslu insanlar, bütün iyi yürekli insanlık alemi derece derece "suçlu" değil midir?

"Sosyalist Sistem"İN ÇÖZÜLÜŞÜNÜ Mao, Troçki, Lüksemburg, Che, vb'lerinin özümsememiş görüş ve tezlerine dayandırıp izaha kalkışmak ve bu çerçevede yeniden politika yapılacağını zannetmek de saçmalaktır. Fantezi üretmektir. "Dipsiz kuyu boş ambar" tartışmasıdır. Bu konular üzerine kaleme aldığımız polemiklerimizde, Stalin, Troçki, Mao, Lüksemburg, Che, vb.'lerine alıntı mantığı ile eklektik başvurularda bulunularak, söze "dedi ki" diye başlayanları şiddetle uyarıp karşıya aldığımızı, hatta daha da ileri giderek "Devrimci ve Marksist politika üretiminde söze 'dedi ki' diye başlamak gericiliktir" demek zorunda kalmıştık.

Bu türden uyarı ve eleştiriler işe yaramayınca doğallıkla polemik yöntemini seçecektik. Ne yani Devrimci Marksizmi bu dereceye indirgeyip "idare-î maslahat"çıları ciddiye mi alacaktık? Böylelerini bilimsel-inceleme-araştırma yaparak kazanmanın imkânı var mıydı?

"Dedi ki"çilerin ekmek ve kariyer parasıydı, anılan önderleri öne çıkarıp -tekrar edip- politika yaptığını sanmak...

Bir yandan "tercüman civan"ların eklektik ve aşırma tezleri, beri yandan yerli iç deney zenginlik ve birikimimizde orijinal sınıf ilişkisi ve çelişkilerimizi öğrenme, böylece politika belirleme bahsinde de, sırasıyla ve özgünlükleriyle M. Suphi'ler, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Deniz, Mahir, İbrahim, vb.'leri yalnızca tekrar edilmek suretiyle, bu türden iddia ve örgütlenmelerle bir türlü doğru ilkeler yörüngesinde tutulacak "Ana Halka"yı görmedik.¹

Bilimsel bilgi ve bilinçlenme süreçlerimizin kısırlığı ve kuşatılmışlığı *PARTİ* ve *PARTİLİ* geleneklerimizin zayıflığı ve kısırlığı, islâmî kültür geleneklerimizin kaynağından tümüyle kurtulamayıpımız, vb. etkenlerle "Sol"umuz bugünkü konumuna evrilmiş oldu. Sol'un, özellikle de Devrimci ve Marksist Sol Kadroların ayrışma ve bütünleşmesi konusu acil ve yakıcı bir sorun olarak "cenah"ımızı düşündürüyor. "Parti" kurma, "işçi kurultayı" düzenleme girişimleri sorunun kökten çözümüne katkı sunmadığı, sunamayacağı için birer atak olarak kalmaya mahkûmdur.

Niçin mi? Tarihimizden bir kaç çarpıcı örneği vererek soruyu cevaplayabiliriz : 10 Eylül 1920 geleceğimiz, M. Suphilerin katlinden sonra içinden ve dışından likidasyona uğratıldı. Aralarından sistemle uzlaşan muvazaa partilerine dönüşenler çıktı. "Resmî parti" kurdurma gelenek haline dönüştürüldü. "Legaliteyi istismar" bahsinde ne Dr. Şefik Hüsnü Değmer ve arkadaşlarına, ne Esat Adil Müstecaplıoğlu ve arkadaşlarına, ne Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve arkadaşlarına, verdikleri bunca taktik, stratejik tavizlere rağmen çimlenme fırsatı tanımadılar.

1.TİP de bunca tarihsel süreç ve momentleri yanında bulmasına rağmen bir yandan parti içindeki sağ teslimiyetçi oportünist merkez kliğinin ve sendikacıların, diğer yandan sistemin baskı ve terörü yüzünden ve bunların kimi uzlaşmalarıyla işlevsiz kalıp kapatılacaktı.

1.TİP ve 12 Mart 1971'in bütün kadroları hapisanedeyken, acul davranıp "parti kurma" atağına girişi küçükburjuva kariyerizminin, daha türkçesi "sidik yarışının" en uç noktası olarak tarihe kaydını

düşürdü. Bu türden bir atakla TSİP'in merkez oportünist kliği tabanındaki temiz ve diri unsurları bir kez daha sömürecek. Sahi TSİP'in "artist" pozlu önderleri şimdi ne işle iştilig ediyor? Bu süreci hiç sorgulayan -hesap soran- var mı? ²

Pratikte "yeniden üretim" bahsindeki kısırlık ve aymazlık öyle noktalara vardırdı ki, Tarihi TKP'yi sorgulamayacaksınız. 1.TİP'i ve 2.cisini sorgulamayacaksınız. Sendikal geleneğimizi, DİSK'i sorgulamayacaksınız. Dev-Genç geleneğini zinhar sorgulamayacaksınız. Bu sürecin uzantısı ve sırasıyla THKO, THKP-C, TKM-ML, vb'lerini sorgulamayacaksınız. TSİP'i sorgulamayacaksınız. DDKO'yu, PKK'yı, DDD'yi, İPSD'yi, TÖS ve TÖB-DER sürecini sorgulamayacaksınız. Sendikaları, hele "partilerüstü"çüleri, kitle örgütlerini, "sivil toplum" örgütlerini de sorgulamayacaksınız!

Sol adına hareket eden eloğulları da böyle istiyor, sistem de böyle olmasını buyuruyor. Binbir çeşit takviyelerle yol açıyor efendi biraderlerimize...

"1973 Atılımı" diye "Harici Büro"yu parti olarak ilan edenleri, İ. Bilen'i, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan ve öteki sosyalist ülkeleri mekân tutup komünistçilik oynayan naylon komünistleri de sorgulamayacaksınız. İ. Bilen ve Türkiye'deki faşizm uygulamasından "kaçan kurtuluyor" mantığı ile kapitalist ya da sosyalist ülkelere "siyasî mülteci" kimlikleriyle sığınan, onlardan beslenen, onların istihbarat ve siyasî yörengelerine göre hareket edenleri eleştirmeyeceksin. "Harici Büro TKP"si 1973 yerine 1975'de "parti kurma atağı"na girseydi, o dönem kazandığı "popülaritesini" (aman ne popülarite, on yıl geçmeden küçükburjuva "sol"culuğunun kuşatmasında iç hizipleşmelerle tuzla buz olmaktan kurtulamadı. Şimdi 9 adet hizip olarak sip partisi tekapesinin "isim hırsızlığı" işiyle uğraşıyorlar. Toplantılar yapıyor, çağrılar, komiteler, girişimler, vs. düzenliyorlar) kazanabilir miydi? Kazanamazdı. Çünkü 12 Mart faşizmini doğrudan karşılayıp yaşayan kadrolar *PARTİ* ve *Partileşme Sorunu* üzerine gerekli bir tartışma açmıştı. Devrimci ve Marksist birey, grup, çevre ve örgütler *PARTİ*'nin **I. Tüm Türkiye Komünistleri Kongresi** yöntemindekine benzer bir yöntemle **II. Tüm Türkiye Komünistleri Kongresi**ni hazırlama eylemine başlamıştı. İ. Bilen ve şürekâsının "Harici Büro" tekapesi atağı bu bilgilerin ışığında SSCB'nin de o zamanki saygınlığını sömürerek her nasılsa "TKP" oluvermişti. Bu yöntemin -böylelikle Marksizm-Leninizm iddiasıyla- 150 yıllık sosyalizm tarihinde eşine rastlanmıyor. Hiç bir Marksist-Leninist kitapta sözü geçmiyor. İlke, kural, yöntem ve parti normları gözetilmeden "Harici Büro"nun "TKP" olarak ilânını bütün küçükburjuva "sol" kesim içine sindirebilmiştir! Hemen herkes "Harici Büro" tekapesine biat edivermiştir!

Günümüzdeki parti kurma ataklarını ise ayrıntılı yazmaktan artık sıkılmaya başladık. Eğer Bay Doğu Perinçek "İP" madalyonunun öteki yüzü SİP "TKP" diye nezuur ediyorsa, 70 adet parti başvurusunun 24 adedi "sol" tandanslı ise, 61 adet "illegal" örgütümüz iktidar ve devrim için savaşıyorsa (!) bize de bu tabloyu tersyüz etmek işi kalmıştır diye düşünüyoruz. Böyleleriyle yarışmak, aynı kulvara girmek hem Hacivat-Karagöz perdesini kurmak demektir, hem de sistemin oyununa gelmektir. Devrimci ve Marksist Sol Kadroların görevi sosyalizm adına oynanan, oynanabilen oyunları bozmaktır.

Bu tablo içinde hiç mi doğru ve iyimser bir görüntü yoktur? Olur mu? Her şeye rağmen "en nadide nilüfer çiçekleri" misali çeşitli öznelerimiz ciddiye almaya zorunlu olduğumuz bazı örgütlerin altyapısında işbaşındadır. Onlar sağlı "sol"lu bütün "sinsi kuşatma" yöntemlerine rağmen hayat ve üretimin içindedir. Tutarlı bir işçi-kitle ve köylü-kitle çalışması içindedir. Fabrikadadır, tarladadır, üniversitededir, basın-yayın faaliyetindedir. Kırdadır, kenttedir, tecrit hücreindedir.

Hayata sahiplenen, diri, dürüst, ilkeli ve samimi bütün militan unsurlar Devrimci ve Marksist Sol hareketin hem ayrışması hem de bütünleşmesi davasında, "Birlik : Zıtların Birliği" ilkesine göre çalışmaktadır.

DİSK yöneticileri parti kuracakmış. Celal Doğan "Dev-Genç" kimliği (!) ile Zana'larla beraber "yeni" bir parti kuracakmış. Daha doğrusu "şans"larını bir de bu yöntemle deneyeceklermiş. Hikmet Çetin "Keklik" kimliği ile Kürt sosyal muhalefetinin de oylarını alarak "sol"u bütünleştirecekmiş. Son Almanya seçimlerinde oyların yüzde 8.5'ünü alan "Yeni Sol"³ gibi bir işlevi yerine getiren bir parti gerekliliği, bunun için de "radikal sol" geçinenler, çevreciler, transseksüeller, Attac'çılar ve "marjinal gruplar" biraraya gelesiymiş, kimileri "seçim partisi" ve "Brezilya işçi partisi" gibi bir parti kuracaklarmış, mışmış da mış-mış...

Mış-mış da olsa, ne hazindir ki bütün bu ataklar "sol" adına yapılmaktadır. Üniversite okumuş yarım-aydınlar, kadın-erkek "siyasî-lezbiyen" kimlikleriyle hiç utanıp sıkılmadan yeni bir "Kuruçeşme Toplantısı" hazırlığı yapıyor. "Kuruçeşme"de dürüst ve samimi insanlarımızın "sosyalist sol"un birliği davası sömürüldü. Adlarını anmak istemiyoruz, şimdiki "legal" sol siyasî örgütler bu sürecin birer "acı meyvesi"dir. "Legal" ve "illegal" konumlarıyla tabanda dövüşen çocuklar (siyaseti böyle algılayıp pratikte

yeniyi üretemeyen çapsiz önderlerin yönlendirmeleriyle) bizim çocuklarımızdır. Onların Marksizm ile tanışıp özümlemelerine çalışırken, diğer yandan bu türden duruşları ve parti kurma ataklarını elbirliği ile açığa vurup **II. Tüm Türkiye Komünistleri Kongresi**ni perdelemeyi amaçlayan bütün akımlarla hesaplaşmayı gündemde tutmalıyız. Bu hengameler arasında yerli iç deney zenginliğimiz üzerine bina edilmesi gereken bir partileşmeden, ya da **II. T.T.K.K** gibi devrimci inisiyatiflerden veya "yeniden üretim"den söz açan yoktur. "Kurdum" fiilini çeken müptela PARTİ düşmanları serbest pazar-piyananın açtığı kanallarda özgürce örgütünü kurmaktadır. Durum bundan ibarettir.

DİSK yönetiminin "istişare" için çağırdığı kimliklerin incelenmesi nasıl bir proje içinde olduklarını göstermektedir. Böylelerinin adlarını anarak onlara "rütbe" verilmesi dahi gerekmiyor.

Bugünkü DİSK yönetimi, DİSK'i DİSK yapan devrimci kadroları çağırarak işçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği sorununu konuşacak değildi ya? DİSK'in önceki yöneticilerinin de bu sorun hakkında "olumlu" sayılabilecek bir "vukuat"larına rastlanmıyor. 12 Eylül askerî faşist cunta yönetiminin DİSK'i kapatma, mallarına, arşivine el koyup kayyım teslim edilmiş büyük bir "iç ihanet"e sebep olan yönetime ve DİSK'i "cunta misali" tepeden ele geçirip komünistçilik oynayan bilcümle avantürre takımına elbette söylenecek çok şeyimiz olacaktır. Kemal Türkler yönetimi "Harici Büro" tekapesine DİSK'i teslim ederken, Abdullah Baştürk yönetimi de bu örgütlenmenin "harici"sinin karşısına "dahili" tekape atacağını koymaya girişmiş, fakat ötekiler kadar "acul" davranmadığı için başarılı olamamıştı, bu yüzden ağır cezaî ve hukukî suçlamalara hedef olmuştu.

DİSK yönetimi işçi sınıfının her alanda uluslarötesi tekelleşen sermaye güçlerince kuşatılması karşısında "sol alternatif" arayışına girmiştir! Niçin? Hangi gerekçelerle? Hangi tarihsel ve sosyal haklılıkla?

İşçi sınıfının politika dışına itildiği, politikasızlığın resmî bir anlayışa evrildiği bu türden gerici ortamında DİSK'e düşen biricik görev: İşçi sınıfının sendikal birliği mücadelesini gündemine alması olmalıdır. DİSK, vb. sendikalar, kitle örgütleri, dernekler, İSP ya da KP'nin oluşturulmasında öncülük yapmayı asla hakketmediler. Daha tam olarak söylenecekse: DİSK'in bu türden kapsamlı bir projesi yoktur. Olsa olsa ismi var cismi yok mevcut "solcu" partilere benzer bir örgütlenme çalışması içindedirler.

DİSK yönetiminin gönlünde yatan örgütlenme anlayışının, troçkistlerin bilinçle gündeme taşıdıkları Brezilya İşçi Partisi ya da sosyaldemokrat geçinen zevatın, liberal-postmodern "sol"ların gönlünde yatan İtalya'dan taklit "zeytindalı" ve ödepe partisinin gevelediği "Gökkuşağı" modelinden bir farkı yoktur.

İşçi sınıfının sendikal birliği gibi acil ve hayatî bir sorunun üstesinden gelemeyen, ya da bunun anlamından bile habersiz DİSK yönetimi nerede kaldı "alternatif sol parti" meselesinde bir adım öne çıkınsın...

DİSK'in tabanındaki bilinçli, militan, sosyal sınıf gerçekliğini kavramış kadrolarının özlemi İSP'nin oluşturulması davasıdır. Türkiye'de gerekli olan; bir türlü bitip tükenmeyen en büyük potansiyel güç olan sosyalistlerin ve komünistlerin bu gücü enerjiye çevirebilecek bir örgütlenme anlayışı için öne çıkmasıdır. Mevcut "solcu"luk anlayışlarına yeni bir halka eklenmesi değildir.

Celal Doğan'ın yeni kurulacağı dillendirilen DTH (Demokratik Toplum Hareketi) ile birlikte parti kuracağını basına açıklayan inandırıcı bir gerekçe bile yoktur.

Celal Doğan kimdir? "Kürt Sorunu"nun burjuva hâkimiyeti altında çözümünü hangi sihirli reçeteye sahiptir? "Türkiye partisi olma" sevdasıyla öne çıkan DEP-HADEP süreci hakkında nasıl bir "katkı" sunacaktır? Devrimci ve Marksist Sol Kadroların "Kürt Sorunu"na politika üretmediği koşullarda sağlıklı "sol"lu bütün siyasî partilerin kapısını çalıp aşındıran Kürt küçükburjuvazisinin önderlik ettiği bir yapılanmayı nereye taşıyacaktır?

DTH'yi bu türden burjuva "sol" popülaritesi(!) olan kimliklerle ileri taşımının yolu kapalıdır. Kürt ulusal hareketi, "Kürt Sorunu"nu bu türden kombinezonlara girerek çözemeyecektir. Kürt küçükburjuvazisinin "öncü"lük ettiği bütün partileşme atakları darbe almıştır, bundan böyle de darbe almaya aday olacaktır. "Kürt Sorununa" sağlıklı "sol"lu burjuva partilerinin, AB'ye angaje projelerin(!), dış dinamiğe kölece bağımlı anlayışların, eklektik, pragmatist "taktik"lerin uzantısında asla çözüme kavuşturulamayacaktır. Bu sorun, bulunduğumuz coğrafyada ırk, milliyet ayrımına düşmeyen, işçi sınıfı ve emekçilerin, kır yoksullarının sosyal kurtuluş davasını bilince taşıyan Devrimci ve Marksist Sol Kadroların öncülük edeceği bir partileşme projesiyle rayına oturtulacaktır.

AKP'ye "alternatif" olarak devlet tekelleşen sermayesine stepne işlevi görecek örgütlenmelerle değil, "AKP'nin alternatifi sosyalizmdir" diyebilenlerin birleşik, bütünleştirici örgütlenme çabasıyla bir anlam

kazanacaktır. Popülist, sınıpı denenmiş, aşınmış ve aşılmış, kendi dar grubunu parti gibi sunan, benmerkezci anlayışların tamamı işçi sınıfı ve emekçi halkların sosyal kurtuluş davasına hep zarar vermiştir. Bulduğumuz coğrafyada anlamlı bir "sosyal muhalefet" dinamiği olan Kürt ulusal hareketini "çıplak ete konan parazit"lerden arındıracak bir örgütlenme projesi dışında ısıtılıp ısıtılıp öne çıkarılan popülist, köylü anlayışlarından kurtarmak gerekiyor. Ne hazin bu görevi üstlenebilecek Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar da "öndersizlik krizi" yaşamaktadır. Kürt dinamiğinin aldığı darbelerden de, her şeyden önce (milliyetçiliği öne çıkaranlardan önce) komünistler "suçlu" sayılacaktır.

DİSK'in tarihsel-devrimci geleneklerini sömürerek sağlı "sol"lu burjuva partileriyle halvet olanların "parlamentoya girme" hevesi ve böylece tatmin olma girişimlerini de unutamayız.

DİSK yönetimi bu sürecin değerlendirmesini yapmamıştır. Bu süreçten çıkarılacak ders ve sonuçları Devrimci ve Marksist Sol Kadrolarla değil, liberal, şoven, sosyalşoven ve tasfiyeci akımların temsilcileriyle yapmayı tercih etmiştir.⁴

Dipnot Açıklamaları :

1. Tarihimizdeki ideolojik-teorik-örgütsel siyasî yapılanmaların en önemlilerini incelemek, eleştirel katkı getirmek geleceğimizi kazanma yolunda en önemli devrimci bir çabadır. Aşılmış ve aşınmış olanı tekrar Marksizme aykırı bir yöneliştir. Emperyalist-kapitalizmin gündemini anlamakla, "günümüz başka bir gündür" diye söze ve işe başlamakla, anlamlı ve ileri bir adım atılabilir.
2. TÜSİAD, Ticaret ve Sanayi Odaları sosyalizme-komünizme sövme işinde en kaşarlanmış, en utanmaz kimlikleri bünyesinde istihdam etmektedir. V.İ.Lenin'in "çıplak bedenini (...) üryan kollarına teslim ettin..." sözü herhalde böyleleri için de kullanılacaktır.
3. Uluslarötesi tekeli sermayenin küreselleşme/küreselleştirme yöntemleri "neo-liberalizm"i öne çıkardığına göre, parti kurma ataklarında da "neo-sol" örgütlenmelerin manipülasyonu da doğaldır. *Kolektifimiz* "neo" kelimesini bilerek kullanmamaktadır. "Yeni-Sol" üzerine olan Marksist literatürü yeniden incelemek ve özümsemek durumundayız. "Yeni-Sol" zokasını kimse yemeye kalkmasın! Yemeye niyetlenenlere de "afiyet olsun" denilecektir.
4. DİSK'in çağrı yaptığı kişilerin kimliği, kişiliği ve sosyalizme ne gibi "katkı" yaptığı bütün ayrıntılarıyla tartışma konusudur. İşçi sınıfının sendikal ve siyasal konusundaki ideolojik konumları tartışmalıdır. Daha önceleri de defalarca sormuştuk. Aynı soruyu tekrar ediyoruz : Kim bunlar? (Aydın Engin, Bengi Semerci, Burhan Şenatalar, Bülent Tanla, Can Dünder, Celal Toprak, Derya Sazak, Ece Temelkuran, Erinc Yeldan, Erol Katırcıoğlu, Erol Tuncer, Ersin Salman, Faik Öztrak, Hikmet Çetinkaya, İbrahim Kaboğlu, Kuvvet Lordoğlu, Meryem Koray, Necdet İpeköz, Oral Çalışlar, Osman Arolat, Rıdvan Akar, Sadun Aren, Tarık Akan, Türkel Minibaş, Turgut Tarhanlı, Yalçın Doğan, Yavuz Baydar, Zekeriya Temizel, Zeki Kılıçaslan) Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar "sol alternatif" arayışı içinde değildir. Sosyalizm için dövüşmektedir. Sosyalizm iddialı sağlı "sol"lu bütün oportünist akımları açığa vurmak, sosyalizm adına yapılan binbir tevatür ve spekülasyonu ayırtmak ve KADRO'ları bütünleştirmek için vardır. Çünkü, O'nlar "solcu" değil KOMÜNİSTTİR.

Devrimci Bir Çıkış Hattı Olarak İşçi-Kitle Gazetesi

“Marx’tan, bu büyük kuramcıdan, proleterlerin bu eşsiz yol göstericisinden, devrime inançla bağlanmayı, işçi sınıfını yakın devrimci çıkarlarını sonuna dek savunmaya çağırma sanatını ve devrim geçici yenilgilere uğradıkça pısrıkça yakınmalara yer vermeyen karakter sağlamlığını öğrenmelidir.” (V. İ. Lenin, *Karl Marx ve Doktrini*, Bilim ve Sosyalizm Yay., Çev.: Şiar Yalçın, 1995, s. 66.)

Türkiye’de solun Marx ve Marksizm’le ilişkisi her zaman talî bir biçim arz etmiştir. Sol özneler her zaman ve her yerde sınıfsal karakter olarak proleter oluşun dışında hareket etmiş, bu da solun kendi dar alanındaki hareketliliği uyarınca belirginleşen çıkar ilişkilerinin sürece hâkim olmasına sebep olmuştur. Sol proletarya ile tanışmadığı için Marx’ın nesnel-tarihsel önemini, yani bu sınıfın ‘eşsiz yol göstericisi’ oluşunu anlamamış, devrimle ilişkisi hep kesintili olmuş, inanç noktasında kendi yürek kıpırtılarına güvenmiş, devrim inancını ucuz gündelik çıkar hesaplarına satmış, işçi sınıfı ile bu sınıfın devrimci çıkarları arasında bağ kuramamış ve giderek burjuva siyaseti karşısında karakter erozyonuna uğramıştır.

Bu anlamda Lenin’den yapılan alıntı bugün için hâlâ güncelliğini koruyor. Sol, içinde bir biçimde var olmaya çalıştığı erozyon dâhilinde bir tür karakter sağlamlığı edinebilmek için bilginin hülyalı dünyasına koşuyor. Hiç sınıfla ilişkisi olmamış, başlarken sınıfı tarihe gömerek yola çıkmış teorisyenlerle yol bulmaya çalışıyor. Kendi bireysel karakter oluşumu adına ortak olan her şeyi dışlıyor. Karakterindeki dalgalanmaları dış unsurlara da yansıtıyor. Her dalgalanmayı değişim edebiyatı ile kutsuyor. *Sınıf* ile *Marksizm* arasında düz bir çizgi çizerek, sınıftaki değişimleri yenilenme ihtiyacı uyarınca Marksizm’e; Marksizm’deki değişimleri de sınıfa dayatıyor. Marksizm dışı anti-kapitalist mücadele birikimlerini kucaklayabilmek için sınıfla ve Marksizm’le hesaplaşıyor ama devrimci anlamda bir çaba içine girmiyor. Ya ‘Marksizm eskidi’ diyor ya da yeni bir ‘Marksizm’ için çırpınıyor. Her bilgi kısıntısı ile maddî gerçeklikten uzaklaşıyor, maddiyatta çizilen devrim yolunun yeniden kumların altında kaybolmasını ise sadece seyrediyor. Dünyayı daha geniş ve bütünlüklü görebilmek için gözlerini iyice aralıyor ama bu genişlik ve bütünlük arayışı bir süre sonra maddiyattaki her türlü sınırı, farklılaşmayı, cepheleşmeyi ve kutbu siliyor. Doğal olarak bu tip durumların oluşması için verilmesi gereken mücadeleyi de askıya almak zorunda kalıyor. Savaş alanından kaçıyor, kaçışı edebileştiriyor. Kendisini sağlama alabilecek bir duvar ördükten sonra maddî hayata teslim olup gidişattan nemalanmaya bakıyor.

Sınırlar silinince Marx da, Marx’ın ‘proletarya’sı da, proletaryanın devrimi de, devrimci mücadele de anlamını yitiriyor. Kimi aydınlar altmışlardan beri ellerinde tuttuğu dizginleri sınıfın eline vermemek için çeşitli taklalar atıyor ve süreci kendilerince rasyonalize etmenin yollarını buluyor. Genel olarak batıdan devşirilen düşünceler sabit değer olarak alındıktan sonra ülkede yaşanan olaylar bu düşüncelere doğru bükülüyor. Yaşanan olaylar söz konusu düşünceleri desteklemek amacıyla kullanılıyor. Olayların kendi içinde taşıdığı potansiyel devrimcilik gizleniyor ve batının (ya da kimi doğucu çevrelerde doğunun) talep ettiği doğrultuda ülke siyasetinin dümeni ile oynanmaya çalışılıyor. Dümenin başında olanların sınıfsal nitelikleri görmezden geliniyor. Bu anlamda yaşanan hiçbir olay ve açığa çıkan hiçbir olgu *sınıfsal politik* bir mücadelenin ve müdahalenin konusu olamıyor.

Tarih de bu anlayışa uygun olarak yazılıyor. Çeşitli özeleştiril tarih yazımlarında sadece kimi şahısların tiyatral diyaloglarına rastlanılıyor. Kitlesele bir hareketliliğin somutladığı tarih analiz edilemiyor. Her örgüt kendi tarihinde öne çıkan isimleri fetişleştiriyor ve onun etrafında dönen bir tarih kaleme alıyor. Bu döngüsel anlayış ileri sıçrama yapamıyor, kendisini *kendi* merkezinde kilitliyor. Bu kilitlenme Marx, Engels, Lenin ve diğer isimlere de benzer biçimde yaklaşıyor. Kendi ihtiyaçlarına göre elindeki cimbrizle tarihten isimler seçiyor, bu isimlerin takipçiliği teori ve pratiği vuruyor, proleter birer militan olmaksızın bu isimlerin acenteliği yapıyor ve sonuçta, Kuvilıcmılı’nın dediği gibi, ‘her eteğini savuran kendisini Rosa, her bıyık buran kendisini Stalin zannediyor.’

İlk bakışta göze çarpan çarpıklık ise bu işleyişten proletaryanın hiç mi hiç haberinin olmamasıdır. Tarihin dizginlerini eline alarak topluma hâkimiyet kurmak isteyenlerle, toplumun zihinsel manâda dizginlerini eline alarak tarihe hükmetmek isteyenler Marksizm’le işçi sınıfının ilişkisini belli kanallara çekerek boğuyor. Sonuçta bakıldığında geçmişten cimbrizlanarak alınan isimler birer kılıftan ibaret ve bu kılıf, söz konusu isimlerin tarihsel/toplumsal meşruiyetlerini istismar etmek için kullanılıyor.

Kılıf olarak kullanılan isim 'Marx' bile olsa Marksist devrimcilerin bu istismara karşı durmaları gerekiyor. Lenin'in ifadesi bu konuda önemli bir ayrıca işaret ediyor: *işçi sınıfı ve devrim*.

Türkiye toprağı verimlidir, bu topraklar tarihteki önemli isimleri, olayları ve dönemleri istismar edenlerin kendilerini güvence altına almak için ördükleri kılıfları parçalamayı bilen Marksist devrimcileri yine üretecektir. Bunun ön koşulu, işçi sınıfının tarihsel-toplumsal yürüyüşü ile maddî, canlı ve somut ilişki kurmaktır.

Bu ilişkinin en önemli *tarihsel* ayağı *Tarihî TKP*'nin oluşum süreci, *toplumsal* ayağı ise *15-16 Haziran* işçi ayaklanmasıdır. Türkiye komünist hareketinin yerelde, bölgede ve dünyada politik bir güç olabilmesi toprağı bu iki ayağı ile birlikte basabilmesiyle mümkündür.

Son kırk yıldır, sol küçükburjuva aydın tabakasının dizginlerini elinde tuttuğu dönemde, Marksizm, parti, siyaset, ideoloji, sınıf hareketi gibi konularla ilgili yapılan tartışmaların bu iki merkez etrafında döndüğünü tespit etmek gerekmektedir. Sınıf dışı duran, sınıfsal intiharını gerçekleştirmeyen ya da tam aksine kendi sınıfsal güdeleri ile hareket eden sol küçükburjuvazi, bu iki merkeze doğru yaklaşmanın güncel hale geldiği her durum ve dönemde yoğun bir direniş sergilemiş, toplam hareketin ilgili merkezlere doğru daralmasını önlemek için elinden geleni yapmıştır.

Bütün eksikliği ve fazlalığı ile yaşanan bu iki olay, Marksist devrimciliğin tüm maddî gerçekliği ile bu topraklarda vücut bulmasını sağlayacakken, sol, içi boş, kuru bir Marksizm ile çeşitli devrimcilik formları arasında paramparça olmuştur.

Bu soyutlama dâhilinde yapılacak tespitler hâlâ çok önemlidir. Burada artık öne çıkartılması gereken husus, Türkiye'de solu ilgilendiren hiçbir hareketliliğin bu iki olay teorik ve pratik düzlemde ilişkilendirilmeden anlaşılamayacağı gerçeğidir.

Örneğin 1970'de TKP'nin yaşanan olaydan tarihsel planda doğru dersler çıkartmaması önemli bir eksiklik. Tersten Haziran hareketliliğinin de parti oluşumunu kavramsal ve siyasî bir gerçeklik olarak zorlamaması önemli bir zaftır.

Elbette yaşanan güncel olaylar karşısında tozlu raflardan çıkartılan tespitlerin hiçbir yararı olmayacağı da düşünülebilir. Yani, 'maziye değil, şimdiye bakalım' denilebilir. Ama hâlâ mazinin temel sorunları güncelliğini muhafaza ediyorsa, geçmişe ait marazlar varlığını sürdürüyorsa, o mazi adına söz hakkına sahip olunduğu yanılsamasına kapılmadan, geçmişin geleceğe doğru devrimcileştirilmesi zorunludur.

Mustafa Suphi kadar Haziran ayaklanmasının işçi önderleri de tüm ülke Marksizm'ine aittir. Doğal olarak buradan üretilecek teorik ve pratik her türlü kazanım da başta Türkiye işçi sınıfı olmak üzere tüm devrimcilerin olacaktır.

İlgili aidiyet üzerinden düşünüldüğünde tüm devrimci, sosyalist ve komünist ekipler için temel Marksist devrimci ayrıcın 1920 ve 1970 tarihleri olduğu görülecektir. Her ekip hangi ayağı ağırlık bindirdiğini, bu yüklem sonucunda ne tür sonuçlara ulaştığını, attığı adımlarda burjuvaziyi ve devleti ne ölçüde köşeye sıkıştırdığını görecektir. 1920 Eylül'ünü devrimci bir edinime tâbi tutmadan particilik oynayanlarla, 1970 Haziran'ını kavramadan işçilik sevdasına düşenler ya oyuncaklarını kırıp atacak ya da düşmanın silâhları karşısında susmayı tercih edecektir.

"Emperyalizmin silâhları önemli değil, önemli olan halkın sahip olduğu silâhların farkına varmasıdır." diyen Castro'nun uyarısı bu bağlamda ele alındığında, sahip olduğumuz bu tarihsel silâhların farkına varmak ve bu silâhları bilerek ya da bilmeyerek oyuncağı çevirenleri saf dışı etmek suretiyle onları gerçek sahiplerinin, işçi sınıfının eline teslim etmek Türkiyeli komünistlerin birincil görevidir.

Türkiye'de, bölgede ve dünyada taşlar yerinden oynuyor, bir yandan da farklı noktalarda farklı binolar inşa ediliyor. "Tüm toplumların tarihi sınıf mücadelesi tarihidir" demek ya da bunu bilmek yetmiyor. Sınıf mücadelelerini izleyip onun hangi taşı nereden söktüğünü, hangi taşı nereye yerleştirdiğini anlamak gerekiyor. Bu noktada komünistlerin hem kendi içinde hem de işçi sınıfında yaşanan gelişmeleri gözlemci edasıyla değil, müdahil olarak kavraması bir ihtiyaç olarak gündeme geliyor. Aksi takdirde, küçük bir sarsıntıda balkondan atlayıp ölmek de, büyük bir depremde 'bana bir şey olmaz' anlayışı ile yerin dibini boylamak da mümkün hale geliyor.

Her depremde herkesin deprem uzmanı, her ekonomik krizde iktisat profesörü kesildiği ülkemizde benzer bir durum sol içinde de gözlemleniyor. Sol içinde sınıf uzmanları türüyor, parti profesörleri ise köşe başlarını kapmak için birbiriyle yarışıyor. Ancak kimse yapılması gerekenlere yönelik tek laf etmiyor. Bu uzmanların ve profesör takımının kendi dar dünyası içinde yaptıkları ise basit bir vicdan muha-

sebesinin sonucunda biçimleniyor. Ya günü kurtarma ya da 'dostlar pazarda görsün' anlayışı ile hareket ediliyor. Sınıf ve parti gibi aslî konularda herkes yan çiziyor. Etraftan topladıkları küçük taşlardan kendilerine güvenli geçeköndü evler inşa ediyorlar.

Bilgi ile maddî gerçek karşı karşıya getirildikten sonra hayat kolaydır. Bilim insanı, aracı rolüyle kendisine güvenli bir yer edinir. Hem bilginin hem de maddenin iç gerilimlerinden azade bir yeredir. Kandilli Rasathanesi ölçümleri verir, huzur bulur, iktisatçılar makro hareketleri analiz eder, rahatlar. Aradaki çelişki ve gerilimlerin kimleri vurduğu ile ilgilenilmez.

Sınıf mücadelelerini bilenler için de benzer bir durum söz konusudur. Mücadelenin taraflarını bilir, ona göre konum alır, bir süre sonra hayat öyle bir hal alır ki, öbür tarafta olmak tek çözümdür ve bu noktada 'yaşamak için yaptım' der, bu tavrı eleştirenlere karşı yaşama hakkının kutsallığına inanan tüm hümanistler ayaklanır ve eleştiriyi bir kaşık suda boğarlar.

Bazen durumsal, geçici gerilimler su üstüne çıkar, birileri yaygara kopartır ve söz konusu durum dâhilindeki gerilimde taraf olmaktan nemalandığı için bu durumun sürekliliğini talep eder ve gerilimin sürgit devam etmesi için uğraşır. Örneğin parti ile sınıf arasında belli bir coğrafyada ve tarihte kısmî bir çelişki gündeme gelmişse bunu kaşıyanlar ne hareket ne de sınıf adına bir şey söylemeksizin, sadece çelişkinin sürekliliği için uğraşarak hayatlarını idame ettirmeye gayret ederler.

Türkiye'de sol özneler bu anlayıştan kurtulamamış, kendisini hep fiilî, durumsal kimi gerilim ve çelişkilerin somut varlığına bağlamış, varlığını hep arada derede bir yerde konumlandırmış, hep mutedil hareket etmiş ve gerçek bir güç olmanın imkânlarını görememiştir.

Marx'ın sınıf mücadelelerine yönelik vurgusunu gerçek anlamda somutta kavramamış, kendisini bu sınıf mücadeleleri ve tezahürlerinin gölgesinde tanımlamıştır. Belli bir fiilî durumda açığa çıkan gerilim ve çelişkide sınıfsal politik mücadele verdiği takdirde geleceğe yönelik önemli kazanımlar elde edebileceğini kestirememiş, hep en yakınındakine sarılmıştır. Örneğin kendi politik varlığını sınıf mücadelesi bağlamında görmediğinden, ordu içinde yaşanan bir çatışmayı hep dışsal kabul edip bu çatışmanın bir tarafına kendi varlığını bağlama yolunu seçmiştir. Ya da genel bir ifadeyle, faşizme vurayım derken liberalizmin; liberalizme vurayım derken faşizmin değirmenine su taşımıştır. Liberalizm-faşizm arasında fiilî ayrımı mutlak kabul etmekle mücadeleye baştan yenik başlamış, saflaşmanın geçiciliğini görmeyerek sınıf mücadelesini bir tarafa bağlamak suretiyle teslimiyet yolunu seçmiştir. Sınıf mücadelesinin her iki taraf içinde ciddi çatırdamalara yol açabileceği ihtimâlini hiç gündemine almamıştır.

Solun politik haritadaki konumlanış mantığı budur: Kendisini sınıf dışı, sınıf ötesi, sınıf mücadelelerinden azade kabul etmesi sebebiyle fiilî politik gerilim ve çatışmalarda çaresiz kalmakta, kendi meşruiyeti adına gerilim ve çatışmanın bir tarafına biat etmeyi yegâne tercih olarak görmektedir.

Söz konusu tercih, solun politik bir özne olarak sınıflar mücadelesi dâhilinde yapacağı etkiyi de sıfırlamaktadır. Örgütlerin kendi içine kapanmaları, çıkış noktalarına geri dönüp kendilerini etkisizleştirmelerinin sebebi budur.

Marksistlerin görevi, en genel sol başlığı altında toplanan hareketleri devrime doğru örgütlemek, kolektivize etmek ve saflaştırıp yeniden bütünlemektir. Bugün için Türkiye Solu'nun 'sınıf' aşısına ihtiyacı vardır. Sınıflar mücadelesinin içinde olmak ve bu oluşu bilinçle çıkarmak için bu aşısı zorunludur. Oluş ve oluşa yönelik bilinç olmadan sınıfsal politik öznelerin devrimcileşmeleri ve devrim yolunu belirginleştirmeleri mümkün değildir.

Herkes yaptığı işte iyi niyetli, samimi ve dürüst olabilir ama yapılan işlerin belli bir hukuku ve ahlâkı olmalıdır. Öz bilinç, dışarının tanımlanması ve oradaki konumlanış açısından teori ve pratiğin yeniden *sınıfla* tanımlanması gerekmektedir. Ancak bu sayede burjuvazinin tarihsel ve toplumsal düzlemde bizi soktuğu fasit daireyi parçalayıp adsız ve adressiz birer fail olarak sınıf mücadelesine koşulsuz dahil olabiliriz.

Yukarıda tespit edilen genel teorik zemin üzerinden anlaşıldığında, *Sorun Yayınları Kolektifi* tarafından güncelleştirilen İşçi-Kitle Gazetesi'nin, mütevazı bir adım olmakla birlikte, sınıf ile Marksistlerin ilişkisi noktasında önemli bir sıçramayı temsil ettiği söylenebilir.

Elbette ki, oyuncaklarından vazgeçmeyen, çocuksu sevdalarından kurtulmayan, fildişi kulelerinde sakladıkları huzurlarını bozmak istemeyen ya da tarihle-toplumla kurduğu ilişkiyi herkese dayatmayı tek yol belleyenler bu çıkışı eski bir hikâyeye olarak göreceklerdir.

Elbette ki, 'bizim çıkardığımız gazete zaten bir işçi kitle gazetesi, yenisine ne gerek var ki?' denilecek; 'ezilen ya da halk varken işçi demek bizi böler, tüm toplumu kucaklamalı, bu bölücü akımlardan uzak durmalıyız.' uyarısında bulunanlar olacaktır.

Bu ve buna benzer tepkiler gazetenin durduğu zemini geçersizleştirmemekte, aksine söz konusu tepkilerin sırtını dayadığı gerekçeler anlamsızlaşmaktadır. Gazetenin varlığı bu maddî koşullar uyarınca biçimlenmektedir.

Kendinden menkul yayınlarını işçi gazetesi olarak gören ekipler 'üç beş işçi örgütlersek kârdır' anlayışı ile hareket ettikleri için yayınları ne örgütsel anlamda ne de teorik düzlemde işlevli olabilmektedir. Sınıf gibi devrimci kolektif yapılar yerine bireysel olana ait çıkar ilişkilerinin hâkim olduğu siyaset alanında bu tip yayınlar liberalizmi beslemekten başka bir işe yaramamaktadır.

Bugün devrimci, sosyalist ve komünist hareketlerin işçi sınıfının tarihsel-toplumsal çıkarları bağlamında asgarî müştereklerde ortaklaşması suretiyle gerçekleştireceği bir yayın faaliyeti, söz konusu liberal ve faşizan saldırı karşısında devrimci bir hattın örülmesini sağlayacaktır.

Sol cenahta yaşanan kafa karışıklığını nihayete erdirecek tek somut adım saf ve basit anlamıyla işçi sınıfı ile düşünmek ve hareket etmektir.

Hürriyet mücadelesinden önce önemli olan mücadelenin hürriyetine kavuşmasıdır; bu amaçla, kadadaki ve pratikteki sınıfın özgürleştirilmesi zorunludur. Basit iktidar hesaplarına, alan kavgalarına ve ideolojik sıkışmalara kurban edilen sınıfın sınıf olarak hareketi ve bu hareketin bilince çıkartılması söz konusu hesaplara, kavgalara ve sıkışmalara son verecektir.

Tüm toplumların tarihinin sınıf mücadeleleri tarihi olduğu bilgisinin ötesine geçip teoride ve pratikte hangi sınıfın safında bulunduğu somutta görülmelidir. Bunun için, mecazî anlamda Kuran'a göndermede bulunarak, sınıfa onun şahdamarından daha yakın olmak gerekmektedir.

Tek tek her devrimci, sosyalist ve komünist yapı teorik ve pratik düzlemde sınıfla şu veya bu biçimde kurduğu ilişki biçimini gözden geçirmeli, işçi-kitle gazetesi çalışmasının ortak mücadelesine koşulsuz katkı sunmalıdır. Bu katkı ile birlikte, tarihsel süreç içinde edinildiği var sayılan kişisel kazanımların sınıfsal analizi de yapılmış olacak, kazanım olarak görülen şeyler devrimci bir ayrıca tâbi tutulma imkânı bulacaktır.

Bu ortak mücadele sayesinde sol sınıfsal politik anlamda mahallelerde, kampuslarda, sendikalarda, DKÖ'lerde ve köylerde elde ettiği mevzilerin niteliğini öğrenme imkânı bulacaktır. Elde edilen mevzilerin işe yarayıp yaramadığını görmeden hareket etmek sadece o mevzilerin eskiliğinden ya da zayıflığından istifade eden güçlerin işine yaramaktadır.

"Devrimci ilerleyiş, kendi doğrudan trajik komik kazanımları ile kendine yol açmadı, tersine, güçlü birleşik bir karşı-devrim ortaya çıkartarak, yıkıcı partinin kendisi ile savaşılarak gerçekten devrimci bir parti durumuna geldiği bir hasım yaratarak kendine yol açtı." (K. Marx, *Fransa'da Sınıf Savaşları*, Sol Yay., Çev.: Sevim Belli, 1996, s. 32.)

İçimizdeki ve dışımızdaki düşmanı netleştirmek, somutlamak ve mücadelenin konusu kılmak zordur. Bunun tek yolu sınıf mücadelelerinde güvenli ve huzurlu yuvalar bulup oralara yerleşmek, açığa çıkan her gerilim ve çatışmayı bu bilgiyle örtbas etmek değil, aksine, konumumuzu sınıfsallaştırarak düşmanı bu mücadele alanında her durumda karşı tarafa almaktır.

Gazete bu anlamda düşmanın netleşmesi sürecinde önemli bir rol oynayacak, mücadelenin devrimci sonuçlar üretmesini sağlayacaktır.

Gazete devrimci bir çıkış hattı olarak solda sınıfla ilgili kör düğümü çözecek, sosyalizm için olmazsa olmaz nitelikteki devrimci işçi hareketini tetikleyecektir.

Tüm bu özellikleriyle gazete, geçmişten geleceğe, işçi sınıfının komünist partisinin oluşum süreci için önemli bir tarihsel-toplumsal araç rolü oynayacaktır.

21 Ekim 2005

Nasıl Bir İşçi-Kitle Gazetesi?

Adını, Venedikliler'in kullandığı haber mektuplarını (avvisi) satın almak için geçerli sayılan, bakırdan en küçük para birimi olan "gazzetta"dan alan gazete, basın yayın araçlarından biridir. Daha evvel yazılı olan bu haber mektupları, XV. yy'da matbaanın icadıyla birlikte basılı hale gelmiştir. Haber mektuplarının en yaygın olarak Venedik'te kullanılmasının nedeni, o dönemde burasının önemli bir ticaret merkezi olmasıdır.

Haberleşme olayı, ilk insan topluluklarından bu yana var olagelmıştır. İletişim aygıtları ve iletişim biçimleri; ekonomik, sosyal ve teknik gelişmelerle bağlantılı olarak farklı biçimlere bürünmüştür. Basın-yayın araçlarının gelişmesi yazının, kâğıdın ve matbaanın icadıyla birlikte hızlanmıştır.

Önceleri sözlü olarak sağlanan iletişim, Mısır'da kilden yapılmaya tabletlere yazılarak, ya da papirüs denilen ağaç yüzeyine yazılarak gerçekleştirilmiştir.

En eski gazetenin (Milad 911) Çin'in Pekin kentinde yayınlanan 'King Pao' olduğu kabul edilir. Günümüzdeki biçimiyle yayımlanan gazeteler 1789 Fransız Devrimi sonrasında oluşmaya başlamıştır.

Günümüzdeki basın-yayın araçlarının işlevi, birer haber alıp – verme özelliğinin çok ötesine geçmiştir ki XII. Ve XIII. yy'daki iletişim aracı 'haber mektupları'nda bile zengin yoksul farkı vardı. Mevcut üniversitelerde okutulan ders kitaplarında basın, şu şekilde tanımlanmaktadır: "Basın olmadan yönetmek, muhalefet etmek, öğrenmek ve öğretmek, inandırmak, çalışmak veya dinlemek, satın almak ya da satmak artık imkânsız hâle gelmiştir. Basın hiçbir şeye yeterli değildir. Fakat her şeye ve herkese gereklidir." (Pierre Denoyer)

Bugünkü teknelci basına uyan en özlü tanım ise Napolyon'un tanımıdır: "Gazete hükümetin (devletin vb.) kararlarını destekleyen, onun istediği şekilde hareket eden matbuatdır." Doğan Grubu, Çukurova-Sabah grubu, dinciler vb.nin basın-yayın araçlarına ne kadar da uyan bir tanımlama değil mi?

* * *

Basın-yayın araçları dediğimiz zaman, tüm yazılı veya görsel-işitsel olan iletişim araçlarını ifade etmiş oluyoruz. Fransızca olan 'information' kavramı da aynı anlamda kullanılmaktadır. Latince kökenli 'medium' (vasıta, araç, ortam) kelimesinin çoğulu olan 'media' sözcüğünden türeyen ve İngilizce'den dile yerleşen 'medya' kavramı da tüm basın-yayın araçlarını kapsar. Ancak, gündelik dilde 'medya' denilince genellikle tüm basın-yayın araçları olarak algılanmıyor.

"Dördüncü kuvvet" olarak tanımlanan basın-yayın organlarının, kitleleri yönlendirmede ve zihinlerin teslim alınmasında ne kadar etkili bir araç olarak kullanıldığı ortadadır. Bilimsel teknolojik gelişmelerle paralel olarak bu araçların çeşitlenmesi, yönlendirme "olanağını" artırmıştır.

Afganistan'ın ve Irak'ın emperyalist güçlerce işgali sırasında ABD, "Halkla İlişkiler Masası" kurdu ve buranın başına da; imaj ve reklam uzmanı Misis Cloitare Rapeille'i getirdi. Felluce'ye "asker gazeteciler" dışında kimseyi sokmadı.

Bir dönem Sovyetler'e karşı propaganda amacıyla ABD tarafından finanse edilerek kurulan "Özgür Avrupa'nın Sesi" radyosu, Sovyetler yıkılınca kullanım dışı kalmıştı. Bu radyo Münih'den Prag'a taşınarak yeniden devreye sokuldu. Bu defa "terör"e karşı propaganda yapıyordu.

Emperyalist basın-yayın tekellerinden biraz farklı bir yayın yapan El Cezire televizyonunu etkisizleştirmek için ABD, bir yığın yöntem denedi. El Hurra gibi televizyonlarla, Ortadoğu'da El Cezire'nin etkisini kırmaya çalıştı.

Bir sürü yalan haberle kitleleri yönlendiren emperyalistler, işgal ettikleri bölgelerde bedava el radyoları dağıtarak kendi yayınlarının dinlenmesini sağladılar. Uçaklardan bildiriler atıldılar. Zira onlar, zihinleri teslim almadan savaşları kazanamayacakları sonucunu Vietnam deneyiminden çıkarmışlardı. Soros vakıfları aracılığıyla ayaklanma ve karışıklık yaptırılan bölgelerde basın-yayın araçları önemli roller oynuyor.

Hitler'in 1915'te Alman Parlementosu'nu yakıp, ardından "komünistler yaptı" haberini yayarak sürek avı başlatması; Türkiye'de 6-7 Eylül 1955'de gayri müslimlerin mallarının yağmalanması; Selânik'te bulunan M.Kemal'in evinin iyi saatlerde olsunlar tarafından bombalanıp, "Yunanlılar yaptı" haberinin yayılmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Dünya'da ve Türkiye'de basın-yayın araçlarına hâkim olan tekel sayısı her geçen gün azalarak, bir kaç elde toplanıyor. Dünya çapında beş büyük şirketin basın yayın organlarını tekelinde bulundurduğu söyleniyor. Bu şirketler; Time Warner, The Walt Disney Company, News Corporation, Viacom ve Bertelsmann'dır. Türkiye'de de Basın-yayın tekelleri; Doğan Grubu, Çukurova-Sabah Grubu ve bir dizi Fetullahçı- dinci şirketin elinde toplanmış durumda.

M. Kemal'in yanında not tutarak haber yapan gazetecilik geleneği halen sürüyor. Çerkez Ethem'in Bolşevikler'e sempati duyan bir akrabası tarafından Eskişehir'de basılan *Yeni Dünya* gazetesi (*Cumhuriyet* gazetesinin geçmişi oraya kadar dayanır.) M. Kemal tarafından, kendisine yakın olması için Ankara'ya taşınırılmış *Yeni Dünya* gazetesini çıkaran gazeteci de tıpkı Ç. Ethem gibi tasfiye edilmiştir.

Günümüz tekelci basını da aynı şekilde sermayenin çıkarı ve Genelkurmay'ın direktiflerine göre yayın yapıyor. Dönemsel çıkarlarına bağlı olarak, aynı kişiyi rezil de yapabilir, vezir de. Bir dönem hain ilân ettiği T. Erdoğan'ı başka bir dönem baş tacı yapar. AKP'nin seçtirilmesinde basın-yayın araçları çok büyük rol oynadı. Bu hükümet döneminde tüm tv. kanalları sırlar, büyüler, gizemlerle dolu programlar yapmaya başladı. (Tüm dünyada da Matriks, Yüzüklerin Efendisi vb. mistik temalar işleniyor.) AKP, artık rejim ihtiyacına yanıt veremeyecek duruma geldiğinde, basın-yayın organları da söylemlerini değiştireceklerdir.

Kitlelerin neyi ve nasıl tüketeyeğine, nasıl yaşayacaklarına dair modeller sunan basın-yayın organları, insanların neredeyse tüm zamanını işgal etmiş durumdadır. Semra Kaynana'nın izlenme rekorları kırdığı bir dönemde, konunun "uzmanları" ekranlarda tartışmalar yaptılar. Bu tartışmacılardan biri olan televizyoncu Uğur Dündar oldukça çarpıcı sözler sarfediyordu. Televizyonun çok izlendiği, programların çok düzeysiz olduğunu vurguladıktan sonra; aslında televizyon gibi oyalayan bir araç olmazsa insanlar sıkıntılarını başka biçimlerde ortaya koyarlar, diyerek televizyonun bu şekilde bir oyalama işlevi görmesinin faydalı olduğunu söylüyordu. Yine aynı tartışmalardan birinde Can Dündar; 1980 askerî faşist cuntası sırasında insanların idam edilen, öldürülen evlatlarını değil; bir televizyon dizisindeki Ceyar'ın katilinin kim olduğunu merak ettiğini söylüyordu.

"Halk bunu istiyor" diyerek savunulan alıklaştırıcı ve uyutucu televizyon programlarıyla aslında hedeflenen tam da kitlelerin aptallaştırılmasıdır. Kendi beyniyle düşünüp, doğruyu ayırdedebilen kitleler kolayca güdülmez. Burjuvazi bunu çok iyi biliyor.

Türkiye tekelci basın organlarında, Sabancı'nın ölümü üzerine 6 gün içinde binbeşyüz haber çıktı. Bu ölüm ikonlaştırılarak kullanıldı. Tekelci basında, işçilerin-emekçilerin sorunlarına dair hiçbir şey bulamazsınız. Kültür-sanat-estetik adına hiçbir şey bulamazsınız. Yazarlar artık muayyen günlerini, saat markalarını, nasıl tatil yaptıklarını, damak tatlarını, belden aşağı sıkıntılarını vb. yazıyorlar köşelerinde. Gerçi haksızlık etmemek lâzım. Genelkurmay sözcülüğüne ve dalaşma polemiklerine soyunan Mine G. Kırıkkanat, nihayet emekçileri de yazdı köşesinde. "Maganda kültürünü" karşıya alayım derken, genelleme yaparak amacını aştı. Emekçileri; "Kıllı, donlu, kalın bacaklı, uzun kollu, geniş getirenler" diye aşağıladı. Sermaye sınıfının maaşlı yazarları, o "kıllı kolluların" yaşamdaki tüm güzellikleri üreten insanlar olduğunu göremezler. İşte, alinteriyle geçinen bu işçi sınıfı, kılsızlığın veya donsuzluğun medeniyetle ilgisi olmadığını bir gün öğretecekler bu sermaye sevicilerine!

Sistemi çeşitli niyet ve amaçlarla eleştiren tüm basın-yayın organları çeşitli biçimlerde susturulmaya çalışılmıştır. "Terör" bahanesiyle dünyada oluşan yeni konseptte uygun olarak, TC devleti de muhalif basın-yayın organlarının baskı altına alınması talimatı verdi. Yeni basın yasası ve TMY ile, engizisyona benzer uygulamalar hayata geçirilecek.

Chavez'in Venezüella'sında yeni kurulan Telesur (Tele Güney/Güney'in televizyonu) gibi nispeten emperyalist basın-yayın tekellerinden farklı olan, muhalif olan basın-yayın organları, değişik yöntemlerle engellenmeye çalışılmaktadır. Kapitalist dünya sistemi o kadar kırılğanlaşmıştır ki, en küçük bir çatlak sese dahi tahammül edemez durumdadır.

Basın-yayın araçlarının hayatı belirlemede çok önemli roller oynadığı böyle bir dönemde, işçi sınıfı da kendi basın-yayın araçlarını oluşturmak zorundadır. İşçi sınıfının mücadeleye ve büyük bedeller ödeyerek kazandığı mevzilerine dönük büyük bir saldırı dalgası var.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sendikaların içi boşaltılmış, işçi sınıfının örgütlülüğü parampaçta edilmiş durumdadır. Özellikle AKP hükümeti döneminde, DİSK, Türk-İş gibi sarı sendikaların

tabanı, hile ve tehditlerle faşist ve dinci sendikalara kaydırılmıştır. Sendikasılaştırılmaya, hak gasplarına, esnek üretime, özelleştirmelere karşı işçi sınıfı 15-16 Haziran'a benzer bir başkaldırıcıyı gerçekleştirememiştir. Gerçekleşen lokal direnişler, Proleterya Partisi'nin yokluğundan kaynaklı olarak yenilgiyle sonuçlanarak sönümlenmiştir.

Emperyalist kapitalizmin demokrasi, özgürlük maskelerinin çok açık bir şekilde düşmeye başladığı günümüz koşullarında işçi sınıfı yeniden komitelerini, sendikasını ve partisini oluşturmak zorundadır. İşte çıkacak bir işçi-kitle gazetesinin en ivedi görevi budur: Komiteler biçiminde ÖRGÜTLENMEK.

Mevcut durumda, işçi gazetesi olma iddiasıyla çıkan çok sayıda yayın var. Bu yayınların bir çoğunun; içerik, üslup ve tarz bakımından bu topraklardaki sınıfsal gerçeklerle uzaktan yakından ilgisi bulunmuyor. Aşırı teorizme gömülmüş bu yayınları, kendi kadroları bile yeterli ilgiyle okumuyorlar. Soyut talimatlarla, kaba ajitasyonlarla yüklü bu yayınlara, işçi sınıfının ilgi göstermesi beklenemez. Sorun yalnızca ilgisizlikle sınırlı olsa yine iyi. Birçok işçi direnişi deneyiminden biliyoruz ki, işçiler bu yayınlara karşı güven duymuyorlar.

Sun Tekstil, Trabzon Tekstil, Tıbzet, Kağıthane Belediye işçileri, Akgündüz gibi direnişler sırasında işçilerin bu yayınlara güven duymadığı pratik olarak gözlemlenmiştir.

Kağıthane belediye işçilerinin 23 gün süren Ankara yürüyüşü boyunca, mevcut yayınlar arada bir yürüyüş katarını ziyarete gelen muhabirler tarafından getiriliyordu. Muhabirlerin yanında sesini çıkarmayan işçiler, onlar gittikten sonra gülmeye başlıyorlardı. Direnişle ilgili çıkan yazı veya haberler yalan yanlış ve abartılarla doluydu. Direnişin içeriği, işçilerin bileşimi, mevcut sendikalarla olan ilişkiler hakkında hiçbir bilgiye sahip olmayan muhabirler, rastgele yakaladığı bir işçiye sorduğu sorulardan haber veya yazı çıkarmaya çalışıyorlardı. Zaten yayınlardaki; "ben sizin önderinizim, bayrağımın altında toplanın" türünden ajitasyon karşısında işçiler başışıklık kazanmış. Bu tür kuru lafazanlıklar işçiler tarafından ciddiye alınmak bir yana, hariçten gazel okumak olarak değerlendirilip alaya alınıyor.

Aslında Lenin de hiç ayağına gitmediği bir işçi kitleleriyle ilgili yazılar yazıyordu. Ancak o, masa başında soyut ajitasyon ya da talimatlarda bulunmuyordu. Kendisine akan işçi mektuplarından, söz konusu sektör, alan veya işçi kitleleriyle ilgili en ayrıntılı bilgileri ediniyordu. İşçinin kullandığı dikiş makinasındaki iplik rengini dahi dikkate alan bir yöntemle yazıyordu makalelerini. Onun her makalesi, pratik olarak, yaşanan sorunların çözülmesine yarıyordu.

Velhasıl 1993'te gerçekleşen Kağıthane belediye işçileri direnişi buraya önderlik ettiğini iddia eden gruplar tarafından değil, kendilerini Alevi ve solcu olarak gören iki işçi tarafından kitaplaştırıldı. Kitabı okuma şansına erişemediğimiz için, içeriğiyle ilgili herhangi bir yorumda bulunamıyoruz. Ancak bu örnek, işçilerin mi kendiliğinden olduğu yoksa "önderlik" iddiasında olan grupların mı kendiliğinden olduğunu tartışmalı kılmaya yetiyor. Tüm işçi direnişlerinde olduğu gibi bu direnişten de sınıfsal bir çözümleme yapılamamıştır. Bir işkolunu, alanı veya işçilerin sosyolojik ve psikolojik durumlarını ayrıntılı çözümlen "İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu" gibi bir çalışmaya henüz rastlayamadık. Bu ülkede 15-16 Haziran gibi gelmiş geçmiş en büyük işçi direnişinin bile ciddi bir çözümlenmesi yapılamamıştır. 15-16 Haziran'la ilgili İbrahim Kaypakaya'nın bir eleştirel makalesi ve bu direnişten dolayı yargılanıp hüküm giyen Sırrı Öztürk'ün kitaplarından başka bir çalışmayı ne gördük ne duyduk.

Yakın tarihlerde yaşanan işçi direnişlerinde de durum pek farklı değil. Nejat Elibol adlı, o dönem sendikacı olan bir yazar tarafından Tıbzet direnişi, "Haydar Bey ve Masallar Anlatıcısı Şeyrazat" isimli, iki ciltlik bir kitapla romanlaştırıldı. Bu romanda da anlatıldığı gibi, aslında bunun gibi işçi direnişlerinde, kendisini işçi sınıfının önderi ilân eden gruplar öncü olarak değil artçı olarak işgal ediyorlar. Gazetelerden okuduğu haberlerle işçilerin direnişinden haberdar olan gruplar, hemen oraya koşuyorlar. Ziyaret ve soyut öneriler dışında bir rolü olamıyor bu grupların. Doğal olarak, yayınlara yansıyan haber ve yazılar da bir dışardanlık özelliği taşıyor.

Ne gariptir ki hapisanedeki kadrolar bile bu türden işçi romanlarına ilgi gösterip, kapağını dahi açmıyorlar. Kadrolar, bunun yerine; A. Altan, O. Baydar, O. Pamuk, E. Şafak benzeri yazarların romanlarını tercih edip kapış kapış okuyorlar. Neden acaba?!

İşçi-kitle gazetesi, işçilere dışarıdan öneride bulunan değil, direk işçiler tarafından yazılan ve işçilerin; "bizim gazetemiz" diyerek sahipleneceği bir yayın olmayı hedeflemelidir. Gazetede yayınlanan yazılar kısa, iri harf karakterli ve sade, anlaşılır bir dil ve üslûpta olmalıdır.

İşçi-kitle gazetesinde çeşitli sektör, havza, üretim alanı ve yaşam alanlarını ayrıntılı olarak çözümlen yazılar yer almalı. İşçi komiteleri, direniş veya çalışma deneyimleri birbirlerine aktarabildikleri bir köprü olarak görmelidir gazeteyi. Anket veya röportaj türü yazılar bulunmalıdır. Sosyalizm deneyim-

lerinin yaşandığı bazı ülkelerde denendiği gibi resimli yazılar, işçilerin kolay ilgi göstermesini sağlayabilir. Hatta bu tür ürünler, işçilerin kendi elleriyle yaptığı ürünler olabilirse daha çok sahiplenirler.

Gazete, bir örgütlenme aracıdır. Ancak mevcut durumda; yayınların etkili bir örgütlenme aracı olarak kullanılmadığı göz önündedir. Bazen 700-800 gazetenin satıldığı-dağıtıldığı bir semtte komite toplantısı yapılacak bir ev temin edilemiyor. Demek ki, gazete o semtte herhangi bir gazeteyi satar gibi satılıyor. Bir örgütlenme aracı işlevi görmedikten sonra 700-800 rakamı hiçbir anlam ifade etmez. Dağıtılan/satılan bir gazete değil, etrafında örgütlenen, okunan/tartışılan bir gazete olmalıdır.

Bir kaç küçük sendikal örgütlenmeyi saymazsak, mevcut sendikaların işçileri örgütlü, eğitilmiş hale getirmek gibi bir derdleri yoktur. Sarı sendikacıların barikatlarına karşı, işçiler kendi sözlerini söylediği bir kürsü haline getirmelidir gazeteyi.

İşçi sınıfı olarak, bizleri aşağılayan bu sisteme ve Mine G. Kırıkkanat gibi sisteme hizmet eden yazarlara hadlerini bildirmeliyiz. Marx; "Proleteryanın ekmekten çok onura ihtiyacı vardır" diyordu. Hayatı hergün yeniden var etmekten gelen saygınlığımızı yeniden ellerimize almalıyız.

Kapitalizm kitleleri hiçleştirerek, iradesizleştirerek daha kolay yöneteceğini biliyor. Sınıf bilincine erişen işçilerin bu hiçleşmeyi nasıl kırdığına dair bir iki örnek verelim:

1980 öncesi süreçte, bir istatistik çalışmasında işçiler isimlerinin sıralamanın sonuna yazılmasına itiraz edip, isimlerini en başa aldırıyorlar. Bizi en sona yazamazsınız, çünkü herşeyi üreten biziz diyorlardı.

Yine bir maden ocağında, iki işçinin katledildiği bir direniş sırasında işçiler; o öfkeyle yakaladıkları patron sınıfından birini öldüresiye dövüyorlar. Adam öldü sanılarak kolluk güçleri tarafından, sokaktaki yağmurun altından alınarak içeriye taşınıyor. Öldürülen iki işçinin cesedi yağmurun altında ıslanıyor. İşçiler; "onların ölüsü içeride sıcak yerde yatıyor, bizim ölülerimiz ise yağmur altında ıslanıyor bu eşitsizlik" diyerek harekete geçiyorlar.

Bir kere sınıf olarak örgütlenip devrimcileştik mi, hiç kimse bizi küçükburjuva "sol" Mine G. Kırıkkanat gibi ya da "siyasî-islâm"cı başbakan gibi aşağılayıp hiç yerine koyamaz. Çünkü herşeyi üreten sınıfız biz, biz çalışmazsak Mine G. Kırıkkanat gibiler yiyemez, giyinemez, yolculuk edemez. Hayat durur.

Dünya yeni bir sürece girdi. Emperyalizmden farklı olarak, "küresel" sınıf çelişkilerinin uzlaşmaz niteliğini yitirdiğini iddia edip; sınırların kalktığı, artık sistemin demokratikleştiği gibi yanılsamaları (halüsilasyonları) parlatıp, kitlelerin beynine nakşeden, postmodern teorisyenler, tüm dünyada başlayan; terlemeyi, koşmayı, kalın giyinmeyi, çanta taşımayı kafadan kurşunlanmak için gerekçe kabul eden; kapitalizmin özüne uygun yeni yasa ve uygulamalar karşısında sus-pus kesildiler. Fukuyama, devleti yeniden geri çağırarak, kendisine ait olan "tarihin sonu" zortlamasını çürütmüş oldu. Artık kimse sömürü yoktur, sınıflar yoktur, sınırlar kalkıyor, şiddet gereksizleşiyor palavralarını kolayca yutturamayacak.

İşte bu koşullar altında, işçi sınıfı; partisinden, sendika ve enternasyonel örgütünden yoksun olmanın sancılarını çekiyor.

Tek bir cümleyle ifade edecek olursak; işçi-kitle gazetesi, işçi sınıfının komitelerini, sendikasını ve bunların bileşkesinden oluşan PARTİ'sini oluşturma mücadelesinde bir ağı işlevi görmelidir.

21 Ağustos 2005

F Tipi Cezaevi, Kandıra

“İŞÇİ-KİTLE GAZETESİ İÇİN ÇAĞRI”mıza

Eleştiriler ve Cevaplar:

ÇAĞRI metni hakkında çok yönlü eleştirel katkılar aldık. Metnin dili, üslûbu ve değindiği konuların kapsamı, niteliği ve yöntemi hakkında yararlandığımız eleştirilere yer vermek istiyoruz.

Soru: 1) "İşçi-Kitle Gazetesi çağrısı" öteki gazetelere her açıdan benzemiyor. Yapacağız, edeceğiz, kahrolsun, yaşasın demiyor. Kaba ajitasyondan uzak duruyor. İşçi Sınıfı Hareketi ile Sosyalist Hareketimizin nesnel durumunu doğru tespit ediyor. İşçi sınıfının sendikal ve siyasal birliği sorununun nasıl olması gerektiğini bilince çıkarıyor. Basit, sade bir anlatımla uygun bir dil (lisan) kullanıyor. İşçi sınıfının sahneye çıkmasını öne sürüyor. "Kan emici yarım-aydın" tartışmasına doğru teşhis koyuyor. Birilerine "eloğlu" diyerek saflardaki görevlileri işaretliyor. Bu üslûbu çok seviyoruz. İşçi sınıfı içinde 15/16 Haziran'ın çok saygın bir yeri var. 15/16 Haziran Kadrolarının yaptığı Çağrı'nın yerini bulmasını diliyoruz. İşçi içinde çalışma yapan "örgüt"lerin karşısında nasıl bir politika izlenecektir? Gazete, aynı zamanda bir örgütlenme aracı olarak hayata gözlerini açacağına göre, sınıf bilinçli işçilerle ortak bir kapalı toplantı yapılmalıdır.

Cevap: 1) Çağrımız'ın içeriğine, amacına ve örgütlenme yöntemine ilişkin pek çok öneri, eleştiri ve uyarı yapılmaktadır. Bunların tamamını değerlendiriyoruz. Uygun bir zamanda Çağrı metni ile ilişki kuran bilinçli işçi arkadaşlarla düzenleyeceğimiz toplantının, yeri, tarihi ve gündemi hazırlanıp duyurulacaktır.

Soru: 2) Çağrı'da, sayfa. 22'de "Devrimci İşçi Emekçi Gazetesi" ile Devrimci İşçi-Kitle Gazetesi projemiz gibi ayrı anlamlara çekilecek tanımlamalar yer almıştır. Asıl vurgu: İşçi-Kitle Gazetesi projesi'ne yapıldığına göre hangisini kullanacağız?

Cevap: 2) "İ.K.G.İ.S.B.İ .Çağrı" metni bir bütündür. Bu bütünün neyi amaçladığı da açık ve nettir. Gazete, İşçi-Kitle gazetesi olacaktır. Devrimci olacaktır, İşçi ve emekçilere hitap edecektir. Gazetede işçi ve emekçiler yazacaktır. Konu ve sorunlarımız ifade edilirken bir çelişkiyi yansıtmıyor. Ya da farklı gazete anlayışlarını dile getirmiyor. Çağrı doğallıkla eleştirilecektir. Eleştirel katkıya açık ve muhtaç olacaktır. Yankı bulduğu ve asıl sahibine ulaştığı oranda kadrolarla tartışılacak, kurumsallaştırılacaktır. Çağrı'da belirtilen düşünceler uzantısında nasıl üretileceği, dağıtılacağı, ne zaman yayınlanacağı, vb. temel konular saptanacaktır. Ayrıca, amacı, ilkeleri ve ismi de biçimlenerek duyurulacaktır.

Çağrı metninin eleştirisi, aynı kapıya çıkan gazete tanımlamalarının aynı amaçlı ve değişik ifade biçimleri üzerine değil, özüne ve içeriğine ilişkin olmalıdır.

SORUN Polemik

SORUN *Polemik* Dergisi'nin Öteki**“Sosyalist Sol” ve “Radikal Sol” Dergi Anlayışlarından Farkı Nedir? ***

1. **S.P.**, Herhangi bir örgüt ve partinin yayın organı değildir.
2. **S.P.**, *Sorun Yayınları Kolektifi*'nin ürettiği basın yayın araçlarından biridir.
3. **S.P.**, *Sorun Yayınları Kolektifi* Devrimci ve Marksist bir *Kurum*'dur.
4. Bu *Kurum* modern proletaryanın oluşturduğu bir kolektiftir.
5. Duyurduğu gibi bir yayın kurulu disiplin ve düzeniyle üretim yapmaktadır.
6. **S.P.**, “Solcu” değildir, Devrimcidir, Marksisttir, Komünisttir.
7. **S.P.**, “Mevcut sol” anlayışların reddi ve aşılmasından yanadır.
8. *Dergi* ve *Kitap* üretiminde, *Sorun Yayınları Kolektifi*'ni devrimci ve Marksist iddialı öteki yayın organlarından ayıran belli başlı niteliği; *PARTİ* ve *Partileşme Sorunu*'na bakış açısında belirginleşir.
9. Dergi, “Bulduğumuz coğrafyada bizim ML bir partimiz yoktur, oluşturulmalıdır” tezini öne çıkarır. Ötekiler, grup, çevre ve örgütlerinin böyle bir ihtiyacı karşıladığı iddiasındadır.
10. Örgüt kurup parti çağrışımı yapanların iddialarını hayat ve mücadele doğrulamamıştır.
11. **S.P.**, “Örgüt başka parti başkadır” der. Ötekiler, kendiliğinden kurdukları örgütlerini parti yerine ikâme etmektedir.
12. **S.P.**, Bağrında kimi Devrimci ve Marksist nüveler taşıyan ve halen “dar grup çağını” doldurduğu belirginleşen örgütlerin, devrimci hareketi merkezi disiplin ve otoriteye kavuşturulması teori-pratiğini gündeme ve bilince taşımaktadır.
13. **S.P.**, Örgütlerini “ben partiyim, gelin biat edin!” diye söze başlayanları uyarı, öneri ve eleştirileriyle tutulacak “Ana Halka”da düşündürüp kazanmayı düşünür.
14. **S.P.**, ise asla kendini dayatmıyor, “kendi dar sektini aşamayanların ne devrim yapacağını ne de devrimci olabileceğini” bilince çıkarıyor. Devrimci hareketin bazı zorlamalarla “yeni nitelikler” kazanacağını umuyor, bu yolda etkinlik yapıyor.
15. **S.P.**, “Yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal” diyalektiğini yerli iç deney birikim ve zenginliğimizden hareketle dünya devrimci pratiğine katkı getireceğini ileri sürüyor.
16. **S.P.**, Genel anlamıyla Sol'un, özelde Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yaşadığı “öndersizlik krizi”nin aşılması mücadelesinde gerçekleşme ihtimali yüksek olan projelerin iklim ve altyapısını oluşturmak için somut ve birlikte iş yapılması önerilerinde bulunuyor.
17. *Dergi*'nin, yazılı ve sözlü önerileri kimi örgüt ataklarıyla sulandırılıp yozlaştırılmaya çalışılıyor. “Kongre, Konferans, Kurultay, İşçi Komiteleri, vb. inisiyatifler grup çıkarına içişi edilemeyecek kadar hayati ve acil bir sorunuzdur” diye gündemi saptırmamaya özen gösteriyor.
18. **S.P.**, Kadro ve Kadro Adayı olmaya aday kesimlere hitap ediyor İdeolojik-politik-örgütsel duruşları sosyal-pratikte doğrulanmayan “dar grup” duruşlarında ısrar edenlere değil.
19. **S.P.**, Bilimsel Sosyalizm-Komünizm kaynaklı literatüre sahip çıkıyor, “Marksizmin yorumunun daha da geliştirilip güçlü kılınması ve pratikte yeniden üretimi” yöntemini kullanıyor.
20. **S.P.**, Kapitalist Batı'dan aktarılan yoz ve kozmopolit bütün düşünce akımlarını karşıya alıyor. Aynı amaçlı anti-marksist ve marksologların, Türkiye'ye bilinçle taşınan (tarih, felsefe, siyasal-ekonomi, psikoloji, vb.) eserlerine karşı çıkıyor. Bu çalışmalarını tartışmalı tezler olarak görüyor. Bu tezleri Türkiye'ye taşıyanlara karşı bir “cephe” ya da “karşı kültür” hareketinin örgütlenmesini savunuyor.
21. **S.P.**, “Yeniden üretim” bahsinde: Öncelikli olarak, Lenin, Stalin, Troçki, Mao, Che, E.Hoca'dan eklektik alıntılarını konuşurup söze “dedi ki” diye kutsal kitaplardaki gibi başlayanları eleştiriyor.

Bu türden duruş ve “tarz-ı siyaset” yapanları şiddetle karşıya alıyor, hatta “gericilik” olarak niteliyor.

22. **S.P.**, ve *Kitap* üretiminde kolektif bu çerçevede, yani ideolojik-teorik çalışma yapılması bahsinde, orijinal sınıf ve emekçi halk ilişkisi ve çelişkilerini irdelemeyi öne çıkarıyor. Bu yolda telif eserleri öncelikle üretiyor. Çeviri kitaplara fazla yer vermiyor.
23. **S.P.**, Yerli iç deney arayış ve yönelişlerimiz arasında; M. Suphi, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Ş. Hüsnü, R F. Baraner, Mihri Belli, İ. Bilen, Z. Baştımar, M. A. Aybar, B. Boran, D. Gezmiş, M. Çayan, İ. Kaypakkaya, A. Öcalan, vb.lerinin devrimci mücadelede birer “idol” yapılarak politikayı kast ve sektlere veya âdetâ “milliyetçi grup” mantığına ve işleyişine indirgeyen yapıları da olumlamıyor. Bu türden yapı ve duruşlarımızla emperyalist-kapitalizme ve faşizme karşı tutarlı bir mücadele verilemeyeceğini belirtiyor.
24. **S.P.**, Devrimci ve Marksist Sol Kadroların, 150 yıllık sosyalizm tarihinden çeşitli ders ve sonuçlar çıkarılmasını, bulunduğumuz coğrafya özelinde ise, Tarihi TKP’den başlayarak bu süreçte ortaya çıkan ideolojik, teorik, pratik ve örgütsel hesaplaşmayı, ayrışmayı ve bütünleşmeyi, devrimci hareketin yeni bir kalıba dökülmesini arzuluyor. Bu anlamda bölücülük yapıyor. Diyalektik tarihsel, felsefi materyalizmin özümленerek saflarımıza ışık tutan, bu doğrultuda olan, “doku birliği” taşıyanların bütün çabalarını sahipleniyor. Bu bilinci besleyen bir zemin oluşturmak için çabıyor.
25. **S.P.**, “Tutarlı bir demokrasi mücadelesi” ile “tutarlı bir iktidar ‘siyasal-sosyal devrim’ mücadelesi”nin nasıl olması sorusuna cevap arıyor. Mevcut sol hareketlere polemik ve eleştiri yöneltiyor.
26. **S.P.**, *Gerek Dergi, Kitap* gerekse internet sitesindeki etkinlikleri büyük bir ilgi ile izleniyor. Çünkü alışlagelmişin dışında farklı bir sesi ve yönelişi gündeme taşıyor. Bu kadar “düşman” ve dost kazanmasının da sebepleri vardır. Yazıya dökülenlerin bu düzeyde okunması web sitesinin en çok okunanlar arasına girmesi, Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar’dan beklentisi olan bir ihtiyaca gücünce katkı yapmaya cür’et edişi yüzündendir. *Dergi Kadro*larına duyulan güven tarihsel süreçteki tutarlı, dengeli bir politikaya bağlılıklarından, sürekliliğini korumuş oluşlarından ve devrimci olan birimlere zarar vermeyişlerindedir.
27. **S.P.**, Örgüt ve parti çağrışımı yapmadan bu düzeyde bir ilgi ile karşılanması, yüzde yüz bağımsız ve yüzdeyüz işçi sınıfı ve emekçi halkların davasından yana taraflı kimlik taşımış oluşu yüzündendir.
28. **S.P.**, *Gerek* çalışanları ve kadrosunun sosyal-pratikte denenip sınanması, önüne iş olarak koyduğu gündemini taraflı kimliği ile gerçekleştirmesi bu yoldaki gelişme “şansı”nı da artırmaktadır.
29. **S.P.**, Devrimci politikada ilkeli, dürüst, samimi ve militan olana sahiplenerek, devrimci hareketin dönüştürüleceği gibi çok zor, çileli ve uzun erimli bir mücadele hattını seçmiştir.
30. **S.P.**, Yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal ölçekte sınanıp denenip, aşınan ve de aşılacak deneyimlerin gözünün yaşına bakılmadan atılmasını bilince çıkarırken 150 yıllık sınıflar mücadelesi tarihimizin artlarına da kıskançlıkla sahiplenmektedir.
31. **S.P.**, Gündemine “Komünistlerin Birliği” sorunsalını evrensel ölçekte almayanlara Devrimci ve Marksist Sol Kadro muamelesi yapmıyor. Kendiliğinden kurulan, çeşitli idealizasyon ve mistifikasyonlarla örgüt kurup parti taklitleri yapanları acımasızca açığa vurmayı deniyor.
32. **S.P.**, Devrimci ve Marksist geçinen sağ ve “sol” teslimiyetçi oportünist akımların teşhis, tedavi, teşhir ve tecridi bahsinde burjuva ve küçükburjuva “sol” kesimlerin düşmanlığını kazanırken, ciddi, donanımlı ve güvenilir *PARTİ* ve *Kurum* arayışındaki sayıları az, fakat nitelikli kadroların da haklı dostluğunu kazanıyor.
33. **S.P.**, Birleşik, bütünleşmiş KP veya İSP’nin oluşturulması mücadelesinde RSDİP ve Tarihi TKP’nin oluşturulma süreçlerindeki yöntemleri bilince çıkarıyor. Marksizmi özümlemiş, diyalektik yöntemi hazmetmiş kadroların bilincine ve yüreğine hitap ediyor.
34. **S.P.**, Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yaşadığı “öndersizlik krizi” sorununu bitmez-tükenmez ve “kan emici” üniversite okumuş yarım-aydın tartışmasına son verecek yöntemin *II. TTKK*ni örgütleyerek giderilebileceğini söylüyor. Bu yolda bazı etkinliklerde bulunuyor.

35. **S.P.**, *II.TTKK*'nin oluşumunu *I.TTKK*'deki gibi, dışarıda tek komünist birey, grup, çevre ve örgüt bırakmamak şartıyla “devrimci bir ütopya”yı kadrolara götürüyor.
36. **S.P.**, *Dergi* ve telif eser üretiminin yanısıra kendi iç kozasını örecek İşçi-Kitle, Köylü-Kitle çalışmalarının nasıl yapılması yolunda da bazı girişimlerde bulunuyor. *İŞÇİ-KİTLE GAZETESİ İÇİN SINIF BİLİNÇLİ İŞÇİLERE ÇAĞRI* broşürü bunun işaretidir.
37. **S.P.**, Bütün kurullarda Modern Proleter Devrimci Kadroların işbaşı yapması halinde “aydın tartışması”nın güvenceye alınıp rayına oturacağını düşünüp vurguluyor. “sosyalist demokrasi”nin sigortasını bu yöntemde görüyor.
38. **S.P.**, *Kolektifi* oluşturan 15/16 Haziran Hareketi Kadrolarının geleneğini büyük ölçüde koruyor. Bu geleneğin ideolojik-teorik boyutunda yeni nitelikler kazanmasına çalışıyor. Deney aktarımında bulunurken birlikte iş yapılmasını, yan yana durmayı bilince taşıyor. Bu yolda büyük bedeller ödüyor. İş ve emek sevgisinin, çalışkanlığın örneğini sunuyor, “Babi-ali’ye Modern proletaryanın ajanı olarak geldik...” diyerek mizahla karışık bir ironiyi dillendiriyor.
39. **S.P.**, Sınıflı bir toplumda çok zor olan kolektif üretim, dağıtım ve paylaşım gibi bir ilkeselliği deniyor. Bu yolda taşın altına daha çok kendileri elini sokarken küçükburjuva kariyerizmi hastalığına yakalanmış kesimler tarafından kabaca sömürülüyor.

5 Ekim 2005

* Güven Erbil adıyla kaleme alınan bu yazıyı “emek güçlerini *Kolektifimizde* buluşturmak isteyen bir grup”un değerlendirmesi olarak yayınlamayı uygun buluyoruz. Çok yönlü sataşma, saldırı ve spekülasyonların had safhaya ulaştığı bir süreçte *Kolektifimiz Çalışanları* da sınıfsal tevezularının sömürüldüğü bir ortamda bu türden nesnel gerçekliği yansıtan değerlendirmeleri -eleştirileri- yayınlamayı uygun bulmaktadır. (**S.P.**)

“Karanlığın Gözleri” “Sol”da Sataşma ve Küfür "Kültürü"nden Örnekler...

Sol “cenahımız”da yaratıcı diyalog, tartışma kültürümüzün hangi düzeyde olduğunu belgelemesi ve bu konudaki araştırmacılara kaynaklık etmesi açısından aşağıdaki belgeleri yayınlamayı uygun buluyoruz.

Kapitalist işleyişli yayınevleri, gazete ve dergiler 20 yıldır bilgisayar, 15 yıldır da internet kullanıyor. Fukara *Sorun Yayınları Kolektifi* bir kaç yıldır bilgisayar kullanma imkân ve fırsatına kavuştu. İnternet ağını kullanmaya başlayışımız ise ancak bir kaç ayı buluyor. Önceleri *Dergi* ve *Yayınevî*’nin tek bir Web sitesi vardı. İki aydır *Dergi*’ye ayrı, *Yayınevî*’ne ayrı bir site oluşturduk. Bu sürecin sonunda gerek *Dergi* ve *Kitaplarımızın* okunması, tartışılmasında büyük bir artış oldu. Web sitesini kullananlardan yoğun bir diyaloga girerken, aynı ölçüde yoğun bir sataşma ve “küfür kültürü” ile de karşılaştık. Bu iki tür davranışı da doğal karşılıyoruz. Daha nasıl olacaktı ki?

Devrimci Yayın Kolektifleri’nin kapitalist işleyişli yayınevleriyle “yarışması” düşünülemez. Bizim onları kadar kimi “olanak ve bulanak”lara hiçbir zaman sahip olmadığımız gün gibi açıktır. Ellerimiz ve avucumuzdakileri de binbir kuşatma yöntemiyle açılan hapis ve ağır para cezası ve haciz takibinde tükettiğimizden ancak yeni yeni bu türden araçlara sahip olabilmıştık. Son “Baskın mı Soygun mu” diye manşete çıkan, bilgisayar ve 30 yıllık arşivimize “el konuluğu”ndan sonra yeniden bu türden araçlara sahip olmuştuk.

100 yıllık sınıflar mücadelesi ve Tarihi TKP’nin 85 yıllık serüveni uzantısında ne ciddî, güvenilir ve donanımlı bir *PARTİ*’ye, ne Bilim Kurulu-Enstitü ve Akademi, vb. geleneklerimize sahibiz. Öte yandan burjuvazinin baskı ve terör uygulayageldiği TC devletinin uygulamalarında Sol cenahımız hiç nefes alamadı. Ne legaliteyi kullanma imkân ve fırsatı yakalanabildi, ne de tutarlı bir illegal çalışmalarımız olabildi. Bu iki alanı da diyalektiğe uygun biçimde kullanan örgütlerimiz de asıl kitlesi ile buluşmadan büyük darbeler aldı. Legal, illegal, yeraltı, gizlilik ve konspirasyon literatürümüz zaten tartışmalıydı. Bütün süreçlerde Sol meşru ve yasaldı.

"Radikal Sol" ile "Sosyalist Sol" hareketlerimiz ne doğru dürüst bir ayrışma, hesaplaşma ve yeniyi üretme işine girişebildi, ne de bütünleşebildi.

Doğulu toplum özellikleri taşıyan Sol cenah kadrolarımızın da ne yanyana durma, ne birlikte üretme, ne deney aktarımında bulunma, ne de devrimci hareketi merkezi disiplin ve otoriteye kavuşturma niteliklerine sahiptir.

Sataşma ve küfür "kültür" örneklerini belgeleme konusunda kimler öne çıkıyor? Birinci olarak, "Harici Büro" tekapesinin günümüzdeki hizipleri, ikincisi, sip partisi tekapesini kuranlar, bir anlatımla ip partisi nasyonal sosyalistleri (ip-sip madalyonun iki yüzüdür), üçüncüsü, kendilerini fabrika, maya, köz gibi isimlendirenler, dördüncüsü "küçükburjuva radikalizmi"ni aşmamış "öncü parti-önder parti-kitlesini arayan parti" diye söze başlayanların tamamı, beşincisi "karanlığın gözleri" yetenezsiz polis provokasyonu yöntemini seçenler, altıncısı, Devrimci ve Marksist Sol Kadroların düşünce-davranış çizgilerini doğru okuma, yorumlama, eleştirel katkı getirme yönteminin dışına düşmüş cahiller topluluğu...

Her şeye rağmen *Kolektifimiz*’in bilince taşıdığı kimi sorunlarımızı anlayan kadrolara da sahibiz. Onların varlığı ve dayanışması olmasaydı 30 yıl ayakta kalabilir miydik? Sayıca az, nitelik olarak doğru ve haklı bir zeminde oluşumuz kimilerini ürkütmüş ve korkutmuştur. Varsın daha da ürküp korksunlar. Kaleme aldığımız konu ve sorunlar elbette kimilerini bu duruma düşürecektir. Hesabımızı işçi sınıfına ve devrimci kadrolara veririz. “Karanlığın gözleri” rolüne soyunanlara değil.

Bir soru daha: Bu kadar “anlı-şanlı” örgütlere sahipsiniz **SORUN**’dan niçin bu kadar korkuyorsunuz? Devrimci ve Marksist iseniz bu kadar korkuya gerek yoktur.

Bir yandan devlet tekeli kapitalizminin kurum ve organları bize saldırıyor. "Bölücüsünüz" diye iddiameler düzenleniyor. Ağır para ve hapis cezası taleplerinde bulunuyorlar. Diğer yandan kuraldışına düşmüş, sosyalist ya da komünist geçinenler de, vahiy gelenekleri ile kendiliğinden kurdukları örgütleri sosyal-pratikte bozgunlardan bozguna uğradıkça/uğratıldıkça bunun "müsebbibi" ya da "günah keçisi" olarak birilerini aramaya başlıyorlar. Kendi iç hizipleriyle didişmekten kurtulup bunun sebeplerini araştırmayınca, bir "suçlu" arıyorlar ve *Sorun Yayınları Kolektifi*’nin ürettiği *Kitap* ve *Dergi* faaliyetlerini

"canlı hedef" tahtasına çeviriyorlar. Bu da yetmeyince emektar arkadaşımız Sırrı Öztürk'ün şahsına ve geçmişine sövüp saymaya başlıyor, ancak; imzalarını atmaya cüret edemiyorlar. DİSK'i bugünkü işlevsiz duruma getiren mi lâzım? Tarihi TKP ve 1.TİP'in neden bir türlü parti olamadıkları mı araştırılıyor? İşçi sınıfı hareketiyle sosyalist hareketimiz buluşup bütünleşemedi mi? Devrimci gençlik hareketi işçi sınıfı yörüngesi dışındaki akımların etkisine mi girdi? Ve daha onlarca sorunun baş sorumlusu (!) hazır: Sırrı Öztürk!..

Demek ki, Modern Proletaryanın yetiştirdiği fani bir Sırrı Öztürk ve O'nun inisiyatifi ile oluşturulan bu *Kurum* çok tehlikelidir! "Nehrin karşı yakasına düşmüştür!", "Bölücüdür", "Goşizme kaydırmıştır Gençliği!", "Bir türlü parti kuramamıştır!", "parti kuracak güce bile sahip değildir!", "Onlarla tanışanlar hemen terk ediyorlar!"

Sosyalist-Komünist geçinip parti kurma atağına girenlerin, örgüt ile *PARTİ*'nin ne demek olduğunu bilmiyorlar. Habire örgüt kuruyorlar, sosyal-pratikte bozgunlara uğruyorlar, hizipleşiyorlar, bölünüp parçalanıyorlar, ve yeni yeni hizipçi -hizayı bozucu- örgütler kurup parti taklidi yapıyorlar. Böylelerinin *Kolektifimiz*'den ve de sosyalizm iddialı sağlı "sol"lu oportünist akımlara asla yüz vermeyen Sırrı Öztürk'ten korkuyorlar!..

Neler söylemiyorlar ki? İnsan yazmaya utanıyor.

Bir web sitesi kitaplarımızın tamamını tanıtmaya mı kalktı? Kitap dağıtım siteleri *Kolektifimiz*'in kitaplarını listesine mi aldı? Kıskançlık, hasetlik, çekememezlik ve utanmazlığın en "uç" örnekleri sergilenmeye başlamıştır. "Efendim, **Sorun**' u soldan hiç kimse okumuyor. Niçin onların yayınlarını sitenize alıyorsunuz? Bizin kitaplarımızı alın, size yüzde elli iskonto yaparız." Bu satırları kimler mi kaleme alıyor? Emtrizmi genel politika olarak kemikleştiren Troçkistler!..

*Dergimiz*deki bazı yazılarımız bazı web sitelerinde mi yayınlanmaya başladı? Merak, sataşma, küfürün bini bir para. "Efendim **Sorun** ile bağınız nedir? Parti mi kuruyorsunuz?" diyenler âdeta kuyruğa girmişler. E-posta yoluyla gecenin köründe web sitelerine girip zehirlerini kusuyorlar. Doyuma uğruyorlar. En utanmaz spekülasyonların, en hayasız senaryoların ipini çekiyorlar. Belli ki, sınırları bozulmuş. Böyle "trans haline" girenlerin sosyalist hareketle ya da komünist kimlik ve kişilikle nasıl bir ilişkisi olur?

Kimileri işçi sınıfı ya da proletarya adına akıl da veriyor; "Sizde parti kurun işçi desteğimiz sizinle olacak diyor." Araştırıyoruz, bir de bakıyoruz ki, böyleleri ya grev kırıcısı, ya siyasî mülteci, veya tuzu kuru "tatlı su" solcuları. Kimler mi? Çoğunlukla "isim hırsız" dedikleri sip partisi tekapesi'nin karşıtları. "Harici Büro"nun bilinçlerini sulandırdığı zavallı kimseler. Bir de sipliler...

SORUN Polemik'in 17.Sayısında, Turgay Ulu'nun "19 Aralık Roman Oldu" başlıklı yazısı büyük yankı yaptı. Yazıyı web sitesine alan kuruluş ile bizim sitemize gelen şu satırları bir okuyalım; "Katman Analiz" in 18. sayısında 19 Aralık Roman oldu başlıklı yazınızı okudum. Bu timsah gözyaşları nedir? 19 Aralık 2000'de 22 hapisaneye birden Türkiye çapında aynı anda düzenlenen operasyonla, bir dönem kapanıyor ve yeni bir döneme adım atılıyor iken siz neredeydiniz, yazdığınız **SORUN Polemik** lafazanları neredeydi? www.halkinsesi_tv.com' dan haberiniz var mı? Dışarıdan destek gazeline değil dayanışmaya gerek var. Romanlara değil eyleme... Düne kadar sesiniz çıkmıyordu bu konuda. Şimdi **SORUN** sekti olarak neden el atıyorsunuz? Sağa sola yolladığınız gazete girişimine veya *II.TTKK* çağrısına taraftar bulmak için mi? Geçiniz bunları, yemezler" Bu satırları yazan söze "Ulu arkadaş" diye başlamış, ama ne Turgay Ulu'yu ne de **SORUN Polemik**'in kim olduğunu, hangi işin üzerinde olduğunu öğrenme zahmetine katılmış! Kendi örgütünün derdine düşmüş. Kendi sitelerinin okunmasını öneriyor. **SORUN**'u "sekt" gibi görüp tanımlamaya çalışıyor. Çok zorlanıyor. Oysa sekt gibi duruşların kökünü kurutacak bir yöntemin izinde olduğumuzu ah bir kavrayabilse...Cezaevlerindeki bizim insanlarımızı tekeline alıp, uygulanagelen ÖO ve SAG gibi eylemleri savunuyor. Bu sürece Devrimci ve Marksist bakış açısıyla eleştirel katkı yapanları da aklınca eleştirmiş (!) oluyor. Turgay Ulu, 10 yıldır cezaevinde ve halen F Tipi Cezaevinde yatmaktadır. Devrimcidir, Marksisttir. Yüzde yüz bağımsız ve yüzde yüz işçi sınıfı ve emekçi halkların davasından yanadır.12'li darbelerin hukuku zorlayarak içerde tutsak ettiği sanıklardan biridir. Yazısında bir kitap kritiği yapmıştır. *Dergimiz* de bu yazıyı benimseyerek yayınlamıştır. Turgay Ulu tutsak olduğu için ne sözü edilen siteleri okuyabilmektedir, ne de bu türden tek yanlı sataşmalara cevap verecek imkânlarla sahiptir. Eğer bu satırları yansıtan *Dergimiz* kendisine ulaşabilirse, bu efendi biraderin yazısıyla tanışabilecektir. Devrimci ve Marksist geçinen "cenah"taki bu türden "kültür" anlayışına ve hâlâ sürdürülmek istenen "tarz-ı siyasete" ve sempatizanlarının sekte tutumuna üzülecektir. Belki de doğal karşılayacaktır. Çünkü o da, en azından 19 Aralık sürecini devrimci direngenliği ile karşılayanlardan biridir. Bu süreci *Kolektifimiz*'in nasıl karşıladığı ise bilinmektedir. Belgelidir. Dürüst bir değerlendirme yapmaya aday olanlar inceleme "şansı"na da sahiptir. *Kolektifimiz*'in Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar arasındaki yeri ve konumu da açık ve nettir. Teori-pratiğimiz neyi işaretliyorsa biz oyuz. Sekt yakıştırmasının siyasî "literatürümüzdeki" yeri bellidir. Yerinde kullanılma-

yan bir ifade tarzıdır. Adını da yazmayı ihmal etmeyen bu kişiyi mensup olduğu siyasî eğilimin uyarmasını ve özür dilemesini beklemekteyiz.

Kimileri *Kolektifimiz*'in konumunu kızgınlıkla "sekt" olarak tanımlaya dursun iyi saatlerde olsunların yayınevleri ve web siteleri de boş durmuyor. Onlar da işini gücünü bırakmış **SORUN**'u sorun yapmışlar. Sırrı Öztürk'e kafayı takmışlar. Sırrı Öztürk bütün "anarşist-terorist ve goşist örgütlerin kurucusuy-muş", "DİSK'i o batırmış", "TKP'yi (Harici Büro'yu) o işlevsiz bırakmış", "Gençliği maceracılığa sürük-lemiş" 1975'de TKP'den kopup **SORUN** örgütünü kurmuş!..

Bu saçmalıkların hangisini düzeltelim? Nasıl cevap verelim? Cevap versen rütbe yerine geçecek, vermesen yeteri bilgi ve bilinçten yoksun genç kuşakların akli çelinecek...

Sırrı Öztürk'ün kaleme aldığı telif çalışmalarında bu "soruların ve suçlamaların" tümünün cevabı vardır. Yargılandığı davalardaki polis ve savcılık ifadeleri, savunması herkesin edineceği belgelerdir. Hayatı boyunca "Harici Büro" tekapesine karşı olan Sırrı Öztürk'ün "1975'de TKP'den kopup **SORUN** örgütünü kurmuş" diyebilmek için burjuva ajanlığında karar kılıp Makyavel-vari her yönteme başvuran-lara denilenleri mi diyelim? Bunlara gülüp geçiyoruz. Mizah ve tiyatro zevkimizi geliştireyoruz.

Sırrı Öztürk'e biz de bir eleştiri yöneltelim; "Ey 'amele taifesinden' Sırrı Öztürk neden sen de şu "legal" 24 adet örgüt gibi bir örgüt kurmadın? Neden şu 61 adet "illegal" örgütlerden biri olmadın? Neden poliste, işkencede bülbülü-şeyda misali ötüp ardından yüzlerce kişiyi tutuklatmadın? Neden İlhan Selçuk gibi 1200 sayfa elyazısıyla ifade verip, bu süreci kitaplaştırarak 27.baskıya ulaşan kitaplar yazmadın? Neden panelist-panelkolikler tatmin işinde öne çıkmadın? Neden arkana 15/16 HAZİRAN'ın kadrolarını takıp alışlagel-miş 1 Mayıs ve öteki gösterilere katılmadın? Neden imza günleri düzenlemedin, kitap imzalamadın? Neden burjuva ve küçükburjuva "sol"larımıza eleştiri yönelttin? Neden Bektaşî Dedesi misali postu kıvrıp üstüne oturmadın? Neden birilerine "işçi dalkavuğu", "kadın dalkavuğu" ve "Kürt dalkavuğu" diyerek bunca avantürre takımının şiddetini üzerine çektin? Neden yurtdışına çıkıp "siyasî mülteci" olmadın? Neden bun-ca, maddî, manevî ve moral sıkıntıya katlandın? Azıcık gerdan kırıp sistemi de, içimizdeki eloğullarını da gıdıklayıvermedin? "Günah"ın o kadar çok ki, hangisini sayıp dökelim? Azıcık kapitalist iş yapış mayalan-saydın, mal-mülk edinseydin fena mı olurdu?

Bir efendi biraderimiz de "siyasî mülteci" kimliği ile Alamanyalara sığınmış. Mal-mülk edinmiş, maaş ta muenmen. Kendini kapitalist dünyanın cennetine atmış. Bilgisayar ağı kurmuş. Oturmuş in-ternetinin başına başlamış tıklamaya. SORUN adını görünce kırmızı görmüş boğa misali sataşmış duru-yor. Küfür ediyor. Yetmiyor Sırrı Öztürk'e "nehirin öte yakasına düşen"ler muamelesini uygun görüyor ve "ajan mısınız?" diyor. Kısa keselim: Evet ajanız! Hem de 1975'den bu yana *Sorun Yayınları Kolekti-fi*'ni oluşturarak proletaryanın ajanı olarak Babıali mahallesine gelmiş bulunuyoruz. Var mı bir diyece-ğin? Ajan -Görevli- olduğumuzu taa o tarihten bu yana yazarak da belgelemiş bulunuyoruz. İşimizin de başındayız. Senin meşrebinden ne kadar eloğlu varsa alayınızın teşhis, tedavi, teşhir ve tecridi için ça-lışıyoruz. "Eloğlu" diyorsun anlamıyor, bir şair arkadaşımızın dizesindeki gibi "karanlığın gözleri" de-sen anlamamazlıktan geliyor...

Son bir örneği de yine sip partisi tekapesi'nin bağnaz ve acem palavrasını bile sollayan bir tarafta-rına ayıralım : Bu efendi biraderimiz de aklını **SORUN**'a takmış, gecenin köründe internet sitemizi tık-layarak 17. Sayımızda Hakan Mertoğlu'nun "15/16 Haziran'ı Anlamak" başlıklı yazısını okumuş (**S.P.**, sayı:17, s.73-77), dipnotlarda ifadesini bulan, "Bugün küçükburjuva "sol"culuğu yapan Yurtsever TKP ile kaç işçinin organik bağı vardır(?) ya da en keskin ihtilâlcî pozlarıyla sponsorlu 15/16 HAZİRAN kut-laması(!)na kalkan diğerlerinin?" değerlendirmesi Kadıköy'ü mekân tutup "yeni bir alem" isteyen, hal-kımızı "yurtsever cephede seferberliğe" çağıran siplileri çok kızdırmış. Onlar da internetlerini tıklayarak "bugün 50'bin işçinin örgütlerince sevk ve idare edildiğini" bizlere tebliğ ederek duyuruyorlar!

Sorun Yayınları Kolektifi bileşenleri hayatın içindedirler. Hem de gerçek kimlikleri ile. Kendilerini saklamazlar ve sorulduğunda da "efendim ben bağımsız bir sosyalistim" demezler. Bu anlamda sosyal pratiğin her alanında var olup, sevk ve idare ettiklerini iddia edenlerin ise "sağdan say" denildiğinde kaç kişi olduğunu iyi bilirler. Var olma, sevk ve idare etme savının bir iddia bile olmadığını, bu iddia sahiplerinin aslında birer iş, eylem, sorumluluk kaçkını olduğunu cümle alem bilmektedir...

Ne diyelim? Daha önceleri "Harici Büro" tekapesine "Leipzig partisi" diyorduk. Bunlara da artık "Taksim Kadıköy Partisi" denilecektir.

Sormadan edemiyoruz: Hani sip partisi **SORUN**'un okunmasını, bürolarında bulundurulmasına yasak getirmişti? Disiplin(!)leri delindiğine göre kendiliğinden, ikâmecî anlayışlarla kurulan örgütlerinin kisbeti de er meydanında mutlaka delinecektir.

30 Ekim 2005

“Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?” *

Kapitalizm, ideolojik-sınıfsal-kültürel ve askerî bütün konumları ve kimliği ile tarih sahnesine çıktığından bu yana varlığını sürdürüyor. Kapitalizm, üretim-mülkiyet ve paylaşım ilişkileri ağıyla “şık” bir organizasyon olarak inişli çıkışlı bir tarihe sahiptir.

Kapitalizm, eşitsiz, haksız, özgürlüksüz, adaletsiz ve ahlâksız bir sistem olarak ayakta kalabilmişse bunun sebepleri vardır. *Birincisi*: kapitalizmi devrimci yol ve yöntemlerle aşip; sınıfsız, sömürsüz, sınırsız, eşitlikçi, özgürlükçü bir toplum ütopyasını gerçekleştirmek için önemli adımlar atan ve sonradan bu süreci geliştirip dönüştüremeyenlerin “vukuatı”dır. *İkincisi*: Bilim, teknik ve teknolojilerdeki gelişmeleri kullanma yeteneği göstererek, çirkin vitrinini bir süre daha düzenleme becerisi gösterebilmektedir.

Kapitalizmin kendi mezarını kazarak ayakta kalabilmesi üzerine ayrıntılı çok şey söylenebilir.

Günümüzün kapitalizmi, bir yandan bir süre daha nasıl ayakta kalabileceğinin hesabını yapıyor. Tarihsel ömrünün duvara dayandığının bilincinde hareket ediyor. Diğer yandan kendini aşip tarih sahnesinden silip atacak güçlerin gelişmesini engelleyerek yetkinleşmesi sürecini tahrik ediyor. Beri yandan da insanın ve insanlığın faşist-barbar bir düzende daha da ayağa düşürülmesinin şartlarını hazırlıyor. İnsanı doğaya, topluma ve kendisine yabancılaştırıyor. Üretim ilişkileri ile üretici güçlerin tahribatını yoğunlaştırıyor. Doğayı, çevreyi, gezegenimizin bütün dengelerini bozuyor. Haksız savaşları, işgal, istila ve yeni sömürgeci yöntemleriyle tahkimatını derinleştiriyor. Politikasızlığı, işçi sınıfının politika dışında tutulmasını, kapitalizm dışında bir seçeneğin zinhar olamayacağını propaganda ediyor. Kapitalizmin yoz ve kozmopolit “kültür”ü politika, sanat, estetik ve bütün alanlarda insanı ve insanlığı kirletmek için can havliyle savaşıyor. İdealist, metafizik, bilinemezci felsefî düşünceleri besliyor. Diyalektik tarihsel ve felsefî materyalist düşünce- davranış akımlarını baş düşman olarak seçiyor. Din, tarih, felsefe, mitoloji ve efsanelerin gerici, karamsar, ırkçı yorumlarla öne çıkarılmasından yarar umuyor. İlerici, devrimci, dönüştürücü, dinamik ve iyimser olan her şeye saldırıyor.

Emperyalist-kapitalizmin üç büyük kümede, ABD, AB ve Japon örnekleri incelendiğinde durumlarının hiç de içaçıcı olmadığını, bizler Devrimci ve Marksist Sol Kadrolar değil, kapitalizmin ağa-babası teorisyenleri de teslim ediyor. “Aman Üçüncü Dünya Savaşı’nı tahrik etmeyelim. Bu bizim sonumuz olur. Düşük yoğunluklu savaş stratejisi ve doktrinlerimizle durumu idare edelim. Tahkimatımızı sağlam yapalım. NATO’nun ‘yeni konsepti’ni (Devrimci ve Marksist düşünce-davranış çizgilerini vurmak) güçlendirip koruyalım. 2016’ya kadar iktidarda kalalım.”

Onlar konumlarının nesnellliğini böylece ortaya koyuyorlar, Peki, ilerici, demokrat, devrimci, sosyalist, yurtsever ve Marksist bizim “cenahımız” onları tarih sahnesinde böyle perişan bir dönemeçte yakalamış iken ne yapıyoruz? İdeolojik, teorik, politik ve örgütsel yığınağımızı nereye yapıyoruz? Yapabiliyor muyuz? Kapitalizmin saldırısı karşısında hangi örgütsel donanım ve güvencelere sahibiz?

Derin bir konu. Tartışılması bu mekâna sığmıyor, aşılıyor.

Emperyalist-kapitalizmin jandarması ABD’nin siyasal-ekonomisine özet bir yaklaşımla bir bakalım;

Wall Street-Hazine-IMF Kompleksinin gücü hem ABD’ye hem de uluslararası şekillenmelerde zorla dayatmayı getirmiştir.

Bütçe krizleri mi boyutlandı? Doların değeri mi düştü? Borsa mı düştü? Tekellerin üretim fazlası tüketim politikalarında gerileme mi başladı? Hegemonlar arası serbest pazar-piyasa ilişkileri ABD’yi zora mı sokmaya başladı? IMF kısıkacına karşı kimi ülkeler “kemer sıkma” politikalarına mı başvurdu? Sermaye kaçıışı mı başladı? Yeni sömürgecilik pazarında hegemonya krizinin işaretleri mi uç verdi? Bu ve benzeri olay, olgu, veri ve süreçlerde ABD’nin siyasal-ekonomik ve askerî açıdan daha da sertleşebileceği anlaşılmaktadır.

Kriz işaretleri alındıkça emperyalist-kapitalizmin propaganda makinası da yoğunluğunu artıracaktır. ABD’nin propaganda ve istihbarat ağı bütün dünyanın nefes alışını kontrol ediyor ve denetim altında tutuyor. Süzgeçten geçirilmiş haberler insanımıza kapitalizmin ebediliğini kutsayan ‘gri propaganda’ eşliğinde sunuluyor. Gerçekler gizleniyor. Kara ak diye pazarlanıyor.

Asya, Doğu ve Uzak Doğu'daki kapitalist uygulamalar, ABD'ye ve onun pazarına bağımlı olmaksızın çıkıp Asya iç pazarını büyütürken ele geçirmesi, yine ABD emperyalizminin zora başvurma güdülerini harekete geçiriyor ve gelecekteki çatışmalar için tahkimatını güçlendirerek, yeni mevziler oluşturmuş ve çalışmalarına hız veriyor. "Kadife" vb. "devrim"leri bu hazırlıklar anlamında okumak gerekiyor.

Batılı liberal iktisatçılar da bu türden bir yorumu yapmaktadır. Hegemonlar arası kriz ile hegemonya krizi bu süreçlerde derinleşecek ve yeni arayış ve yönelişleri de tetikleyecektir. Emperyalizm karşıtı hareketlerin büyümesi ihtimali büyüktür.

Liberal iktisatçıların kapitalizmin krizini tasvir edişinde doğru ya da doğruya yakın saptamaların bulunması da doğaldır. Çünkü onlar bile mızrağı çuvala sokmakta zorlanıyorlar. Bu iktisatçılar arasında da "ne hazin K.Marx haklı çıktı" diyenler ve hatta "Lenin'in emperyalizm tezi doğrulanmıştır" saptamasında bulunarak küreselleşen tekelleri sermayeye "akıl" verenler de çıkmıştır. Kimileri de Kautsky'nin "ultra emperyalizm" tezlerine gönderme yapmaktadır. Bu türden bir "ideolojik" çaba neyin işaretidir?

Onlar kapitalizmin yaşadığı, yarın daha da derinden yaşayacağı krizin, kapitalizmin üretim, mülkiyet, serbest pazar-piyasa ve paylaşım ilişkilerini sürdürerek aşamayacağını biliyorlar.

ABD'deki fonların geri çekilmesi, sürekli büyüyen borçlar, artık karşılanamayan savaş giderleri, tüketimin istenilen düzeyde olmayışı, ABD'nin askerî gücünü konuşturmasını öne çıkarmıştır. Bu da, yeni sömürgeci yöntemlerle Asya, Yakın Doğu halklarını haraca bağlayarak ABD'nin krizini hafifletmek demektir.

ABD Irak'ın Güney Kore gibi bir "örnek" olmasını zorla gerçekleştirmek isterken dünyanın güçler dengesinin kendisini zor durumda bırakacağını da hissedecektir. Bunu hissettiren güçler çoğaldıkça militarizm darbe de alacaktır.

"Barış, demokrasi, özgürlük" söylemleriyle "neo-liberalizm" in yeni sömürgeciliğin üstü örtülmektedir. Güç dengelerini elinde tutma, petrol kaynaklarını denetleme, küresel ekonomiyi tehdit eden değişimleri, siyasal-ekonomik ve askerî tehditlerle karşılama yöntemleriyle vücut bulacaktır. ABD'nin siyasal stratejisi askerî üstünlüğe dayalıdır.

ABD'nin askerî stratejik üstünlüğünün şu anda rakibi de yoktur. Böyle bir gücün oluşması ABD'nin en büyük handikabıdır. Bunu "hini hacette" en şiddetli yöntemlerle engellemek isteyecektir.

ABD emperyalizmini, sistemin kapitalist mantığının ürettiği çöküşten, ABD işçi sınıfının mantığı ve örgütlülüğü kurtaracaktır. ABD'ye vurulacak darbe, önce içinden gelecektir. Çünkü kapitalizm içinde şimdi daha çok ölümcül çelişkiler taşımaktadır.

ABD emperyalizmine sahip olan iktidar anlayışı; "neo-liberal" ekonomi-askerî endüstri kompleksinin, yeni muhafazakârların ve kökten dinci Hıristiyanların elindedir. Küresel üstünlüğü ne pahasına olursa olsun sürdürmek için daha fazla militarizme yönelen ABD umutsuzca batağa gitmektedir.

"Türkiye Nereye?" bahsinde çeşitli yerlerde çok söz söylendi. Uzun söze ne hacet. Uluslarötesi tekelleri sermaye güçlerine ABD ve AB'ye kölece angaje bir sistem de batağa gitmektedir. Devlet tekelleri kapitalizminin, sermaye birikiminin, finans oligarşisinin palazlanışı geç fakat güç olmayan bir coğrafyada yaşıyoruz.

TC devletinin 85 yıllık serüvenini bu kısacık söyleşiye sığdıramıyoruz. Burada yalnızca "cenahımıza" bazı şeyler söylemekle yetineceğiz.

Başta ABD'nin frenlenemez militarist emellerine karşı insanın ve insanlığın evrensel-sosyal kurtuluşu davasını kuşanan güçler mutlaka ve zorunlu olarak emek güçlerini birleştirip bütünleştirmek durumundadır. Özellikle Sol'da yaşanan ideolojik, teorik, politik, örgütsel zaafılar bu süreci kavrayıp aşmak durumundadır. Kastımız Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yaşayageldiği "öndersizlik krizi"ni aşmaktır. Dar grup çağını aşarak devrimci hareketi merkezî disiplin ve otoriteye kavuşturmak için seferber olan kadroların bu süreçte büyük sorumlulukları vardır ve sınanmaktadır. Che'nin ünlü deyişi ile "kendi sektini aşamayan devrimci değildir, devrim de yapamaz..."

Bizim söylemimizle vurgulayacaklarsak: "Dar grup çağını aşıp, devrimci hareketi merkezî disiplin ve otoriteye kavuşturamayan örgütler asla *PARTİ* olamazlar. Böyleleri ne iktidara yürüyebilir ne de devrim yapar. Ancak, son tahlilde kapitalizmin dönen dışı çarkları arasında ezilip yok olan kum tanesine dönüşürler."

Komünistler Sol'un ayrışması ve bütünleşmesi mücadelesinde rol ve sorumluluk alırlarsa Devrimci ve Komünist olabilmeyi hak ederler. Birlik için dövüşmeyene Komünist de denilemez. *BİRLİK: Zıtların Birliğidir* diyemeyene de komünist denilmeyecektir.

Bulduğumuz coğrafyadan kapitalizme vurulacak bir darbe “cenahımız”ın anlamlı ileri bir adım atmasıyla gerçekleşecektir. Kapitalizmin mantığı da, işleyişi de insanın doğasına yabancıdır. Tablo çok çirkindir. Her şeye rağmen tarihsel iyimserliğimizi koruyup besleyen işaretler de vardır. Bir türlü tükenip eksilmeyen “kapitalizme karşı” güçleri buluşturup bütünleştirecek irade ve inisiyatifleri güçlendirmek, yalnız bırakmamak acil ve hayati devrimci bir görev olarak kendini hissettirmektedir. Kapitalizmin aşılması gündemdedir.

* Tüyap’ın 24. İstanbul Kitap Fuarı’nda *Kolektifimiz’in* 15 Ekim 2005 günü saat 15.00-16.30 arasında düzenlediği *Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?* konulu Panel-Söyleşi’de yaptığı konuşma metnidir. **(S.P.)**

Avrupaî Kapitalizm *

Avrupalı olmak; sermayenin özlemi. Kuyrukçularını da unutmamak gerekir!

Avrupa Birliği, uluslararası kapitalizmin yapılandırma programıdır, sermayenin serbest dolaşımının ifadesidir, ve başka hiçbir şey değildir. Serbest dolaşım denen şey ise, “özel bir tür” dolaşımı tanımlıyor ve işte bu dolaşma ucuz emeğin aranması için ya da emeğin ucuzlatılması için yapılıyor. Bu kadar çok gezilmesinin nedeni bu!

Hemen sormak gerekiyor; kırk yıllık Avrupa Birliği maceramızda (!) emek sömürsüne yönelik “insanî” bir düzenlemeden söz edildiğini duydunuz mu?

Avrupalı olmak ya da Avrupa yolunda olmak; batının değerleri ya da batının çağdaşlığı; sıkça karşılaştığımız ve artık popülerleşmiş retorikler dizisi. Retoriğin fetişizasyonu ya da böylesine bir fetiş saplantısı ancak en kibar şekilde hazcılık olarak tanımlanabilir.

Kapitalizminle bir entegrasyon programının adı olarak Avrupa Birliği tartışmalarının yeni bir aşamaya girdiği şu günlerde bir TÜYAP panelinde derdimizi bir kez daha anlatmak ve belki de daha doğru tartışmak üzere buradayız. İzleyebildiğim kadarıyla bir süredir TÜYAP fuar temalarını belirlerken Avrupa değerlerine sadık kalmak için özen gösteriyor; yüzyıldan bu yana yaşanan ideolojik bombardıman sonucunda emperyalizmi, uygarlık olarak adlandırdığımız, onun kavramlarına biçimsel özelliklerine değerler yüklediğimiz, onları benimsediğimiz düşünülürse TÜYAP’ın bu tavrı fazla yadırganmamalı. Zaten onların da değer adı verdiği şeylerin önemli bir kısmını söz ettiğimiz türden hazcılığın fetiş objeleri oluşturuyor, geri kalanlar ise emperyalist ideoloji tarafından biçimlendirilen yaşantıların sıfatları. Emperyalizmin ya da kapitalist yaşam biçiminin-biçimlerinin Avrupacısı. Dolayısıyla bizim cenahta olanları, insan ya da insanlık diliyle, sosyalizm diliyle konuşmaları pek fazla ilgilendirmiyor, ilgilendiklerimiz için ise müdahale sorumluluğumuz olduğunu anımsatmak isterim. Zaten fuar katılımcılarının önemli bir kesiminin de kavramları benzer yorumladığı, emperyalizmin dünyasının özelliklerine benzer bir şekilde değer yüklediği görülüyor. Karşı bir ses ise bizim gibi birkaç odaktan çıkıyor; bu bir inatlaşmadır ve karşı duruşumuzun “sonuna” kadar sürdürüleceğini söyleyebilirim. Tekrarlamak istiyorum: Sonuna kadar.

Birkaç dakikaya sığdıracağım kısa konuşmam bir hatırlatmalar ve tekrarlar dizisi olacaktır. İdeolojik bombardımanın aşılabilmesinin onunla mücadele edilmesinin yollarından birisini oluşturur inatla tekrarlamak, inatla gerçeğimizi söylemek; gerçeğimizin nesnel gerçek olduğunun bilincinde olarak...

İşte basit bir anımsatma; -unutulmaması gerekir- Avrupa Birliği adı verilen kapitalist projenin temel emperyalist paylaşım savaşının ardından Avrupa’nın değişik ülkelerindeki çelik üreticilerinin-tröstlerinin bir araya gelmesi ve ortak hareket etmesini sağlayan bir dizi anlaşma ile atılmış, durum gelişerek bugünkü boyutuna ulaşmıştır. Hiç kuşkusuz ağır sanayicilerin bir araya gelmesini iteleyen unsur onların insanlık adına ezilenler, sömürülenler adına “iyi şeyler” düşünmeleri değildir.

Sorun savaş sonrasında emek sömürsünü kolaylaştıracak ve bu “kolaylığı” meşrulaştıracak yollar bulunmasıydı. Keynesyen politikalar ve “sosyal devlet masalı” bu meşrulaştırma işi için iyi bir başlangıç oluşturuyordu. AB bir sermaye projesiydi ve son derece doğal olarak emeğin karşısında yer alıyordu.

Kapitalizm irili ufaklı her krizinden sonra yeni dünya düzeni masalını emekçilerin önüne sürer; güçlü gibi görünen ve ancak kağıttan bir kaplandan başka bir şey olmayan bir ideolojik masal. Ona güçlülük veren inanılır olması değil inananların çokluğu. İşte ideolojinin zaferi; beyinlerin iğdiş edilmesi işlemleri zor’un farklı biçimlerde kullanılmasıyla başarıyla gerçekleştirildi. Bunun sonucunda emek cephesinde olanlar ya da öyle olduklarını sananlar bu ve bu türden kapitalist programlarla insanlığa sunulan “değerleri” sorgulamaz oldular. İşte bir dizi soru: Hayran olunan Avrupa “kapitalist demokrasilerinde” polis yetkileri konusunda ne biliyoruz, İngiltere’de, örneğin, göz altında kayıplar konusundaki bilgimiz ve sorgulamamız hangi düzeyde? Fransa ya da Belçika’daki sendikasızsız işçi sayısı “yasa dışı” emek sömürsünün niteliğini ya da niceliğini merak edip sorguladık mı? Ya da Hollanda sermayesine kaçak işçilerin yaptığı artı-değer ne kadardır? “Avrupa Birliği Yol Haritası” adı verilen entegrasyon programının emek cephesine yönelik her hangi bir olumlu katkısı var mıdır?

Bunları sorgulamaktan dahi aciz olanlar aradığımız ya da hedeflediğimiz ne türden bir demokrasi olacağı şeklinde bir soruya bırakın yanıt vermeyi onu kurgulamaktan dahi aciz olanlardır.

Birkaç burjuva yazarın bar sohbetlerinin mezesidir Avrupa değerleri; biz onların daha “özgür” konuşmasına değer biçecek kadar ideolojik yabancılaşma içine girdik.

AB “kalıcı” özgürlükler projesi değildir!

Özgürlük ve eşitlik tanımlarımız yozlaştı, giderek unuttuk ve bu iki kavramı tıpkı burjuvazi gibi telaffuz etmeye başladık. Ve sadece burjuvazinin yol gösterdiği biçimde onlar için özgürlük ve eşitlik kavramını kullanır olduk [Orhan Pamuk ile Hrant Dink arasında sıkışıp kaldık]. Bu türden bir özgürlük tanımı kapsamında bu ülke için “çeşitli sorunları” dile getiren burjuva yazar-ideologlarını alkışlamaktan ellerimizi çatlatırken aynı ellerimizi benzer sorunları sosyalizm diliyle dillendirdiği için cezaevlerinde yatan yüzlerce-binlerce düşün insanımıza uzatmadık.

Evet; kapitalist demokrasinin erdemlerine tapınmaktan “diğerini” arayamaz varlığını sorgulayamaz olduk. Hayallerimizi ve umutlarımızı körelttik, giderek yok ettik. Bu yolda o kadar ileri gidildi ki, Avrupalı emekçilerin yaşam standartlarının görece yüksekliğini fetişe edecek kadar alçalındı. Avrupa’daki emek ile sermaye arasındaki demokratik ilişkiden bu bağlamda dem vuruldu. Bir taraftan milyonlarca evsizini, milyonlarca açını görmezden gelip yok sayarken diğer taraftan “emekçilerinin görece varsıllığının ve bize göre daha gelişmiş yaşam standartlarının dünyanın diğer taraflarındaki kanlı ve vahşi sömürünün karşılığı olduğu” gibi en temel Marksist tezlerin an be an doğrulandığını görmezden gelmeyi yeğledik.

Kapitalizm masalının nesini anlatsan bir eksik kalır, oysa tüm bu masalın gerçeği komünist ideolojinin birkaç satırına sığacak kadar net ve nesnelidir.

Yeniden “Avrupalılık” başlığımıza dönelim ve tekrarlarımızı, anımsatmalarımızı sürdürürelim: biz Avrupalılığı, Avrupa Birliği değerlerini vs. aynı ya da benzer ideoloji merkezleri tarafından üretilen tüm bu ve benzeri kavramları projeleri -ve fetişizasyonu- geleneksel avrupamerkezci ideologların katkılarıyla gelişen yeni kapitalist paradigmalardan biri olarak değerlendirmeliyiz. Dolayısıyla bu olgu, emeğin sömürüye karşı yürüttüğü savaşında ne taktik ne de stratejik değişiklikler yapmasını gerektiren bir durum değildir ve aksi yaklaşımlar sömürü düzeni ile uzlaşma adımları, programları olarak mahkum edilmelidir. Kapitalizmin bu yeni maskesini tanımlamak ve onu küreselleşmeci/emperyalist projeler arasındaki konumunu belirlemek emek cephesinin güncel programının temel unsurlarından birisini oluşturmalıdır.

Balkanlardan Orta Asya’ya dek uzanan bölge üzerindeki tüm emperyalist projelerin ve bu projelerin uygulamaya sokulması için dayatılan zorun özet bir şekilde dile getirdiğimiz “Avrupa” paradigmasıyla ilişkilendirilmesi ve değerlendirmelerde “Avrupalılaştırma” olgusunun göz önüne alınması gerekmektedir.

Avrupa Birliği projesi diğer taraftan ABD emperyalizmi tarafından tanımlanan küreselleşme kavramına bir diğer kapitalist odağın karşı duruşunu da ifade etmektedir. Avrupa Birliği’nin küreselleşmeci kapitalizm tanımının temel unsuru, çok odaklılıktır ve bu çok odaklılık durumunda Avrupa Birliği özgün bir kapitalist pazarı tanımlamaktadır. Bu tanımı ya da tanım çabasını “ulus-devletin” yeni bir versiyonuna geçiş süreci olarak ele alabiliriz; kapitalizmin geniş erk alanları ya da odak-devlet vs. vs. henüz bir isim koymak için çok erken. Ancak bir kez daha tekrarlanması gereken unsur bunun kayıtsız şartsız emperyalizmle ilişkili olduğudur ve bu proje içinde var olunarak emeğin ve emeğin sahibi insanın ve onlarla ilişkilendirilen ve yüz binlerce yıllık birikimleri niteleyen tüm insani değerlerin korunamayacağı savunulamayacağıdır. Dolayısıyla Avrupa, bir anakara olarak bir ulus devlet olma yolunda ilerlerken çevre ülkeler onun emperyal heveslerini tanımlamak ya da bu yeni emperyalist odağın hinterlandını oluşturmaktan başka bir şey ifade etmez.

Özetle onların Avrupası kapitalizmdir, başka bir şey değil... Bu bağlamda kapitalizmin kaçınılmaz krizlerinden birisinden daha çıkabilmesini sağlayacak aracı bir kurum rolünü oynayabilir. Kapitalizmin küreselleşme projesinin bir durağıdır.

Doğal olarak *Sorun Kolektifi* panel başlığını seçerken sosyalizmin dilini kullanmış ve “kapitalizm nereye” sorusunu sormuştur. Kanımca bu soru ikinci bir soru ile daha kapsayıcı yanıtlara açılım sağlamalıdır: “Kapitalizm nereye; sosyalizm nerede?”

Bu yaklaşım gereklidir; çünkü elli yıllık süreçte kapitalizm irili ufaklı tüm krizlerini sorunsuz atlattığı, doğrusunu söylemek gerekirse yıkımların eşliğinden dönmüş, bizim masal kahramanımız gibi kül-lerinden yeniden doğmuştur. Ve her bir krizin, yıkımın ardından o yeniden doğarken yoksulluk-sömürü ve sefalet katlanarak artmış böylesine yoğun bir sefaletin içinde insanlık -emek- neredeyse tümüyle sessiz kalmıştır. O halde “sosyalizm nerede” sorusu sorulmayı hak etmektedir.

Kapitalizmin nereye doğru gittiğini çok rahat tanımlayabiliriz, ve önünde-ufukta birçok kriz daha görülse bile o-kapitalizm bu gidişatından oldukça memnun görülmektedir.

Gidişatın bugünkü tablosunu birkaç cümle ile özetlemeye çalışalım: Yedi milyarlık dünyanın altı milyarı sıralamayla yoksulluk, sefalet ve açlık sınırında yaşıyor, bu altı milyar birkaç yüz milyon kişi için yaşıyor. Geriye kalan nüfus ise kapitalizm tarafından stepne sınıf ve asker olarak kullanılıyor. Kapitalizm sömürüyü aksatacak her türden durumla zor mücadelesini meşrulaştırmış durumda, dünyanın her yerinde bu amaç için savaşlar çıkarıyor, katliamlar ve soykırımlar yapıyor. Kuşkusuz ideolojik saldırı daha yoğun ve daha yıkıcı ki milyarlarca insan birkaç yüz milyon insana karşı eğik ve hareketsiz duruyor. Kapitalizmin doğasında olan, onun olmazsa olmazı olan ahlakî düşkünlük, sessiz-sesi kesilmiş ya da kısılmış yığınların verdiği destekle bir felakete dönüşmüş durumda; tıpkı kapitalizmin neden olduğu ekolojik felakette olduğu gibi. Uzatmaya gerek yok: Çevremize bakalım, kötü olan ne varsa nedeni kapitalizmdir, başka hiçbir şey değil. İşte kapitalizmin yolu, her geçen gün açların sayısı artarken sömürü yoğunlaşırken bundan pay alanların sayısı azalıyor ve her geçen gün ideolojinin başarısıyla bu durum yeniden meşruiyet kazanıyor.

Türkiye nerede/nereye diye sorulacak olursa yanıtımız farklı değil. Nüfusun yüzde otuzu açlık, yüzde yetmiş yoksulluk sınırında yaşıyor. Nüfusun yüzde kırkının bir yıllık geliri nüfusun yüzde birine eşit, buna edinilmiş servetler dahil değil. Türkiye’de altmış beş milyon kişi en fazlasından bir milyon kişiyi beslemeye koşulmuş durumda, durumun stabilitesi gerektiğinde egemen ideolojinin gerektiğinde resmi ideolojinin baskı ve zoru ile sağlanıyor. İşte ulusalcılık denen ilkellik burada duruyor ve her türlü-sünden ulusalcılık küreselleşmeci kapitalizme-yağmacı kapitalizme şu ya da bu şekilde hizmet ediyor. Ahlakî düşkünlük konusunda dünyanın her ülkesi ile yarışabiliriz, ekolojik çöküntü konusunda da öyle. Avrupalısı, “Avrupasızı”, ABD’lisi, ya da Şanghay beşlisi vs. vs. fark etmez. Eğer kapitalizm içinde yaşanacaksa insanlığa düşen tablo bu şekilde çizilmeye mahkum, Türkiye’nin olduğu yerin, gittiği yerin hiçbir önemi yok.

O halde baştaki sorumuzu yeniden sormak gerekir; insanlık bunca sefaletin ve rezaletin ortasında debelenirken “sosyalizm nerede” ve “niçin”?

* Tüyap’ın 24. İstanbul Kitap Fuarı’nda *Kolektifimiz’in* 15 Ekim 2005 günü saat 15.00-16.30 arasında düzenlediği *Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?* konulu Panel-Söyleşi’de yaptığı konuşma metnidir. **(S.P.)**

Kapitalizm Çökmeye, Türkiye Ona Tutunmaya... *

Kapitalist ekonomi bir işleyiş yasası olarak sürekli kriz potansiyeli içerir. Ama krizler kapitalist sistemi kendiliğinden tüketmez. Kapitalizm işçi sınıfı erkiyle yıkılmadığı sürece, yeni krizler ve yepyeni dalgalanmalar yaşayarak varlığını sürdürür.

Yaşanmakta olan her kriz döneminin kapitalizmin son dönemi olacağı yolunda her zaman çeşitli iddialarda bulunulmuştur. Her defasında kapitalizm, içinde savrulduğu derin bunalım sürecinden çıkamayacak görünmüş; hatta giderek bunalımlarını atlatabilmekte olağanüstü zayıf duruma düşmüştür. Ama kapitalizmin yıkılışını nihai kriz kehanetine bağlayan yaklaşımlar özünde hep yanlış çıkmıştır.

1920'lerin başında Komünist Enternasyonal'de yürütülen tartışmalarda da kanıtlandığı gibi, kapitalizmin salt ekonomik yapısallığından kaynaklanan iç çelişkilerinin birikimi sonucunda çökeceğini savlayan görüşler temelsizdir. Kapitalizmi kendiliğinden çökertecek bir nihai kriz yoktur, olamaz. Kapitalist sistem işçi sınıfının mutlak erkiyle yıkılmadığı sürece, egemen güçler toplumu us almaz yıkımlara sürükleyerek sistemlerini yaşatmanın bir yolunu bulurlar.

Kapitalist üretim biçiminin bir dünyasal sistem düzeyine ulaştığı emperyalizm aşamasından başlayarak ve günümüzdeki küresel çizgiye evrildiği noktaya vararak, çıkış dönemine oranla artık apaçık bir çürüme çağı içine girdiği açıktır. Ne ki bu tarihsel olguyu –içerdiği anlamın ötesinde– mutlak bir durum olarak kavramak son derece yanlıştır. Vladimir Ulyanof'un emperyalizm aşaması için kullanmış olduğu "çürüten kapitalizm" nitelemesi, kapitalizmin artık üretici güçleri geliştiremediği ve böylece sistemin kendiliğinden bir çöküşe sürüklendiği anlamına gelmez. Bu niteleme, emperyalizm çağında kapitalizmin içsel çelişkilerinin alabildiğine olgunlaşıp çürümeye yüz tuttuğunu, tekellerin dünyayı sömürsünün büsbütün asalak ve çürümüş bir ivme kazandığını anlatır. Dahası, emperyalizmin bu temel özelliklerini, ekonomik büyümenin durması şeklinde yorumlamak isteyenleri eleştirir.

Kapitalizm tarihsel olarak kendinden önce gelen diğer üretim biçimlerine oranla son derece dinamik bir yapıya sahiptir. Ama kapitalist üretim biçiminin gelişme olanakları salt geçmişe değil, çok daha birincil olarak geleceğe oranla değerlendirilmelidir. Bakılması gereken yer, kapitalizm altında üretici güçlerin toplumsal karakteriyle mülk edinmenin özel karakteri arasındaki çelişkinin artık olgunlaşmış olup olmamasıdır. Üretici güçlerin ulaşmış olduğu gelişme düzeyi, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin ve kapitalizmin örgütlenme biçimi olan ulus-devletin aşılıp geçilmesini, yani sosyalizmi zorunlu kılmaktadır. Buna karşın kapitalist sistemin varlığını sürdürebilmesi, toplumsal üretimin küresel anlamda son derece çelişkili, olağanüstü israfçı, doğayı ve insanlığı yıkım tehlikesiyle tehdit eder bir biçimde zor yoluyla devam ettirilmesi demektir. Çürüten kapitalizm nitelemesi asıl olarak bu gerçekliğin ifadesidir. Bu gerçeklik, kapitalist sistemin tarihsel bunalımı olarak tanımlanır.

Kapitalist sistemin durumuna ilişkin gerçeklik, onun tarihsel evrimiyle ilgilidir. Tarih içinde gelip geçmiş çeşitli üretim biçimlerinin yükseliş dönemleri olduğu gibi, artık üretici güçleri eskisi gibi geliştiremedikleri gerileme dönemleri de vardır. Kapitalist üretim biçimi de tarihin bu yasası dışında değildir. Kapitalist üretim biçiminin tarihsel görevi, insan emeğinin üretkenliğini hiçbir sınır tanımadan –geometrik bir dizi içinde– geliştirmektir. Ne ki 1970'lerden bugüne sık sık ve ardı ardına yinelenen ve derinleşen krizlerde açığa çıkan, kapitalizmin mali sermaye (finans kapital) sürecine evrilip yoğunlaşarak üretimdeki gelişimi –dolayısıyla üretici güçlerin gelişimini– engelleyerek işçi sınıfı iktidarının yolunu tıkamaya çalışmakta olduğudur. Ama bu yöntemle mali sermaye, üretici sermayeye de egemenliğini dayatmaktadır ve kapitalizmin kendi iç çelişkileri giderek dünden çok daha derinleşmektedir.

Evet, kapitalizm kendi iç çelişkileri sonucunda kendiliğinden çökmez ama kapitalist üretim biçimi dünya ölçeğinde gelişip yaygınlaştıkça ve küresel bir sistem olarak olgunlaşıp yaşlandıkça, krizlerini atlatabilmesini olası kılan kaldıraçlar hızla aşınır ve etkinliklerini yitirir. Bugün ortada apaçık sırtan durum budur. Kapitalizm, giderek daha şiddetli aşırı-üretim krizleriyle büyük spazmlar geçirmektedir. Kapitalist üretim biçimi, üretici güçlerin bugün ulaştığı düzeyle artık bağdaşmamaktadır.

Günümüzde kapitalizmin, savaşları, açlığı, kitlesel işsizliği, doğal yıkımı içeren mantıksız gerçekliği karşısında, toplumsal gereksinimleri insan tabanında karşılayabilecek olan sınıfsız toplum olanağı yer almaktadır. Bugün bu hedef kesinlikle bir ütopya değil, dünya üzerindeki milyonlarca işçi ve emekçinin mücadelesiyle yaşama geçirilebilecek gerçek bir olanaktır. Bunu görüp algılamayanların, kapita-

lizmin ekonomik krizleriyle işçi sınıfının mücadelesi arasındaki ilişkiyi mekanik bir biçimde değil, somut yaşamda olayların akışını belirleyen pek çok nesnel ve öznel faktörün diyalektik ilişkisi içinde kavramaları gerekir. Ekonomik krizler işçi sınıfının devrimci mücadelesinde kendiliğinden yükselişlere yol açmaz. Ekonomi ile politika arasında karşılıklı fakat karmaşık bir etkileşim vardır. İşçi hareketinin siyasal ve örgütsel düzeyi, genel içsel durumu, mücadele kararlılığı ya da tam tersine mücadele yorgunluğu gibi etmenler, işçilerin krize gösterecekleri tepkinin de niteliğini belirler. Olumsuz koşullar işçi sınıfını ekonomik kriz karşısında büsbütün geriletip, burjuvaziye soluk alma fırsatı verebilir. Bugüne kadar olmuş olan budur. Bugünden sonra olacak olan bu değildir ama.

Bu saptama uluslararası düzeyde ne derece doğruysa ve her geçen gün 1990'lar sonrası bunalımını aşan ve birçok ülkede artık alanlara çıkan kitle hareketlerinin en kendiliğinden gibi görünen yükseliş ve gerileişlerin bile aslında devrimin öznel etmenleriyle sıkı sıkıya ilintili olduğu da o derece doğrudur. Örneğin bugün Avrupa'da işçi eylemleri de sınıf tabanlı partiler de önemli bir yükseliş ivmesindedirler. Bu yükselişin özellikle –Orta Avrupa'da– kapitalist sistemin ekonomik dönüşümüyle önlenmesi mümkün olmadığından karşısına siyasal milliyetçilik yükselişi dikilmektedir.

Ama, fakat, lâkin ve ancak, devrimci bilinç ve örgütlülük düzeyinin alabildiğine geri olması durumunda, işçi sınıfının en şiddetli krize bile devrimci bir yanıt veremeyeceği, tersine işini kaybetme korkusu, gelecek kaygısı ve derin endişelerle büsbütün gerileyebileceği bir gerçektir. Türkiye'de olduğu gibi, işçi hareketinin önemli darbeler yediği ve alabildiğine gerilediği baskı yıllarının ardından gelen ekonomik krizler hiç de devrimci bir duruma yol açmamıştır. Tersine, işsizlik tehdidi işçi sınıfının en sıradan ekonomik mücadele potansiyelini bile geriletmiştir.

Bu gibi durumlarda işçi sınıfının genel içsel durumunun, bilinç ve militanlık düzeyinin ilerletilebilmesi için, ekonomik mücadele alanında –görkemli çıkışlar içermese de– birtakım başarılar ve kazanımlar elde etmek son derece önemlidir. Bu nokta irdelendiğinde ise karşımıza hem sendikal mücadeledeki sorunlar, hem de emeği siyasal düzeyde örgütleyecek parti yokluğu gerçeği dikilmektedir. Sendika bürokrasisinin işlevsizliği ve hatta işverenle çıkar ortaklığı, işçilerin ekonomik mücadele anlamında bile gerekli bilinçten ve örgütlülüğünden uzağa düşüşlerini koşullamıştır. Bu koşullanmayı aşmada temel görevi ifa edecek işçi sınıfı partisinin yerinde yeller esmesi de günümüz Türkiye'sinin yakıcı gerçekleridir.

Türkiye'de doğru bir işçi sınıfı sendikacılığı ve partileşmesi söz konusu olmadığı koşullarda uluslararası işçi eylemleriyle ya da sınıf tabanlı partilerle bir ve aynı potada ergime de söz konusu olamamaktadır. Buna karşın kapitalistler, kendi cenahlarında bu dış birlikteliği gerçekleştirmekte ve Türkiye'de olağanüstü bir milliyetçilik dayatmasıyla emeğin enternasyonalist ivmesini kırmaktadırlar.

Bugün kapitalizm –sistemin hegemon gücü ABD'nin ve Fransa ile Almanya gibi AB ülkelerinin somut durumlarının açıkça sergilediği gibi– uzun bir dönem boyunca yaşadığı parlak günlerini geride bırakmıştır. Geçmişten süzülen ve 1990 ertesini bunalım sürecinde pekişen deneyleriyle kapitalizmin bu yeni kriz nedeniyle kendiliğinden çökmeyeceğini iyice kavramış olan uluslararası işçi sınıfı sendikaları ve partileri, zincirleme eylemlerle ve örgütlenme yapılarını ileri taşıyarak sistemi aşma yolunda direnç göstermektedirler. Türkiye'deki durum ise –ne yazık ki– mevcut sendika ve partilerin sistemi aşmak için değil ona payandalanmak için direnç göstermeleri biçiminde sırtıtmaktadır.

Sorun Yayınları'nın 24. İstanbul Tüyap Kitap Fuarı'ndaki panelinin konusu "Kapitalizm nereye, Türkiye nereye?" idi. Soruyu bugünkü manzara açısından yanıtlayalım o zaman : Kapitalizm çürüyüp yok olmaya, Türkiye ise sağlıklı sollarıyla ona tutunmaya...

Bu saptamadan rahatsız olanlar için ise çıkış yolu apaçık : İşçi sınıfı sendikacılığını ve onun sınıfsal partisini saniye yitirmeden yaşama geçirmek. Nasıl, niçin, ne zaman, kiminle, ne amaçla gibi soruları artık aşarak; hep birlikte, sosyalizmi yaşama geçirmeye!

* Tüyap'ın 24. İstanbul Kitap Fuarı'nda *Kolektifimiz*'in 15 Ekim 2005 günü saat 15.00-16.30 arasında düzenlediği *Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?* konulu Panel-Söyleşi'de yaptığı konuşma metnidir. (S.P.)

Ezberimizi Yenilemek Zorundayız - 2

Nerede Hata Yaptık? *

SSCB neden kendi ağırlığının altında göçtü?

Sol'un uzun tarihinde, kabul etmeliyiz ki, 1917 Ekim Devrimi nasıl bir dönüm noktası oldu ise, 1989 Çöküşü de aynen öyle, *yeni bir dönüm noktasıdır*.

1989'un bir "son" olduğu kesindir, ama neyin sonu?

1989'da birçok şey sona erdi, dahası çöktü. Olay sadece SSCB ve Doğu Avrupa'daki tüm komünist partisi iktidarlarının çökmesiyle sınırlı bir şey değildir. Olay, Batı Avrupa'da sol partilerin iktidara gelmeleri/gitmeleri türünden basit bir hükümet değişikliği değildir. Rejimler çökmüştür, devletler parçalanmıştır. Bu kadarla kalsa, olay: *komünist parti iktidarındaki devletlerin siyasal bir yenilgisidir, bütün Sol'u ilgilendirmez* diyebilirdik belki. Oysa görüyoruz ki Sol'un bütününü ilgilendiren bazı temel kuramsal önkabullerin bitişi de söz konusudur. Pratiğin sınavından geçememiş bazı kuramsal önkabuller, bazı kuramsal ilkeler. Ve bu, bütün solu ilgilendirmektedir. Nitekim özellikle Batı Avrupa ülkelerinde kuramsal düzlemde genelde çok büyük bir şaşkınlık, bocalama, arayış, yenilenme çabaları ve yeni formüller, yeni görüşler ortaya atılması diye betimlenebilecek bir hareketlilik, hatta "Yeni Sol" adı verilen lakin henüz içeriği tam olarak oturmamış bir yeni çizgi önerisi göze çarpmaktadır.

Kuramsal açıdan çok sancılı bir dönemden geçildiği kesindir. Çünkü dönem, başkalaşmadan/dönmeden, kendisi kalarak/"sol" kimliğini koruyarak, ama eskinin yanılığlarından, safralarından kurtularak yenilenme dönemidir. Bir başka deyişle, bir *yeni doğum* söz konusudur, çekilen sancı bu doğumun sancılarıdır. Ama çeşitli ülkelerde süren tartışmaların içeriğine ve Sol adına *yenilenmek* için veya sol kimliği muhafaza etmek için ortaya atılan görüşlere bir bakılırsa bu doğumun büyük bir teorik ve pratik keşmekeş içinde geçtiği görülmektedir.

Sol için kendini yenilemeyi, değiştirmeyi, düzeltmeyi gerekli kılan bir başka etken daha vardır, hatta daha önemli ve daha öncelikli

* Tüyap'ın 24. İstanbul Kitap Fuarı'nda *Kolektifimiz'in* 15 Ekim 2005 günü saat 15.00-16.30 arasında düzenlediği *Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?* konulu Panel-Söyleşi'de yaptığı konuşmanın düzenlenmiş metnidir. (S.P.)

bir etken, yani **pratik**. Nitekim *teoride tartışarak bir sonuca ulaştırılamayan sorunların çözüm yeri pratiktir* denmiştir. Teorinin sınındığı yer öncelikle ve esas olarak pratiktir. O halde, 89 Çöküşü de 1917 Devrimi'nden beri sürüpgelen 70 küsur yıllık bir pratiğin, bir zorlu uygulamanın mihenginde değerlendirilmelidir. Gerek bu fiilî ve yeterince uzun bir zamanı kapsayan deneyim, gerekse aynı süre içinde Batı dünyası başta olmak üzere dünyanın geri kalanının ekonomik evrimi, bize topluca ve gerçekçi bir değerlendirme yapmak imkânını vermektedir. Bu pratikten Sol'un kendini yenilemesinde belirleyici öneme sahip bir dizi sonuç, bir dizi ders çıkartmak mümkündür. Bunlardan biri ve birincisi şudur: "Sosyalizm" diye bir üretim biçimi yoktur.

"Sosyalizm" bir Üretim Biçimi değildir

Evet, kabul edelim ki pratik, aslında teorik olarak da "bildiğimiz" ama iktidara gelmenin, iktidarda olmanın koşullanmasıyla unuttuğumuz, göz ardı ettiğimiz (oysa en azından Anti-Dühring'te bu açıkça belirtilmişti) "sosyalizm" diye bir *üretim biçimi* olmadığını, oluşturulamadığını ortaya koymuştur. "Sosyalizm" adı altında ancak "siyasal rejim"lerden söz edilebilir. Bu rejimler de tıpkı "kapitalist ülke" diye nitelenen ülkelerin siyasal rejimleri gibi ve onlar kadar çok çeşitlidir. İsveç'ten Yugoslavya'ya SSCB'den Küba'ya, Romanya'dan Çin'e *siyasal rejimlerine* bakarak (çeşitliliği gözden kaçırmadan) "sosyalist" diyebilirsiniz.

Neden? En belirgin nedeni: başta *sol* bir partinin, sol iktidarın varlığıdır. Üstelik bu sol iktidarlara, sol partilerin *demokrat* ve *totaliter* çeşitlerinin 1989 Çöküşü'ne dek uzanan zaman dilimi içinde, her ikisinde de anlamlı bir kıyaslama ve çözümleme yapacak kadar uzun zaman iktidarda kalmış olmaları nedeniyle derinlemesine bir değerlendirmeye tutmak mümkündür. Hemen her zaman gözden kaçıyor veya düpedüz bilinmiyor, oysa şu bir gerçektir ki en demokratik sosyalist rejimler olan İskandinav ülkelerinde sol partiler veya daha somut ifadesiyle solun *sosyal-demokrat* türü partiler yıllarca adeta tek

parti yönetimi gibi iktidarda kalabilmiştir. Örnek olsun, İsveç'te *Sosyalist İşçi Partisi* (SAP) ilk kez 1932 yılında seçimleri kazanarak geldiği iktidarda tam 44 yıl (1976'ya dek) kesintisiz hüküm sürmüştür. Keza Danimarka'nın *Sosyal Demokrat Partisi* (SD) ilk kez 1929'da iktidara adım atmış ve 1989 yılına dek geçen 60 yıl içinde (zaman zaman muhalefete düşerek) 42 yıl iktidar olmuştur. Norveç'te de *Norveç Emek Partisi* (DNA) iktidara ilk kez 1935 yılında gelmiş ve 1989 yılına dek 54 yılını iktidarda geçirmiştir.

Bu süre komünist partilerin tek başlarına iktidar oldukları ülkelerde de Doğu Avrupa ve Çin için (1949 – 1989 arası) 40 yıldır. Sovyetler Birliği için (kurulduğu 1924'ten başlatırsak) 65 yıldır. Küba için (1959 – 1989 arası) 30 yıldır. Demek ki siyasal bilim açısından yanlış yere "komünist" denen rejimler için de, ve *sosyal-demokrat* veya *demokratik sosyalist* denen iktidarlar için de elimizde yeterince uzun bir deneyim birikimi, yeterince uzun bir *sosyalizm pratiği* vardır. Hem de rejim düzeyinde hayli zengin bir çeşitlilikle.

1989 Çöküşü itibariyle baktığımızda, *derinlemesine* baktığımızda, artık şunu görmeli ve kabul etmeliyiz: *sosyalizm pratiğinin her iki türünde de ekonomi, ekonominin yönetimi aslında "pazar için mal üretimi"nin dışına fiilen çıkamamıştır*. Üretim ilişkilerini de kapsayan *üretim biçimi* fiilen bu olmuştur. Sosyalizm pratiği Batı'nın "demokrat"/sosyaldemokrat sürümlerinde de, Doğu'nun "totaliter"/sözde "komünist" sürümlerinde de kapitalizmin üretim biçimi olan *pazar için mal üretimi* ilişkisini aşamamıştır. Doğu'daki sosyalizm pratiklerinde özel mülkiyetin kimi yerde tamamen, kimi yerde kısmen kaldırılması ve egemen mülkiyet ilişkisinin kamu mülkiyeti olması; yatırımların, mal-ların üretim miktarının hemen hemen tamamen merkezden planlanması; mal ve hizmetlerin fiyatının, çalışanların ücretlerinin idarî kararlarla yani *pazar ekonomisi kuralları dışında* belirlenmesi bile bu durumu aşmaya elvermemiştir. Çünkü:

1) Çarpık çurpuk da olsa bir iç pazar ve dış pazar fiilen varolmuştur. Bir başka deyişle, kapitalizm öncesi ekonomi-lerde, (diyelim "feodal" dediğimiz üretim biçiminde, "Asya tipi" dediğimiz üretim biçiminde olduğu gibi) kendi içine kapalı, kendi yağıyla kavruan bir iktisadî yapı söz konusu değildir. Köylerde üretilen tarımsal ürünlerin küçük bir bölümü yerinde tüketilirken, büyük bölümü kentlerde tüketime gönderilmiştir. Sanayide üretilen mallar (iyi kötü her ne ise) tüm toplum tarafından tüketilmiştir. Bunun eldeğıştirmesinde de *takas* yöntemi değil, esas olarak *paranın* aracılığı kullanılmıştır. Bu da herhangi bir tercih nedeniyle değil, bunu zorunlu kılan nesnel gerçeklerden ötürüdür.

2) Kapitalist dış pazarın belirleyiciliği kırılamamıştır. Kapitalist dünya pazarından bağımsız bir sosyalist ülkeler topluluğu pazarı ise bütün çabalara rağmen başarılammıştır. Dolayısıyla kapitalist dış dünya ile ithalat ve ihracat ilişkisi sürmüştür. Bu da döviz sorunu yaratmıştır. Fiyatların, gerçek maliyetleri yansıtan gerçek fiyatlar değil de doğru ekonomik hesaplamayı imkânsız kılan sübvansiyonlu ve idarî fiyatlar olması ekonominin merkezden planlayarak komutayla yürütülmesini çıkmaza sokmuştur. (Sonuçta kaçınılmaz olarak bir *kıtlık ekonomisi* tüm sosyalist ekonomileri sardı. Ekonomiler yönetilemez oldu. Doğu Avrupa'daki tüm sosyalist rejimler tamamen ekonomik nedenlerle, ekonomilerinin artık *sürdürülemez* olmasından ötürü göçtü; ardından rejimler çöktü.)

3) Mal üretiminin nesnel bir ekonomik veri olması yani iktidarda işçi sınıfı/yönetimde komünist partiler var, ekonomi merkezden planlanıyor ve yönetiliyor şeklindeki siyasal ve idarî etkenlere rağmen bu verinin dışına çıkılamaması *artı-değer* olgusunun varlığını sürdürmesine yolaçmıştır. İşçilerin emeklerinden elde edilen artı-değerin patronun değil de devletin kasasına gitmesi mal üretimi gerçeğini değiştirmeye yetmemiştir ve zaten doğal olarak da yetmez.

Aslında belki de tüm bu nedenlerin gerisindeki esas etken olan: *herkesin ihtiyacı kadar* (yani adeta sınırsız bir bollukta) *mal üretimi yapılamaması* (bir başka deyişle *komünist topluma geçilememesi*) pazar için mal üretiminin ve dolayısıyla parayla alış verişin, hükmünü kapitalist ülkelerdeki gibi sürdürmesini dayatmıştır.

Marx ve pazar ekonomisi

Burada kuramsal olarak irdelemeyeceğiz, ama sonuç olarak sadece şu kadarını söyleyelim: Einstein'ın $E = MC^2$ formülü fizik için ne ise Marx'ın da $M = c + v + pl$ [Mal = sabit sermaye + ücret + artı-değer] formülü (ilkel, feodal veya otarsik ekonomik ilişkiler dışında) ekonomi için odur. Bu formül 1989'da çöken, çökmeyen tüm komünist partisi iktidar-ındaki ülkelerde de (nesnel bir veri olarak) işlemitir.

Ama bir farkla: Bu ülkelerde pazar ekonomisinin tüm avantajları (yani rekabet; fiyatların ekonomik hesaplamayı doğru yapmaya hayli elverecek şekilde yeterince sağlıklı gösterge işlevini görmesi yani doğru maliyetleri yansıtmaması; yatırım ve üretim kararlarını doğru almaya olanak sağlayan kâr mekanizması, ... gibi temel etkenler) bir yana atılmış, onun yerine pazarın avantajlarını silip süpüren bir yi-

ğin çarpıtıcı etken (pek çok mal ve hizmetin fiyatının gerçek maliyetleri yansıtmayı, üretim ve yatırım kararlarının talebe, gerçek gereksinimlere göre değil de fiilen merkezde, masa başında alınması ve bunun ağır bürokrasi, yolsuzluk, kötü işletmecilik, ... gibi bir dizi etkenle birleşip anormal dengesizliklere neden olması) kendini göstermiştir. Sonuç: en temel malların bile yokluğu, karaborsa, rüşvet, vb. çarpıklıklar...

Küba, küçük bir ada devleti olmanın kolaylığından yararlanmıştır. Ama o bile 1989'dan sonra ekonomisini dışa açmak, pazar ilişkileri doğrultusunda birtakım ciddi esneklikler sağlamak zorunda kalmıştır. Kuzey Kore, tam karşı kutuptur. Şu bir gerçek ki bu ülke daha 1999 yılına dek dünyanın (tropikal yörelerdeki bazı ilkel kabilelerin "ekonomileri" ve Talibanların Afganistan'ı bir yana bırakılırsa) en içine kapalı ve bir tür "feodal – faşist" siyasal rejim altındaki bir ülkedir ve bu rejime "sosyalist" etiketini takabilmek için ancak *Aydınlıkçı* olmak gerekir.

Çin'e gelince... Çin, "son anda" yani 1979 yılında Deng Siao Ping'in ilerigörüşlülüğü ve akılcılığı sayesinde gerekli dönüşümleri başlatmış ve yamuk yumuk bir merkezî komuta ekonomisinden pazar gerçeğini büyük ölçüde tanıyan bir ekonomik sisteme geçmiştir. "**Sosyalist pazar ekonomisi**" adını verdiği bu süreç içinde sosyalizmin değer ve hedefleri ile ekonominin nesnel gerçeklerini olabildiğince bağdaştırma çabasıdır ve bu yolda -bizim *Aydınlıkçılar* mümkün merteye gizlemeye çabalasalar, görmezden gelseler, hatta düpedüz inkâr etseler de- birçok büyük sanayi ve hizmet kuruluşunu özelleştirmekte, kısmen yabancılara açmakta, gümrükleri indirmekte, hatta işletmecilikte yer yer "vahşi kapitalizm" yöntemlerine bile başvurmakta duraksamamaktadır. IMF'ye üye olmuştur, Dünya Ticaret Örgütü'ne girmiştir. Kısacası dünya ekonomisiyle her geçen gün daha çok, daha sıkı bir şekil ve ölçüde bütünleşmektedir. Bütün bunları da *Çin Komünist Partisi*'nin yönetiminde yapmaktadır...

Uzatmayalım, şurası kesin: *devlet sosyalizmi* pratiği bize çok açıkça gösteriyor ki kapitalizm ile komünizm arasında pazar için mal üretimi dışında *sosyalist* denebilecek özel bir üretim tarzı yoktur ve olamamaktadır.² Zaten kuramda da "*sosyalizm*" olarak adlandırılan ilk

¹ Çin'in bu pratiğinin kuşkusuz eleştirilecek ve siyasal / sosyal anlamda sol adına kınanacak pek çok yanı olduğu açıktır. Zaten ÇKP içinde de bu durum giderek artan ölçüde gündeme getirilmektedir. Pazar gerçeğini kabul etmekte ve pazarı "yönetmek"te, pazarı "değerlendirmek"te (buna isterseniz Makyavel'in tavrıyla "kötüyü iynin hizmetine koşmak" da diyebilirsiniz) "ölçünün kaçtığı", ağır yanlışlar, yanılığlar, beceriksizlikler, kötüye kullanmalar vs. yapıldığı bir gerçektir. Ancak şunu görmeliyiz: doğruya giden yol dümdüz bir "kral yolu" değildir; tersine irili ufaklı hatalarla, yanılığlarla da döşelidir. Bunlar er geç düzeltilir. Nitekim ÇKP'nin son Merkez Komitesi'nin 5. Genişletilmiş Toplantısı'nda (8-11 Ekim 2005) yapılan özelleştirme niteliğinde saptamalar ve onların ışığında alınan kararlar bu yönde dikkati çekici bir işarettir. Ne olursa olsun, şunu unutmayalım: "Köylü komünizmi" zihniyetinde, narodnizmde "yoksullukta eşitlik" bir erdem gibi görülür. Marksist (bilimsel sosyalist) komünizm anlayışı ise refahın, zenginliğin paylaşımında eşitliği amaçlar. Ve bunun için de vazgeçilemeyecek ön koşul sürdürülebilir, sağlıklı bir ekonomik büyümeyi gerçekleştirmektir. "Ekonomik büyüme"nin 'sosyal gelişme'yle birarada olması için bile ön koşul, olmazsa olmaz koşul ekonomik büyümenin yani üretimin yeterli derecede büyük olmasıdır. Bu yoksa eşitlikçi siyasal ve ideolojik söylemler, sloganlar komünist idealin yüceltilmesi anlamında kulağa güzel gelseler de pratikte felsefi anlamda "idealist" mantığın ürünüdür. Anımsatmamız gerekir mi: Marksizm, diğer (ütöpik vs) komünist akımlardan, bakışlardan farklı olarak felsefi anlamda idealist değil, materyalisttir. **Maddenin fiilen varlığını** "söz"ün önünde tutar, "önce" geldiğini kabul eder. Zaten onun için Marksist anlayışta "komünist toplum" pazar ekonomisinin gelişmesinin zirvesine yani son aşamasına vardığında olacak bir tarihsel aşama olarak söz konusudur.

² "Pazar için mal üretimi" altyapısına sahip kapitalist ülkelerde de siyasal rejimler ister demokratik olsunlar, isterse totaliter veya faşist birbirlerinden kurum ve kurallarıyla hayli farklılıklar göstermektedir. Dahası bir rejimden öbürüne (üstelik çoğu zaman kan ve şiddet içinde) geçişler olmaktadır. Almanya, İtalya, İspanya, Portekiz, hatta Fransa gibi ülkelerde de siyasal rejimler çökmüş ve yerlerini tam karşıtları almıştır ama ekonominin temel yapısı, temel ilkelerini değiştirmek gereği duyulmamıştır, yani *üretim tarzı* değişmemiştir. Oysa "devlet sosyalizmi" rejimleri çöktüğünde (ve hatta Çin gibi bazı ülkelerde rejimin çökmesini önlemek üzere) en başta *üretim tarzında* değişikliğe gitmek ve *pazar için mal üretiminin önünü açmak* gereği duyulmuştur. Oysa gerçekten, kendine özel bir "sosyalist üretim tarzı" varolmuş olsaydı siyasal rejim çökse de (sözgelimi Çekoslovakya'da yarım bırakılan sosyalist demokrasiye geçiş denemesinde olduğu gibi) onun yerini diyelim bir "proleter demokrasisi", sözde değil fiilen bir "halk demokrasisi" rejimi alsaydı *üretim tarzını değiştirmek* gereği, hatta zorunluluğu duyulmazdı. (Kuzey Kore'nin kendi içine kapanık şekilde ve büyük ölçüde bu durumun yardımıyla zorla, zorbalıkla ayakta durduğunu anımsatalım. Ama onun da er/geç Çin'in veya SSCB'nin yazgısını paylaşacağını öngörmek için kâhinlik gerekmez.)

(alt) aşamada ekonominin merkezî bir planla yönetilmesi ve *pazarın yerini planın alması* **ancak kapitalizmin evriminin hayli ileri gitmiş bir evresinde** yani sermayenin sonderece merkezileştiği, tüm girişimlerin her sektörde bir iki dev firmanın elinde toplandığı ve dolayısıyla ekonominin bir merkezden planlanıp yönetilmesi için zeminin ve olanakların büyük ölçüde hazır hale gelmiş olduğu koşullarda öngörülmektedir. Ondan öncesi, bazılarında acı gelebilir ama ekonomide fiilen **kapitalizmin yönetilmesinden** yahut *daha doğru bir deyişle, pazar için mal üretimi ekonomisinin kurallarının yerine getirilmesini gözetmekten* başka bir şey değildir. Bunda gereken akılcılığı ve esnekliği sağlayamayanlar ekonomiyi bunalıma, hatta çöküşe sürüklemektedir.

İşte bütün bu nedenlerle diyoruz ki: '89 Çöküşü, Sol'un aslında orijinal kuramda öngörülenin tersine, kapitalizmde ileri gitmiş bir ülkenin yukarıda işaret edilen koşullarda sosyalizme geçmesiyle değil, kapitalizmi henüz yeterince gelişmemiş ve bütün ülke çapına yayılmamış, kapitalist üretim ilişkilerinin aynı anda daha geri bir dizi başka üretim ilişkisi ile birarada varolduğu bir ülkede, Rusya'da iktidara gelmesi ve henüz koşulları oluşmamış bir merkezî planlama ekonomisini zorla yerleştirmeye kalkması sonucunda şekillenen vahim bir yanlış anlayışın, gerçekte öngörülen, amaçlanan sosyalizm ile uzaktan yakından bir ilgisi olmayan bir rejimin, bir rejim anlayışının iflasıdır, sonudur. Bu ülkelerde 1989'a kadar söz konusu olan sistem: *bir sosyalist üretim biçimi* değil, *ancak devlet sosyalizmi* diyebileceğimiz *bir siyasal rejimin* çeşitli sürümleridir. Bunlar da pazar ekonomisinin şöyle veya böyle ama kaçınılmaz olarak yürürlükte olduğu siyasal rejimlerdir. Marksist tarih anlayışını doğru kavrayalım: insanlık tarihinde feodal ekonomiden sonra "pazar için mal üretimi"ne dayalı bir ekonomi aşaması oluşmuştur ve bu aşamaya önce geçmeyi başaran Batılı ülkeler dünya ölçeğinde üstün konuma gelmişlerdir. Pazar ekonomisinin "kapitalist" (burjuva) sürümü ekonomik büyümenin kazanımlarının yanı sıra sosyal adaletsizliği ve çevresel yıkımı da, emperyalist uygulamaları da vs. getirmiştir. Sol (emekçi) yaklaşım pazar ekonomisi gerçeğini reddetmeden ekonomiye "sosyal adalet" ve diğer sol değerleri katmak ve bu yönde bir sınıf mücadelesi yürütmektir. Tarihsel bir süreç olarak üretici güçlerin gelişmesi artık pazar ekonomisini gereksiz kılacak ve gerek emeğin özgürleşmesine (zorunlu iş saatlerinin azaltılması, vs.), gerekse zenginliğin hakça paylaşımına elverecek bir tarihsel aşamaya vardığında "komünizmin bir alt aşaması" olarak nitelenen ve kısa süreceği öngörülen bir "sosyalist geçiş aşaması"nın ardından komünist toplum tarihsel aşamasına geçtiğinde, ancak o zaman "pazar ekonomisi" tarihe karışmış olacaktır. Daha önce pazar ekonomisine sırt çevirmek "kapitalizm öncesi" ekonomi koşullarını kabul etmekten ve yani "gerici" bir tavır almaktan başka bir anlama gelmez. (Nitekim bazı anarşizan çevreci fraksiyonlar ilkel toplulukların yaşam tarzlarını yüceltirken tüm "radikal" söylemlerine rağmen gerçekte düpedüz ütöpik" ve/veya "gerici" bir tavır içindedirler.)

Bunu artık bütün Sol'un görmesi, kabullenmesi, içine sindirmesi şarttır. Aksi taktirde, bu çıkışı olmayan yola yeniden girilmiş olur ki bunun adına *solculuk*, *devrimcilik* değil *dellilik* denir. Zira ki "delliliğin bir tanımı: 'aynı şeyleri yapmaya devam edip, değişik sonuçlar beklemek'tir."

“Düzen”in Kucağında 12 Eylül

Türkiye’de kapitalizmin gelişimindeki özgül tarihi etmenler -sermaye birikiminde devletin rolü, sivil-askeri bürokrasinin siyasetteki ağırlığı- günümüzde burjuvazinin birçok çelişkiyi bir arada yaşamasına neden olmuştur. Kapitalizmin gereksinimleri doğrultusunda dayatılan dönüşümler, ordunun devreye sokulduğu olağanüstü siyasal süreçler altında gerçekleştirilmiştir. Her askersel müdahaleyle sivil-asker bürokrasinin daha da artan siyasal etkisi, bugün sermayenin önünde yapısal bir açmazla dönmüştür.

600 yıllık Asya tipi imparatorluğun mirasçısı durumundaki burjuva Türkiye Cumhuriyeti, padişahlık döneminin siyasal devlet geleneklerini hiçbir şekilde kaldırıp bir tarafa atmadığı için, Osmanlı Cumhuriyeti olarak daha doğru tanımlanır olmuştur. Bu süreçte sivil ve askersel bürokrasi devletin gerçek sahibinin hep kendisi olduğu savıyla davranmıştır. Devlet bürokrasisi kapitalizmi kendi elleriyle geliştirdiği gibi, asker de kendisini iktisaden ülkenin en büyük kapitalist gruplarından biri haline getirmiştir. Üstelik, AB sürecinde “güvenilmez” ve “Türkiye’yi bölmek isteyen” olarak gördüğü devletlerin sermaye gruplarıyla fiili ortaklıklar kurarak...

1950’li yıllar sanayi sermayesinin geliştiği fakat ticaret sermayesinin henüz ağır bastığı yıllardı. Sanayi burjuvazisinin gelişimi karşısında tüccar ve toprak sahibi burjuvalar bloğunun direnmesi Kemalist sivil-askeri bürokrasinin 1960’taki müdahalesiyle sonuçlandı. Bu müdahale, sanayi sermayesinin gelişme zeminini hazırladı ve pre-kapitalist ilişkilerin tasfiyesine ve göreceli liberal-demokratik açılımlara olanak sundu. Bir yandan DPT kuruldu, Yalçın Küçük’lü Hikmet Çetin’li kadrolar Uzun Vadeli Planlar Dairesi Müdürlüğü’nde sermayeyi teşvik önlemlerini yaşama geçirdiler, öte yandan devlet denetiminde de olsa kapitalizmin hızla gelişmesi, toplumun bu temellerde dönüşmesine, kırın çözülmesine ve işçi kitlesinde büyük bir artışın yaşanmasına yol açtı.

İşçi sınıfı 1960’tan sonra toplumsal yaşamda belirleyici bir güç olmaya başladı ve bu gelişmeler sendikal ve siyasal örgütlülük düzeyinin yükselmesinde yansımaları buldu. İ.TİP’in parlamentoya girilmesi, DİSK’in kurulması ve dünyada esen 1968 fırtınasının Türkiye’ye teyetlenmesi, ülkede sınıf mücadelesi bağlamında bir ivmelenme yarattı. Dahası, 15-16 Haziran direnişi, işçi sınıfı için büyük bir kalıksıma oldu. Burjuvazi anında ve bir kez daha orduyu yardıma çağırırdı. 12 Mart 1971 askersel cuntası işçi sınıfı hareketini parçalamaya, sendikaların etkisini daraltmaya çalıştı, TİP kapatıldı, devrimciler cezaevlerine tıkıldı ve devrimci öğrenci liderleri idam edildi.

Diğer yandan kapitalist ekonomide ağırlıklı bir yer tutan ithal ikâmecî uygulamalar artık daha fazla gelişim gereksinmesini yanıtlamaz oldu ve burjuvazi başka bir aşamaya geçmeye, ihracata ağırlık verecek bir yapılanmaya sıçramayı öngördü. Tekelleşme ve mali-sermaye süreci kendini dayattı. Ama kâr oranlarının düştüğü, dünya pazarına açılacak bir rekabet düzeyinin tutturulamamış olduğu, üretim için gereken ithalat girdilerini karşılayacak döviz birikiminin olmadığı bir süreçti bu. Kaldı ki, yalnızca dış açılma politikasının uygulanabilmesi için değil, yabancı sermaye girişinin artırılması için de gerekli olan dönüşümleri gerçekleştirebilecek siyasal istikrarı sağlamış hükümetler de yaratılmıyordu. MC’ler kuruluyor düşüyor, CHP’nin azınlık ya da AP’den kotarılmış vekillerle oluşturduğu yönetimler devriliyordu.

Türkiye’de sınıf mücadelesi 1974’de ivmelenmiş ve 1977’de tepe noktasına ulaşmıştı. Burjuvazi bu süreçte kitlelerin bilincini bulandırmak ve mücadelenin sivri uçlarını törpüleyerek düzen içi kanallarda boğmak için CHP’yi sol bir görünüme sokarak sahneye sürmüştü. “Karaoğlan Ecevit” burjuva basın tarafından şişirilerek halkın kurtarıcısı olarak sunuldu. CHP’nin işçi kitleleri tarafından bir kurtarıcı olarak görülmesinde Leipzig Dış Büro’sunun da büyük payı oldu.

1977 sermaye açısından ciddi bir krizin kendisini duyurmaya başladığı yıldır. Dahası bu yıl, işçi sınıfı hareketinin militanlık düzeyinin görkemli bir düzeye ulaştığı, burjuvazinin girdiği darboğazdan kurtulmak için yükselen harekete saldırmaya başladığı ve 1 Mayıs katliamının yapıldığı yıldır. O yılın 1 Mayıs’ına 700 bine yakın işçi ve emekçinin katılması rüzgârın emekten yana estiğinin açık kanıtıydı. Küçük-burjuvazinin radikalleşen kesimleri de işçi sınıfının mücadelesinin yarattığı etki alanına girmişti.

1977 yılında 167 grev yapılırken bunlara katılan işçi sayısı yaklaşık 60 bin ve işgünü kaybı 5.778.205’ti. Örneğin Maden-İş Sendikası tam 117 işyerinde 11 aya yakın bir grev gerçekleştirmişti. Bu grev tarihe “Büyük Grev” diye geçti. Toplumun her alanında ve işçi sınıfının tüm kesimlerinde bir kaynama söz konusuydu. Her yerde grevler, fabrika ve okul işgalleri, direnişler yaşanıyor ve müca-

dele sertleşerek sürüyordu. Yükselen devrimci işçi hareketi burjuvazi için savaş anlamına geliyordu. Krizini aşma ve dönüşümleri gerçekleştirme peşinde olan kapitalistler, devrim şarkılarının söylendiği, kitlelerin coşkunun içinde toplumsal değişime hazırlandığı bir ortamda hedeflerine bir adım dahi yaklaşamazlardı. Burjuvazi uluslararası sermaye sınıfını ve özelde de ABD'yi arkasına alarak planlı ve topyekûn bir saldırıya geçti. MİT-CIA-NATO ürünü kontrgerilla, burjuvazinin planını uygulamak için 1977'de 1 Mayıs mitingine saldırıp 39 işçiyi/emekçiyi katletti.

Öte yandan da işçi hareketinin ve devrimci hareketin sindirilmesi, yığınların milliyetçilik-mezhepçilik temelinde bölünüp birbirine düşürülmesi için devrimci gençlik hareketine ve militan sınıf mücadelesine karşı faşist terörü devreye soktu. Lumpen kesimler ve küçük-burjuvazi içinde örgütlenen faşist MHP ve devletin beslediği başka paramiliter gruplar harekete geçirildi. Bunlar neredeyse tüm grevlere, mitinglere ve öğrencilere saldırmaya başladı. Her yerde çatışmalar, yaralılar, ölümler vardı. Burjuvazi yığınlar üzerinde derin bir psikolojik çöküntü yaratmıştı. İşçi sınıfının üzerinde estirilen terör ile tüm sendika, dernek ve devrimci örgütlere yönelik saldırıların amacı kitleleri korkutmak, pasifleştirmek, güvensizleştirmek ve sokağa çıkmalarını önlemektir.

Üniversite öğrencileri, tanınmış aydınlar, partililer tek tek ve topluca öldürülürlerken saldırılar Anadolu şehirlerine de kaydırıldı ve mezhep çatışmaları kışkırtıldı. İlk saldırılar Malatya-Sivas-Elazığ'da gerçekleştirildi ve bu şehirlerde yaşayan Aleviler ile Sünniler karşı karşıya getirildi. Buralarda bulunan TÖB-DER'e ve devrimci örgütlere ait binalar yakılıp yıkıldı. Bu saldırıların ardından diğer kentlerde de çatışmalar başgösterdi. Asıl büyük saldırı Kahramanmaraş'ta yaşandı. 19 Aralık 1978'de başlayan saldırılar tam anlamıyla bir katliama dönüştü. Şehir yıkıldı, dağıtıldı ve yağmalandı. 25 Aralığa kadar süren çatışmalarda yüzün üzerinde insan faşistler tarafından hunharca katledildi ve yüzlercesi yaralandı; Alevi kökenliler şehri terk etmek zorunda kaldılar.

Bir diğer yandan da, İkinci Dünya Savaşından sonra emperyalist metropollerde 20 yıldan uzun süren hızlı büyüme dönemi 70'lerin başlarında hızını yitirmiş ve büyük bunalımlar ortaya çıkmış, Amerika ve Avrupa'da işçi sınıfının kazanımlarına karşı topyekûn saldırılar başlamıştı. Kapitalist sistem yeni bir kriz dönemine adım atmıştı. Dünya burjuvazisi için krizden çıkışın yolu, var olan pazarları derinleştirmek ve yeni pazarlar bulmaktır ve bu gereksinime uygun olarak Türkiye gibi ülkeleri emperyalist pazara derinlemesine entegre etmektir. Uluslararası sermaye ile Türkiye burjuvazisinin çıkarları tam tami-na örtüşüyordu. İşte bunun sonucu olarak Demirel'in Müsteşarı Turgut Özal'ın 24 Ocak kararları burjuvazinin dönüşüm sancıklarına ve uluslararası sermayenin çıkarlarına bir yanıt olarak gelişti.

TÜSİAD, *"şiddetle ihtiyaç duyduğumuz dış kredilerle, uyguladığımız ekonomik sistem birbirine çok yakından bağlıdır. Pazar ekonomisinden giderek uzaklaşan bir anlayışla ne Batı dünyasında hak ettiğimiz yeri, ne yeterli kredileri, ne yatırımlar için gerekli dış sermayeyi bulabiliriz"* diyen bildirimler yayınlarken IMF ve Dünya Bankası'nı da ihracata dönük bir ekonomik uygulamanın başlatılması ve emperyalist sisteme tam entegrasyonun sağlanması doğrultusunda baskılara başlamışlardı. 24 Ocak kararları doğrultusunda büyük oranda devalüasyona gidildi. Tüm genel tüketim ve gıda maddelerinin yanı sıra, bütün sanayi hammaddelerine olağanüstü oranlarda zamlar yapıldı. Böylece IMF'den gelecek kredilerin yolu açıldı.

İstenilen, dışa açık, ihracata dayalı, yabancı sermayeyi ülke içine çekecek, dünya kapitalist pazarıyla üst düzeyde bütünleşecek bir yapılanmaya geçilmesi idi. Sermayenin önündeki engellerin kalkması için işçi sınıfının tüm kazanımlarının yok edilmesi ve sömürünün alabildiğine yoğunlaştırılması gerekiyordu ve bu da istikrarlı bir siyasal rejimin varlığına bağlıydı. Burjuvazi, kapitalist sisteme daha fazlasıyla entegre olabilmek için devleti de buna uygun olarak yeniden düzenlemek istiyordu. Ancak burjuvazinin kriziyle işçi sınıfının devrimci mücadelesinin aynı döneme gelmesi kapitalistler sınıfı için ciddi bir tehdit oluşturunuyordu. Burjuvaziye gereken, bir dikta rejimiydi.

Aslında Kahramanmaraş, olayların gelişiminde bir dönemeç olduğu gibi, bir kırılmayı da ifade ediyordu. Faşist saldırıların yarattığı terör, sermayenin planlarını uygulamak için somut zemin hazırlamıştı. 1979'da sıkıyönetim ilan edildi. Ancak darbenin zemini hâlâ hazırlanmış değildi. Çünkü işçi sınıfı mücadeleyi bırakmamıştı; grevler, yürüyüşler, işgaller devam ediyordu. 1979'da 190 grev olurken yaklaşık 40 bin işçi greve çıkmıştı ve işgünü kaybı 2.217.347'yd. 1980 yılı ise grev ve kaybolan işgünü sayısında görülen olağanüstü bir yükselişin ifadesiydi. 227 işyeri greve çıkarken, 36 bin işçi grev çadırlarındaydı ve işgünü kaybı dokuz aylık süre içinde 5.408.618'e ulaşmıştı. Burjuvazi için durum korkutucuydu. Gelişmeler karşısında kitlelerin tepkisini ölçmeyi gereksindi. Buna koşut olarak Kahramanmaraş saldırısına benzer bir saldırı 1980 Temmuzunda Çorum ve Fatsa'da gerçekleştirildi. 22 Temmuzda ise Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler katledildi. Özellikle Türkler'in öldürülmesi burjuvazi için mücadelenin gelişimi açısından çok büyük bir deneydi. İşçilerin tepkisi son kez test ediliyordu ve Türkler'in katledilmesine verilecek yanıt burjuvazinin planları açısından belirleyici bir etken olacaktı. Türkler'in cenaze törenine yüz binlerce işçi ve devrimci katıldı. Ölümünün ardından 1.5 milyona yakın

işçi üretimi durdurdu. Ancak DİSK sendikal bürokrasisinin ve üzerinde etkili olan Leipzig Dış Bürosu'nun dizginlemesiyle tepkiler yatıştırıldı. Böylece kitle hareketi saldırılara etkili bir yanıt veremeyeceğini göstermiş oldu burjuvaziye. Kitlelerin siyasal önderliğine sahip bir işçi sınıfı partisi olmadığı için bu dönemeç noktasında eli kolu bağlandı ve burjuvazinin dayattığı dikta rejimi virajına dağılmış, sindirilmiş ve moral açıdan çökmüş olarak girdi.

Katliamlarla ve provokasyonlarla bir darbenin zeminini hazırlamaya çalışan burjuvazi açısından artık koşullar olgunlaşmıştı. TİSK, MESS, TÜSİAD gibi işveren örgütleri de darbenin ivedilikle yapılmasını istiyorlardı. Amaç, kapitalistlerin kârlarını artırmak için işçilerin mücadelesini silah zoruyla bastırarak bir baskı rejimi kurmaktı. 1980'in 11 Eylülünde, yani darbeye bir gün kala, TİSK başkanı Halit Narin üretimi nasıl arttıracaklarının formülünü açıklamıştı zaten: "DGM'ler kurulmadan üretim artmaz". Tüm işveren örgütleri işçi sınıfı üzerinde terör estirilmeden, işçi sınıfı baskı altına alınmadan sermayenin isteklerinin yerine gelemeyeceğini dayatıyorlardı. Halit Narin 12 Eylül'ün hemen ertesinde "Şimdiye kadar biz ağladık onlar güldü. Şimdi sıra onlarda" diyecek, Rahmi Koç ise "12 Eylül devletin yeniden kurulması devridir" görüşünü vurgulayacaktı.

Gerçekten de 12 Eylül'le birlikte devlet, sermayenin gereksinimleri temelinde yeniden düzenlendi. Askersel diktatörlük, belediye başkanlarından ilçe kaymakamlarına kadar herkesi görevlerinden aldı ve yerlerine askeri atamalar yaptı. Meclisi dağıttı, tüm yetkiyi cuntacı generallerden oluşan Milli Güvenlik Konseyi'nin elinde topladı. MGK bir yıl dolmadan tam 268 kararname çıkardı ve devleti baştan aşağı yeniden inşa etti. Tüm sendikal faaliyetleri durdurdu, grevleri yasakladı, ücretleri dondurdu. Türk-İş hariç tüm sendika ve dernekler kapatıldı. DİSK'in tüm malvarlığına el konuldu. Tüm siyasi partiler kapatıldı. Devrimci örgütler ve devrimciler üzerinde yoğun bir terör dalgası estirildi. On binlerce devrimci, işçi ve sendika yöneticisi tutuklanarak cezaevlerine tıkıldı; işkencelerden geçirildi ve askeri diktatörlük ağır cezalar verebilmek için devrimcileri yeni yasalar çıkana kadar yargılamadı bile. İşçi sınıfına fiilen savaş açıldı, sindirildi, korkutuldu. 1963 ile 1980 arasındaki tüm kazanımlar bir günde askeri diktatörlük tarafından yok edildi. Darbeyle birlikte binlerce işçi işten atıldı ve kara listeler oluşturuldu. SSK Kanununda değişikliğe gidildi. Sendikalar Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu yeniden düzenlendi; sendikalaşmanın önüne muazzam engeller dikildi, kıdem ve ihbar tazminatları kırıldı, yıllık izinler düşürüldü, ikramiyelere son verildi. 1979'da gelir dağılımında işçilerin aldığı pay yüzde 32,8 iken yüzde 14'e düşürüldü. Burjuvazi işçi sınıfını dağıtmak, eski mücadele geleneğini unutturmak ve düzen içi kanallarda boğmak için Türk-İş üst bürokrasisini devreye soktu. Türk-İş genel sekreteri Sadık Şide askeri diktatörlük hükümetine çalışma bakanı olarak alındı. Böylece Türk-İş, burjuvazinin askeri diktatörlük altında işçi sınıfına karşı uyguladığı tüm saldırılara ortak kılındı.

12 Eylül süreci sonunda çıkan bilançoda gözaltına alınanlar 650 bin, fişlenenler 1 milyon 683 bin, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılananların sayısı 230 bin, işkencede ölen insan sayısı 171, kuşkuyla ölüm 144, açlık grevinde ölenler 14, çatışmada öldürülenler 74, haklarında idam istenenler 7 bin, idam cezası verilenler 517, Askeri Yargıtay'ın onayladığı ölüm cezası 124, infaz edilen ölüm cezası 50, yurttan çıkarılan insan sayısı 14 bin olarak yansdı. Ve bugün gelinen noktada "darbeciler yargılan-sın" kampanyası gündemde...

Elbette "darbeciler", "faşist generaller" yargılsın. Peki ama ya o darbeyi ve diğerlerini dayatan burjuvazi?

"Darbeciler yargılsın" kampanyası çerçevesinde örneğin İÜÖDP Genel Başkanı Hayri Kozanoğlu "12 Eylül Darbesi'ni yapanlar Anayasa'yı ihlal etmek suçuyla yargı önüne çıkarılmalı, 12 Eylül ürünü bütün kurumlar tasfiye edilmeli, 12 Eylül sürecinin işkencelerini, kayıplarını ve suçlarını araştırmak üzere özel bir komisyon kurulmalı ve 12 Eylül suçluları mahkemeye çıkarılmalı, 12 Eylül Anayasası rafa kaldırılmalı, yeni bir Anayasa hazırlanmalı, yeni Anayasa'yı hazırlamak üzere Anayasa hukukçuları, demokratik kitle örgütü, meslek odaları, sendika ve siyasi parti temsilcilerinden oluşan bir kurul oluşturulmalı, hazırlanan Anayasa referandumla halkın onayına sunulmalı, siyasi partiler, seçim, sendikalar, gösteri ve yürüyüş, üniversiteler yasası öncelikli olmak üzere bütün yasalar, bu yeni Anayasa'ya uygun bir biçimde yeniden düzenlenmeli, 12 Eylül yargılanmaları bütün sonuçlarıyla iptal edilmeli, 12 Eylül mağdurlarının her türden hak kayıpları telafi edilmeli, maddi ve manevi tazminat ödenmeli, 12 Eylül Anayasası'na bağlı olarak yapılmış yasal düzenlemelerle 'Suç-yasak' kapsamında ele alınmış haklar yeni Anayasa'nın yapım tarihinden itibaren geriye doğru tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılmalıdır" diyor. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), "Bugün güzel ve mutlu bir geleceği, demokratik bir Türkiye'yi yaratmanın yolu, Türkiye'ye bu karanlığı yaşatanlardan hesap sormakla mümkündür" diyor. SHP Genel Sekreteri Ahmet Gürüz Ketenci, "12 Eylül devlet içi çeteleşmenin, mafyalaşmanın hukuk düzeni yerine ikâme edildiği bir siyasal düzenin yaratılmasına neden oldu...bu meşru olmayan

düzenin kaldırılması ve 12 Eylül darbelerinin yargılanması için, Anayasa'nın 15. maddesi kaldırılmıdır" diyor. Aynı istemleri 78'lilerin öncülüğünde birleşen DİSK, KESK, TÜMTİS, TMMOB, TTB, ASMMMO, ÇHD, Eğitim-Der, İHD, THİV, Halkevleri, 68'liler Dayanışma Derneği, Tüketici Hakları Derneği, Alevi Bektaşî Federasyonu, Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği, Ankara Aydın Sanatçı Girişimi, 2 Temmuz Pir Sultan Abdal Kültür Vakfı, Tuncelililer Derneği, Kızılırmak Köy Dernekleri, EMEP, SDP, ÖDP, SHP, DEHAP, TKP ve CHP Ankara İl Örgütü de öne sürüyor. Peki kim yapacak bunları? Darbeyi dayatan burjuvazi mi?

12 Eylül ile birlikte uygulanmaya başlayan ekonomik, siyasal yapı varlığını -giderek daha da tahkim ederek- sürdürüyor. Açlığın, yoksulluğun, işsizliğin bu denli yaygınlaşmasına, toplumsal eşitsizliğin artmasına neden olan neo-liberal politikalar dün Özal, Demirel, Çiller, Yılmaz ve Ecevit tarafından nasıl uygulanmışlarsa bugün daha da vahşi ve saldırgan biçimde Erdoğan tarafından da uygulanıyorlar. Kapitalist sistem daha aksırmadan Türkiye'ye nezle oluyor, grip virüsünü yiyor.

Bugünlerde hem Avrupa'da hem de Türkiye'de işçi sınıfının tüm kazanılmış haklarına yönelik yeni saldırılar sürüyor. Bir yandan da dünya emekçileri hızla emperyalist savaşların içine çekiliyor. Afganistan'da ve Irak'ta olanlar gelecek günler için yeterince ipucu vermektedir. Dünün darbelerinde olduğu gibi bugünün saldırıları ve yıkımında da temel sorumlu burjuvazidir, kapitalist sistemdir. "Darbeciler" salt onların maşasıdır. Maşalar elbette yargılanmalı. Ama esas hedef onları tutan sınıf ve sistem olmalı. Lâkin bu hiç de kolay değil. Çünkü Türkiye'de kitlelere devrimci önderlik sunacak işçi sınıfı partisi yok. Böyle bir parti yaratılmadığı sürece de, işçi sınıfının 12 Eylül'den gerekli dersleri çıkarması ve emek egemen bir erk yolunda devinmesi mümkün değil. Olmadığı için de eylemi "darbeciler yargılsın"a indirgemeci anlayışların varıp varacakları nokta mevcut sistemin ne denli liberalleştiğini kanıtlamaktan üzere haykırmaktan öte değil. Ya da neo-liberal düzeninin safra atıp daha da hızlanmasına hizmetten...

"Düzen"ün kucağında, el ele, kol kola!

15 Ekim 2005

Resmî Tarih Polemikleri - 2

Bu ülkenin “muhalifleri” yüz elli yıldan bu yana “padişahım çok yaşa” nidalarıyla yürüyor!

Kuşkusuz görüldüğü kadar basit değil; kendisini var eden düzene karşı görev ve sorumluluk bilincinin bir tür dışavurumu. Yapılacak çözümlerle uzun uzadıya “teorik takımlara da” gerek yok. Analizimizin temel çıkış noktasını, devlet kurgusunun niteliği oluşturmaldır ve bu analizin sonucunda da resmî ideolojinin başarısının hakkı verilmelidir. O öyle kolay kolay küçümsemeye gelecek bir unsur değildir, neredeyse yüz yıldan bu yana aşılılmadık ciddî bir engeldir.

Adam gibi hesabı sorulmamış ve yakın gelecekte de sorulma olasılığı olmayan “bir günü” *anmak* üzere düzenlenen “12 Eylül Mitingi” öncesinde, fiilen var olmayan ve hukukî varlığı ile de ancak 12 Eylül rejimine meşruiyet kazandırmaktan öte bir işlevi olmayan ve aslında şu anki varlığını bizatihi 12 Eylül rejimine borçlu olan bir sendikanın başkanı; adı olsun sendika paşası, “ülkenin ve milletin her zamankinden çok birlik ve beraberliğe muhtaç olduğu bu günlerde” gibi/veya benzeri sözlerle başlayan konuşmasını “devletin bekası için” diyerek veya benzeri sözleri sarf ederek mitinge katılmayacağını, katılmayacaklarını -bir nüans: Belki de katılamayacaklarını- ilân etti. Şimdilerde ülkenin/devletin gereksinimini karşılamak üzere sosyaldemokrat bir parti kuruyorlarmış!

Bu ülkenin “aydını” yüz elli yıldan bu yana “padişahım çok yaşa” nidalarıyla yürüyor.

Yurt dışına sürgüne giden ya da kendisini sürgün kılan (!) jöntürklerin ya da ittihatçıların anılarında padişah tarafından maaşa bağlandıklarını ya da maaşları geciktiği için yakınmalarını okumak, bugünü yaşayan bizler için şaşırtıcı olmuyor; kaldı ki diğer taraftan, dürüstlüklerine saygı duyduğumu ya da saygı duyulması gerektiğini düşündüğümü de belirtmek istiyorum. Zavallı bir maaşla, “devletlü” sloganların üst üste çakışması, Osmanlının sefalet günlerinin de nedeninin açıklanması için okuyuculara bir kapıyı aralıyor. Muhalif aydınının, “Osmanlı” olmaktan bir şey olmadığı ya da hiçbir şey olduğunun farkına bilinçli bir şekilde ve/veya bilinç altında varmış olduğu görülüyor. Bu kafalarda “devlet”, padişah ve onun mülkünden ve güttüğü sürüden oluşuyordu. Muhalif çabaların önemli bir kısmının başlıca amacını ise, bu şekildeki devlet kurgusundan herhangi bir sapma olmaksızın oluşturulacak yeni bürokratik mekanizmada söz sahibi olabilmek oluşturmaktaydı. Özetle temel sorun, devletin bekasıydı; geriye kalan ise teknik bir konuydu: Kan bağına bağlı bir monarşi de olabilirdi yeniden meşruiyet kazandırılmış bir monarşi de söz konusu olabilirdi. Ya da cumhuriyet yaftası ile kutsanan bir monarşi!

Amaç her zaman için araçtan önemlidir. Ve resmî ideolojinin pratik çerçevesini de çizen budur. Gerektiğinde cumhuriyet ve o zaman gerekirse demokrasi ve hatta komünizm... Adı bir takım yolsuzluklara karşı ve aydınlatılmayan-açıklanamayan bir intihar olayı ile aramızdan ayrılan ünlü Ankara valisi Nevzat Tandoğan'ın “bu ülkeye komünizm gerekirse onu da biz getiririz” sözü üzerinde, onu karikatürleştirmeden, mizaha başvurmadan bu bağlamda ciddiyetle durulması gerekir. Öyle sıradan, laf olsun diye söylenmiş, sarf edilmiş bir söz değildir.

Yüzyılı aşkın bir süre önce padişahını/devletini alabildiğine sahiplenene “muhalif” kafalar, aydınlar bu sahiplenmenin zorunluluklarını ve görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları pratik zenginlikte, neredeyse sıfırdan başlayıp oldukça sağlam bir resmî ideoloji inşa ettiler. İnşa sürecinin pratik zenginliği, deneyimler ve temel araç, tüm ideolojilerin “resmîsinde” olduğu gibi onunda bir dogmaya dönüşmesine yol açtı.

Dogmanın dogmalığını niteleyen onun katılığıdır.

Dogmanın sağlamlığı, onun ancak bir bütün olarak varlığını koruyabilme yeteneğiyle birlikte yeniden inşa-yerine koyma becerisine bağlıdır. Kuşkusuz bu türden bir “yeteneğin” başlıca aracı zor unsurdur ve zor'a sahip olma ya da onun kullanılması resmî ideolojinin egemenliğinin niteliğini ve niceliğini belirler. Ancak bu bağlamda resmî ideolojinin yekpare bir bütünlük olarak algılanması ona karşı yürütülen mücadelede kimi zaafaların ortaya çıkmasına neden olabilir. O, bir arada ve uyumlu unsurların sağlam birlikteliğidir. Bu unsurlardan (argüman) bir ya da bir kaçının yıkımı onun zayıflatılması ve hatta çökertilmesi anlamına gelebilir; ancak bir diğer sorun, bu anlama gelmeyebileceğidir.

Deneyim zenginliği ile kendini geliştiren zor ve her zor sürecinin deneyim birikimine yaptığı katkı, eksilenin ya da zayıflayanın yeniden inşasını, evrimleşerek yenileşmesini ya da yerine “eskisinden”

hiçbir şekilde amaç farkı bulunmayan “yeninin” konmasını sağlar; böylece temel olanın değişmezliği de sağlanmış olur.

Burada temel olanla kastettiğimiz unsurlardan biriside “bilgi”dir ve bilginin değişmezliği onun ideolojileşmesinin başlıca göstergelerinden birisidir.

Bilgi değişim ve dönüşüm halindedir. Yenilenir. Yenilenme süreci eskinin tümüyle tedavülden kalkmasına ya da antik bir “değer” olarak toplum ve bireylerin zihinlerindeki müzelerde ya da karakollarda varlığını sürdürmesiyle sonuçlanır, hiç kuşkusuz aynı süreç-süreçler yenilenen bilgi/bilgiler için de geçerlidir. Bu diyalektik “durum” yaşamın her evresini, her türden bilgiyi, kısaca söylemek gerekirse tüm evreni kapsar. Bilginin değişmezliğini savunmak ya da bu değişmezlik durumu üzerinden onu yinelenmek, üretilen bilginin kutsallaştırılması anlamını taşır. Böylece bilgi bilim yolundan sapar, saptırılır. Bu bağlamda bilim bir kesinlikten çok bir süreci tanımlamaktadır. Dolayısıyla bilginin “bilim sürecinde” var olabilmesi onun yanlışlarının, eksikliklerinin ve çelişkilerinin yeni veriler ışığında tartışılması ve bu bağlamda onun yeniden üretilmesi ile olanaklıdır. Bu bilimin özgürlüğünü de tanımlayan bir sürecin göstergesidir.

Ve insanlığın her türden özgürlük arayışında olduğu gibi bilimin özgür alanında da zorunlu ortaya çıkacak arayış-arayışlar zor yoluyla kısıtlanmaya, silah ya da yasa yoluyla denetim altına alınmaya çalışılmıştır. Ancak en etkin denetim aracının resmî ideolojinin doğasında var olduğu unutulmamalıdır. Zihinleri işgal eden resmî ideoloji-değişmez bilgi ya da kutsal gerçek, özgür sorgulamaları olanaksız kılacak kadar toplumu ve insanları sınırlarını kendi çizdiği alan içerisinde köleleştirmiştir. Kölelerin sınırlarda dolaşmasına hoşgörü ile bakılabilir, dışına çıkmalarına ise asla. Zaten çoğunluk tebaa ya da reaya [=sürü] “özgürlüğün bu sınırlarda dolaşmak olduğuna” şartlanmıştır, şartlandırılmıştır. Çünkü “kutsal bilgi” bir güçtür, erkin egemenlik alanını oluşturabilmesi ve koruyabilmesi için gerekli bütün argümanları yaratır, şekillendirir ve onun kullanımına sunar. Bilginin değişmezliği devletin sorgulanmazlığını, sorgulanamazlığını sağlar; bu siyasi otoritenin korunması için mutlaktır. Bu resmî ideolojidir!

Resmî ideolojinin en önemli çabası, tekrarlarsak, egemenlik alanını korumak ve ideolojisini yeniden üretmek için otoriter/değişmez bilginin ve kendi kurguladığı gerçeğin sorgulanmazlığını sağlamak şeklinde biçimlenmiştir.

Türkiye için resmî ideolojinin temel kaynağını *Nutuk* oluşturur. *Nutuk*'un bir parti toplantısında okunduğu tarih, aynı zamanda resmî ideolojinin arınmışlığının, arıtılmışlığının ve yeni katkılarla yeniden inşa edilmişliğinin ilan edildiği tarihtir. Kayıtsız şartsız egemenlik yolunda önemli bir mesafe kat edildiğinin ilanıdır.

Nutuk yalnızca “güncel” bir saptama yapmakla kalmamıştır. Öncesinin temel sorunsalına; devletin bekası amacına ulaşılması için yeni bir tarih kurgusunu temel gerçek olarak ve hatta, onun temel gerçekliğini sorgulayanlara yönelik olmak kaydıyla, daha da ötesinde kabullenilmesi zorunlu gerçek olarak tebaanın/reayanın önüne koymuştur.

Artık herkes gardını buna göre alsın!

Çünkü *Nutuk*, söylemi, üslubu, yazılanları ve daha önemlisi yazılmayanları ile mutlak bir egemenliğin cisimleşmiş halidir. O artık tarihin kendisi olmuştur. O değinilen ve değinilmeyen kısımlarıyla devletin bekası için gerekli bütün argümanları içeren bir özelliğe sahiptir. Tüm resmî tarih yazımları bu bağlamda *Nutuk*'u tekrardan öteye geçememeye mahkûm edilmişlerdir. Doğal olarak; adı üstünde “resmî tarih”...!

Resmî tarih bir dogma yazımıdır.

Dolayısıyla *Nutuk* okumak resmî tarihin birçok yazımını okumaktan bizi kurtaracaktır. Aynı şekilde herhangi bir resmî tarih yazımının okunmasıyla da diğerlerini okuma zahmetinden kurtulmuş olacağız. Ve dolayısıyla da resmî tarih yazıcılarının bir bütün olarak ya da ayrı ayrı olmak kaydıyla “çılgınlıklarına” şahit olma fırsatını da kaçırmış olacağız! İddialı bir iddiada mı bulunuyoruz? İddiamızı bir/iki adım daha ileriye götürelim: Bir: Birini okursak diğerini okumamıza gerek yoktur, iki: Eğer “AB standartlarına sahip bir okuyucu veya okuyucu isek” gözlerimizi kapatıp şöyle bir eğitim=talim terbiye hayatımızı düşündüğümüzde hiçbirisini okumaya gereksinimimiz olmadığını farkına varabiliriz. İçselleştirme, erk/zor ya da ideolojinin gücü, adını siz koyun...

Tabii hal böyle olunca da *Nutuk*'un yeni versiyonunu okuyan bir okuyucu AB standartlarında bir okuyucu olmadığı için “mal bulmuş mağribi gibi” davranmakta, hadi burada ırkçılık yapmayalım ve küresel takılalım: “Kendisini Amerika'yı yeniden keşfetmiş” zannetmektedir. Son günlerde yayın-medya dünyasını sarsan çılgınlığın nedeni!

Karşımızda devingen bir organizma vardır: Resmî tarih-resmî ideoloji. Ve bu organizma hiçbir zaman bildiklerinden şüphe etmez. Gücünü koruduğu ölçüde bu şüphe etmeme durumu süreklilik gösterir. O yeni bir bilgiye de, doğal olarak, bu “durumunu” sürdürdüğü sürece gereksinim duymayacaktır. Bugünün resmî tarihçilerine-maaşlı tarihçilerine bakarak olumsuzlamamıza devam edelim: O yeni bilgiye gereksinimi olduğunun farkında bile değildir, o yeni bilginin farkında bile değildir.

Resmî ideolojinin en önemli yanı onun aslında “tarihe” karşı olmasıdır, o tarihi kendi belirlediği bir noktada durdurmuştur.

Gerçekte her resmî tarih yazımı, “tarihin sonu”nun öznel bir ifadesinden başka bir şey değildir. O nokta Türkiye için de bu şekilde belirlenmiştir. Güncel ve politik konjoktürel tartışmalar bu miladın niteliğinin sabitlenen amaca göre yeniden kurgulanması şeklinde geliştirilir. Nutuk’la gösterilen amaç ve yol, sonrasının yazımı içinde müdahalecidir.

Bu türden yaklaşımların gelenekselleştirilmesi yönünde zor yoluyla yapılan vurgu ve müdahaleler ne yazık ki bir tarih okuması-yazımı-belgesi olan kimi tarih kitaplarının kutsallaşması-kutsallaştırılması yolunu açmıştır. Dolayısıyla reaya olan bir toplum için kutsal olanı sorgulama ya da onunla hesaplaşma diye bir “sorunda” olamaz. Hasbelkader olsa da bu sorgulama yaptırılmaz! Kutsallaştırılan nesne/öge her kutsal “şeyde” olduğu gibi kıyas götürmez. Üzerinde düşünülmesine izin verilmez. O sadece gününü değil kendinden sonraki zamanları da biçimlendiren bir tabuya dönüşmüştür.

Özetle resmî tarih/resmî ideoloji her tabu gibi dokunulmazdır. Dokunulmazlıkla beslenen devlet için bu korunma temel amaçtır ve kendi içinde karşılıklı bir beslenme durumu söz konusudur.

Kutsallığın çok katmanlı yapısından ötürü tutarsızlığa mahkûm olması tabulaştırma tarafından maskelenmektedir. Bu maskelene yeni bir din olgusu ile karşı karşıya kalmamızın da bir göstergesidir. Ve bu öyle bir maskedir ki yalnızca “yaratılışı” değil, “yaratılışı” yeniden üreten gelecek zamanı ve şimdiki zamanı da belirler.

Bu nedenle resmî tarih sadece geçmişini değil geleceği de anlatır ve her “gelecek”, düne dönüşmek üzere olduğu şimdiki zamanda yeniden kurgulanarak, gerçekliği manipüle edilerek resmî tarihe eklenir. Ne var ki bu türden olgular resmî tarihin temel argümanlarını oluşturmaktan ziyade onları destekleyen nitelikleriyle daha fazla dikkat çekerler.

Geçtiğimiz günlerde bolca tartışılan iki konuyu örneklemek bu bağlamda açıklayıcı olacaktır.

Ermeni “sorunu”, şu an’a kadar ele alındığı şekliyle resmî tarihin temel argümanlarına sahip görünmekte ve üzerinde tartışılmasına ancak devlet kanalı ya da devlet manipülasyonu ile izin verilmektedir. Karşılıklı bir gösteri söz konusudur ve tartışmaya katılan her iki taraf ta “öyleymiş” oyununun bir parçasıdır (Sol’un ise bu “sorun” üstüne söyleyecek bir sözü yokmuş gibi görünmektedir!). Oyun “sorunun” ardındaki temel ideolojik kurgunun yeniden düzenlenmesi amacıyla oynanmaktadır. İlerleyen bölümlerde değinmeyi umuyorum; bir tez olarak tartışılabilir, Ermeni “Sorununun” üzerinde bu kadar “önemle” durulmasının nedeni belki de 1915 sürecinin, “esas devlet kurgusunun-örgütlenmesinin” nadiren deşifre olduğu anlardan birisi olmasıdır. Osmanlıya ait birçok şeyin reddedilmesi ya da reddediliyor görünmesine rağmen “1915 İttihat Terakki Kadrosunun” önde gelen isimlerinin önemli bir bölümünün -biat olayları ayrı bir yazının konusu- *siyaseten katline* rağmen “duruma” böylesine sahip çıkılması...

Kim bilir? Konuyu ilerde tartışmak umuduyla...

Güncel olan bir diğer örnek olay ise 6-7 Eylül 1955 olayları. Çok kolaylıkla 1915 ile ilişkilendirilebilir, göndermeler ve örnek aktarımına başvurulabilir. On yıllar boyu bize ne anlatıldığını kısaca anımsayalım: “İngiltere-Türkiye-Yunanistan arasında Kıbrıs’ın geleceği üzerine konferansların düzenlendiği bir sırada Atatürk’ün Selânik’teki evi Yunanlılar tarafından bombalanır. Bunun üzerine galeyana gelen halkımız İstanbul’daki azınlıkları hedef alan bir gösteri düzenler... vs...” On yıllar boyu bu öcü masalı tıpkı bu şekilde anlatılmış ve kara cahilliğini bir değer olarak kabul eden ve ona sınımsız sarılmayı marifet sayan “yığınlar” bu masala kolayca kanmıştır; çünkü bu masal onun milliyetçi-mukaddesatçı duygularını sömürecek ilkel unsurları-argümanları yeterince işlemektedir: Devlet kurucusunun bombalanan evi ve bombacıların içimizdeki iş birlikçileri... vs.

On yılların ardından gelişen yeni konjoktür bu masalın okunmasını anlamsız ve gereksiz kılınca onun yeniden yazımına girişildi ve kuşkusuz daha *dürüst* bir yazım yönteminde karar kılındı. Eylül ayının ilk on beş günü burjuvazinin “ciddî” yayın organları zamanlarının ve sayfalarının/köşelerinin önemli bir kısmını 6-7 Eylül olaylarının yeniden -yeni yazılmış biçimiyle- anlatımına ayırdılar. Ne anlatıldığı değil anlatılmayan unsurlar bizim için önemlidir, o bu örneğimizde resmî tarihin yeni kurgusu için açık-

layıcı olmaktadır: bu olayların ne türden bir sermaye aktarımı olduğu ve kimin kazançlı çıktığı. Anlatılarda bu sorunun yanıtının verilmemesi-aranmaması bu bağlamda çok önemlidir.

Nedir 6-7 Eylül, özetle: “İngiltere-Türkiye-Yunanistan arasında Kıbrıs’ın nasıl sömürüleceği hakkında toplantıların yapıldığı bir sırada Atatürk’ün Selânik’teki evi bombalanır. Milliyetçi basının kışkırtması ve CHP-DP’li milletvekillerinin de katılımıyla İstanbul’da “ırkçı” bir ayaklanma olur, Rum ve Ermenilere ait binlerce işyeri ve konut yağmalanır, yağmalamalardan kiliselerde nasibini alır. 6-7 Eylül’ün ardından on binlerce Rum mallarının ve varlıklarının önemli bir kısmını geride bırakarak yakın tarihin ikinci büyük göçü ile Yunanistan’a gider. Tehcir! Faşist DP hükümeti ise tüm suçu komünistlere atarak kara cahilliği her geçen an yeniden ispat olunan yığınlar için yeterli yeni bir argümana sarılmakta sakinca görmez. Yılların ardından bombacıların Türkler olduğu anlaşılır, hatta bombacılarından biri yakın tarihimizde vali olarak hizmetlerine devam edecektir.”

Resmî tarihin yeni kurgusu olayın geri planını irdelemeyerek bu “adli vakadan” bir özür çıkarmaya çalışır. Formüle etmeye çalıştığım ve tartışmayı umduğum “merkez-i umumi” kurgusuna önemli hizmetleri olmuş orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu yıllar önce yeterli bir açıklamayla “durumu” özetlemişti: “6-7 Eylül olayları da Özel Harp Dairesi’nin işiydi ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı.”

Sorun, tarihi sorgulayarak okuma alışkanlığının olmamasıyla ilgili ve tabii bir de kutsallaştırılan ve tabulaştırılan kavramlarla!

6-7 Eylül’ün yeniden yazımı, tekrarlarsak konjonktürel bir zorunluluktan ve resmî tarihin temel kurgusu ve argümanları için bu yeniden yazım sürecinin ve yeniden yazım nedenselliğinin bir sorun oluşturmayacağı ortadaydı. Şimdilik kaydıyla bu kadarının yeteceği ve bir süre bu kadarıyla idare edilebileceği düşünülüyor olabilir.

Doğal olarak her “olaya” böyle yaklaşmaz, yaklaşılmasına izin verilmez. Gerekli zamanlarda ilk yazılan şekliyle anımsatılır, üzerinde herhangi bir yazım oynaması yapılmaz. Önümüzdeki günlerde özellikle “ulusalci” medyada karşılaşma olasılığımızın çok yüksek olduğu “Menemen Şehidi Kubilay” anlatısı bu sözlerimizin örneği olarak ele alınabilir. Kubilay olayı, sınırları devlet tarafından çizilen din siyasetinin-dini siyasetin veya dinsel muhalefetin terbiye kuralları içinde gerekli uyarıları alması amacıyla için söze giriş cümlesi olarak dile getirilir. O bir gözdağı buzdağının görünen yüzü olarak algılanır. Oyunun her geçen an değişen kuralları olduğu, Kubilay anmalarının başlıca amacını oluşturur.

Ve her resmî söylemde olduğu gibi Kubilay anmaları da her sene değil ancak gerektiğine inanıldığı senelerde daha fazla zor içerir, zor’un üslûbu bazı senelerde daha fazla hissedilir. Her *anma* ya da anımsatmada Kubilay’ın bildiğimiz acı öyküsü merkezi bir yazımla tekrarlanır. Tekrar yapmayacağız, okuyucunun bu öyküyü çok iyi bildiğini düşünüyorum. Sadece bu öyküde sorulmayan ya da göz ardı edilen kimi soruları sorup okuyucuyu araştırmak ve yeniden okumak yolunda uyarmayı amaçlıyorum; sorular *önemlilik* sırası içermiyor ve doğal olarak sayıları verdiğimden çok daha fazla: 1) Kubilay olayının olduğu günlerde Ege köylüsünün ekonomik durumu nasıldı? 2) Menemen İzmir’e çok yakın, tempolu bir yürüyüşle altı saatte varılabilir. O halde olayların önceden geliştiği bilinmekle birlikte Menemen’e ulaşılması neden bu kadar gecikti? Ya Sivas’ta? 3) Gözaltına alınanların ve cezalandırılanların bir muvazaa partisi olan Serbest Partili olmaları önemli midir? 4) Medyanın kimi, “ulusalci” adını almış faşist yazarları Kubilay yazılarını korkutucu tanımlamalarla zenginleştirirler: “Başını kıtır kıtır kesiler”, “başını yerde tekmelediler”, “yobaz şeriatçı ordusu”, “kara suratlı” vs. Bir iddia; aynı tümceler bu senede kullanılacaktır, meraklı okuyucu gazeteleri karıştırın ve beni haberdar etsin. Peki, aynı tanımlamaların başka başka yazarlar tarafından kullanılması merkezi bir yazımı düşündürmeli midir? 5) Asılan şeriatçılar arasında SP destekçisi Yahudi Josef’in bulunması nasıl açıklanabilir? 6) Menemen belediye başkanlığını Mustafa Kemal’in izini ile kurulan Serbest Partinin kazanmasının bu olayın kurgusundaki yeri nedir? 7) Daha sonra ‘33 Kurşun’ katliamı ile ünlenecek olan Muğlalı’nın yargılamada etki olması bir rastlantı mıdır? 8) Asıl adı Mustafa Fehmi olan “Kubilay”ın 1934’de çıkan soyadı kanunundan önce soyadını alması tarihin bir ironisi midir? 9) Kubilay olayı o günlerde ve izleyen yıllarda gazetelerde küçük bir yer işgal ederken ilerleyen on yıllarla birlikte daha yoğun ve hacimli anılmasının ef-sane kurgusu kapsamında ve diğer ilişkilendirmelerde siyasi antropolojideki önemi nedir...

Sorular çoğaltılabilir, aklımıza gelenleri sorduk, bu üzücü öyküde bize anlatılmayanları anlatılmak istenmeyenleri, yok sayılanları vesaireler, vesaireler...

Yanıtları arayalım...

(Devam edecek)

27 Ekim 2005

Ekim Devrimi'nin Sonsözü Söylenmedi; Söylenecek!

Ekim Devrimi, Marksizmin yaşama geçirilmesinin, emekçilerin erkinde ve sosyalist ilkeler temelinde yeni bir toplumsal sistemin yaşamın her alanında egemenleştirilmesinin dışavurumudur.

Emek egemen erkin kurulmasında, sosyalist mülkiyetin oluşturulmasında, ulusların kendi kaderini tayin hakkının gerçekleştirilmesinde, sosyalist deneyim pratiğinin komünist toplum biçimleniminin ilk aşaması olarak inşa edilmesinde engin deneyimdir. İnsanlık tarihinde ilk kez sömürülen bir sınıfın iktidara gelmesinin maddi yapısını oluşturan ve proleter devrimler çağını açan anahtardır.

İnsanlığın gelişme eğrisini temelden değiştirip yönlendiren, kapitalist dünya sisteminin bütünselliğini berhava eden ve güçler dengesini sosyalizm lehine değiştiren ana olgudur.

9 Ocak'ta 1917'de başlayan ve 18 Şubat'ta Putilov fabrikasında kendini taçlandırarak tüm Petrograd'a yayılan grevler zinciriyle Çarlığın yıkılmasını koşullayan "burjuva demokratik devrimi" sürecinin "ikili iktidar" yansıması bile, karşı karşıya bulunan sınıflar arasındaki güçler ilişkisinin açığa çıkması aşamasında tüm devrimler tarihi için temel ders olmuştur. Lenin'in bu süreci irdeleyen "İki Taktik"teki "Proletaryanın ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü şimdiden gerçekleşmiş bulunuyor, ama olağanüstü özgün bir biçimde ve çok önemli birçok değişikliklerle... bir Marksistin, her teori gibi daha çok esas olan, yaşamın karmaşıklığını yaklaşık olarak gösterebilen dünyanın teorisine sınımsız katılıp kalmaması, yaşayan gerçeği, kesin ve somut olguları hesaba katması gerektiğini, bu su götürmez gerçeği iyice özümsemesi gerekir" sözleri ve "Teori gridir, dostum, ama yaşam ağacı yeşildir" saptaması iktidarı hedefleyen devrimci hareketlerin şaşmaz pusulası olmuştur. "Nisan Tezleri"nde öne çıkan "Hareketin komünist, proleter unsurlarının, küçük-burjuva unsurlardan derhal, kesin bir şekilde ve geri dönülmeksizin ayrılması" konusu da işçi sınıfının siyasi iktidarı olarak sosyalist kuruculuğa girişmesi yolunda en büyük meydan okumaydı.

Bu noktadan sonra hedeflenecek olan da elbette "bir parlamenter cumhuriyet" değildi. "Temelden doruğa kadar bütün ülkedeki işçiler, tarım ücretlileri ve köylü temsilcileri sovyetlerinin bir cumhuriyeti" idi. "Nisan Konferansı" olarak bilinen 24 Nisan günü toplanan RSDİP (B) VII. Konferansında Lenin'in tezlerinin ezici bir çoğunlukla kabul edilmesi ve tüm faaliyetlerin sosyalist devrimin hazırlıklarına yönetilmesi, bu yolda "Bütün İktidar Sovyetlere!" çağrısının kabul edilmesi de "partinin öncü rolü ve disiplini" konusunda temel göstergeydi.

Artık partinin, Nisan Konferansı kararları temelinde, kitleleri kazanma, savaş içinde eğitime ve örgütlenme yolunda geniş çalışmaları yaşama geçecekti. Hedef, Menşevikler ile Sosyalist-Devrimcilerin teslimiyetçi politikalarını açığa çıkararak bu partileri kitlelerden yalıtma ve Sovyetler içinde çoğunluğu ele geçirmektir. Fabrikalarda yapılan yoğun çalışmalar yanında, ordu içinde de çalışmalar yürütülmeye başlandı. Bu amaçla, Okopnaya Pravda (Ordu Gerçeği) yayınlanmaya başlandı. Bu çalışmaların ürünleri, 30 Mayıs'da toplanan Petrograd Fabrika Komiteleri Konferansında alındı. Delegelerin dörtte üçü Bolşevikleri destekledi. Ardından 3 Haziran günü I. Tüm Rusya İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri Kongresi toplandı. Kongrede oy hakkını sahip 822 delegenin 285'i Sosyalist-Devrimci, 248'i menşevik ve yalnızca 105'i Bolşevik'ti. Menşevik Posta ve Telgraf Bakanı Çeretelli kürsüye çıktı ve "Şu anda hiçbir siyasi parti, 'iktidarı bize verin, yerinizi biz alalım' diyecek durumda değildir. Rusya'da böyle bir parti yoktur" dedi.

Lenin ise onu oturduğu yerden "Evet, böyle bir Parti vardır!" diye yanıtladı. Lenin bu çıkışı yaptığında Bolşevikler, bazı fabrikalar dışında hemen her yerde azınlıktaydı. Geleceğe güvenle bakmak için partiye güvenin ifadesi olan bu çıkış bugün bile güncelliğini koruyan olağanüstü bir ivmedir.

Haziran'ı izleyen süreçte Bolşevikler yeniden yeraltına itildiler. Çünkü "ikili iktidar" sürecinde tüm iktidarı ele geçiren burjuvazi, güçten düşmüş olan Sovyetleri ezme ve apaçık karşı-devrimci bir diktatörlük kurma hazırlığına koyulmuştu. Ağustos ayı sonunda Üçüncü Süvari Kolordusunu General Kornilov komutasında Petrograd'a yürüttüler ve karşı-devrimci darbe girişiminde bulundular. Büyük korkuya düşen Sosyalist-Devrimciler ve Menşevik liderler, Bolşeviklerin desteğini almak için büyük çaba göstermeye başladılar. Çünkü herkes biliyordu ki Kornilovu bozguna uğratabilecek tek güç Bolşeviklerdi ve yine çünkü yalnızca onlar "parti" idiler. Ve öyle de oldu. Bolşevik Partisinin örgütlediği silahlı güçler Kornilov ayaklanmasını bastırdı.

Eylül ayına girildiğinde, sosyalist devrim için bütün koşullar iyice olgunlaşmıştı. Bu durumu gören Lenin, 13-14 Eylül tarihlerinde Bolşevik Merkez Komitesine "Bolşevikler İktidarı Almalıdır" başlıklı mektup yazarak hazırlıkların başlatılmasını istedi. 29 Eylül'de kaleme aldığı "Bunalım Olgunlaşmıştır" başlıklı yazısında, "Kuşku yok ki, Eylül sonu, bize, Rus devrim tarihinin ve bütün görünüşlere göre, dünya devrim tarihinin en büyük dönüm noktasını getirdi. Artık kuşkuya yer yok. Dünya proleter devriminin eşliğindeyiz. Ve biz Rus Bolşevikleri, biz, dünyanın, engin bir özgürlükten yararlanan yasal bir partiye, yirmi kadar gazeteye sahip bulunan tek proleter enternasyonalistleri olduğumuzdan, devrimci dönemde her iki başkent işçi ve asker vekilleri sovyetleri ve yığınlar çoğunluğu bizden yana olduğundan, bize şu sözler söylenebilir ve gerçekte söylenmelidir de: Size çok şey verildi, sizden çok şey istenecek...Çünkü enternasyonalizm, sözlere, dayanışma bildirilerine değil, ama eylemlere dayanır...Bunalım olgunlaşmıştır. İşin içinde tüm Rus devriminin geleceği yatıyor. Bolşevik Parti'nin tüm onurudur sözkonusu olan. İşin içinde sosyalizm için uluslararası işçi devriminin tüm geleceği yatıyor" dedi.

Öyle de oldu. "Her şey kopma noktasına varmış bulunmakta" idi ve sorunları iktidar yolunda "ne konferanslar, ne de kongreler (sovyetler kongreleri olsa bile) çözüme bağlayamaz"dı. Sorunları ancak sosyalist devrim çözerdi. Ve tarihler 24 Ekim 1917'yi gösterirken, "parti" devrimin tüm hazırlıklarını tamamlamıştı. Saatler gecenin üçünü gösterirken Aurora zırhlısının top atışlarıyla Kışlık Saraya saldırı başladı. Ve birkaç saat içinde Kışlık Saray ele geçirildi. Sarayda bulunan Bakanlar tutuklandı. Kerenski, ABD elçiliğinin özel arabasıyla -kadın kılıfına girip- saraydan kaçtı. 25 Ekim günü II. Sovyetler Kongresi'nde yeni iktidara ilişkin değişik kararlar gündeme getirildi ve kararlaştırıldı. Sabahın iki buçüğünde yeni sosyalist hükümetin kuruluş kararnamesi okundu ve onaylandı. 26 Ekim günü II. Sovyetler Kongresi "barış" üzerine ilk kararnamesini kabul etti. Bu kararnameyle, bütün savaşan halklar ve bunların hükümetleri adil ve demokratik bir barış için derhal görüşmeye çağrıldı. Toprak Kararnamesi kabul edildi. Büyük toprak mülkiyeti, derhal ve tazminatsız olarak geçersiz kılındı. Toprak sahiplerinin arazileriyle, tüm kilise, manastır ve Çar ailesine ait topraklar, hayvanlar ve tarım araçları, binaları ve eklentileriyle birlikte Köylü Sovyetleri ile bölge toprak komitesinin emrine verildi. Rusya Halklarının Hakları Kararnamesi kabul edildi. Bu kararnamede "halklar arasında gönüllü ve güven verici bir birliğin" oluşması için gerekli ilkeler ortaya konuldu. Böylece yeni bir çağ, sosyalist devrimler çağı başladı. Yaşamın her alanında sosyalist ilkeler temelinde yeni bir toplumsal sistem ortaya çıktı insanlık tarihinde.

Bu "sistem" deneyimi, başarıları ve kazanımlarıyla olduğu denli eksiklik ve zaaflarıyla da bizim geleceğimizdir. Ekim Devrimi'nden başlayarak tüm dünyaya yayılan, Avrupa, Asya ve Latin Amerika'da gerçeklik kazanan sosyalist kuruluş pratikleri de göreneklerimizdir.

Emperyalist kuşatma altındaki Sovyet sosyalist deneyiminin çözülmesi, komünistler için yaşamsal önemde büyük dersler ve sonuçlar içermektedir. Komünistler, temel olarak ideolojik ve siyasal zaafardan kaynaklanan çözülme sürecinin verilerini, bundan sonraki mücadele pratiklerinde zayıf düşmemek ve sosyalist kuruluş sürecini daha sağlam temellere oturtmak için değerlendireceklerdir. Ama hiçbir komünist, sosyalist ülkelerde yaşanan çözülmenin içerdiği eksiklik ve sorunlarını irdelemek yerine bu deneylerin yaşamsal kazanımlarını sorgulamaz. Bilir ki sosyalist ülkeler birçok alanda hiçbir kapitalist ülkenin bugüne kadar elde edemediği başarılarla ulaşmış, toplumdaki eşitsizlikleri ciddi ölçüde bertaraf etmişlerdir.

Deneyimi onların bıraktığı yerden ileri taşımak gerekir. Sovyet deneyi ve çözülüşüyle komünizmin dünyada işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm insanlığın evrensel kurtuluş seçeneği olma özelliğinin aldığı yaraya merhem olacaklar da komünistlerdir. Çünkü ancak ve ancak sosyalizmdir insanlığın toplumsal kurtuluşunun tek yolu. Bu yolun önü her zaman açıktır. Yeter ki "evrensel" kapitalist sömürüye karşı "evrensel" sosyalist bütünleşme ve onun örgütsel gizil gücü "parti" yaşama geçirilebilsin. Bu güçle "parti" sınıf adına mücadele etme çıkmazına sapmasın, sınıfı mücadele ettirebilsin. Ve işte o zaman Ekim Devrimi'nin yolumuzu aydınlatan ışık olduğu sözleri boşta kalmayın.

Evet, işçi sınıfının siyasal erki olarak sosyalist kuruculuğa giriştiği Büyük Ekim Devrimi, hepimize eşsiz değerinde bir tarihsel deneyim hazinesi sunmuştur. O, sosyalizm adına söylenmiş bir ilksözdü. Sonsöz ise daha söylenmedi. Söylenecek!

7 Kasım 2005

Boş Ambarlar ve Marksizm Üzerine Tartışmalar

Teori ve Politika (TP) dergisi çıkışının onuncu yılında gezegenimize ilk defa uğradı ve dergilerinin son sayısını protokol bırakma inceliğinde bulundu. Böylelikle daha yakından son gelişmelerden habermiz oldu. Derginin 37. sayısı üç büyük ilde düzenlenen kapalı tartışma toplantılarının ses kayıtlarının dökümünü ihtiva ediyor. En kan kızıl, öz ve hakikî “bolşevik” ve bir de enternasyonalist(!) gruplarımızdan anarkolara, islâmî devrimcilere, hareket partilerinden, sedepeli bedreddincilere, bilinçli ve de eylemlilerden seyirci troçkistlere, “ezilen” marksçılardan kriz müptelalarına nadide bir demet solcumuz en yetkili ağızlarından onuncu yılda “marksizm için forumda” Muhammed-Ali aşkına tartışmışlar. Aşkolsun bu teori ve politikacılara, reformist niteledikleri siplilerin kurduğu sol meclis-i mebusan öksesi gibi atmışlar bir olta; yamalı bohçasını toplayan gelmiş malumatfuruşluğa.

Bizim coğrafyamızda değişmeyen “devrimci refleksler” vardır; kızıl kaşkollu ve de kalpaklı, kartal bakışlı, uz görüşlü, devletlü ve de plânlamacı Yalçın Küçük soktu bu restorasyon manyağı gürhunun ağzına bu refleks lafını (Refleks; omurilik soğanından kontrol edilen bilinçsiz tepki olarak sözlüklerde tanımlanıyor.). On yıllar geçer, onuncu yıl marşı yeniden meşhur olur bu “refleks” değişmez. Parti ihtiyacı kendini mi gösteriyor, o gece vahiy gelir, saatini erkene kuran örgüt partileşerek parsayı kapatır. Sahte işçi ve komünist partileri mantar gibi biter. TİP ile tekape huzura erer Töbekape olur. Kuruçeşmeler patlar. Ertuğrul DY ile tekapeyi birleştirir, Perinçek “SP” yi olmadı “İP”i hizmete sunar. Dayanışma sahne alır, onu Evrenselin partisi izler. Demokrasili sosyalist partiler, Maçka inisiyatifleri pırtlar. Devran döner kulak boynuzu geçer anayasa ve asker partisinden tasdikli sip AB normlarında tekape olur. Son on yılda radikal ihtilâlcı solun istisnasız her bölüğü ikiye ayrılır, internet deryalarında bu bunun devamı, bu bunun akrabası, amcasının oğlu, dayısının kızı diye Türkiye solu haritaları ve “haritacıları” ortaya çıkar. Sol parselasyon CIA-MOSSAD-MİT ve NATOcu eloğullarını da hayrete düşürür.

Marksizmin pratikte yeniden üretimi mi ya da teorinin daha da geliştirmesi, güçlendirilmesi mi gündemdedir, önce ortalığa biraz Freud iksiri serpilir ardından bir miktar psikoanaliz sosu saçılır. Biraz totalitarizm biberi konur. Birazcık Althusser’cilik tohumu serpilir. Bir tutam modernizm bir çimdik determinizmle çırpılır. Araya bir iki postmodern lafı eklenir. Bol miktar ve çeşitte tercümeyle, eklektik bilgi kırıntılarıyla tütsülenerek önümüze konur. Bu refleks hiç değişmez. Bu refleksleriyle Marksizm üzerine tartışmış arkadaşlar. İsterseniz biraz kulak verelim bu misafirler kimlermiş, teorizm ve aşırı entelektüalizm dediğimiz neymiş “tartışalım” sizinle.

Birinci oturum İstanbul toplantısı; Anıt Baba (sedepe) ev sahibine karşı olan aleyhte eleştirilere katılmıyor, ev sahibine teşekkür ediyor ve arka çıkıyor, “Marksizm cephesinde teori-pratiği sırtlayıp götürcek ve devrim için, devrimciler için ön açacak kolektif teorik-pratik çabalara ihtiyaç var. *TP* tamı tamına bunu yapıyor, yapmaya çalışıyor ve önümüzdeki süreçte de ben bunu yapmaya devam edeceğine inanıyorum.” Bakın tam tamına neleri yapıyor devrimciler için ön açıcı teorileriyle *Teori ve Politika*; Yol arkadaşı Cem Özatalay(Bedreddini Hareket) Anıt’tan önce aldığı sözleriyle sip kopuşlarını izah ediyor: “Bilindiği gibi bu gelenek, Sovyetik karakterli bir ideolojik edinimle ve Türkiye özgülünde tarihsel olarak reformizmle malûl bir gelenektir... Özellikle *TP* bilimle politikanın, süreçle ânın düzeylerini farklılaştırması ve Lenin-Kautsky ayrışmasında ortaya çıkan bilimci-ilerlemeci kopuş ve Marksizmin böylelikle devrimci bir politik akım olarak kuruluşunu saptamaları bizim için, içinden çıktığımız gelenekle hesaplaşmak açısından önemlidir.” Sen neymişsin be *Teori ve Politika*! Siz bilimle politikanın süreçle ânın düzeylerini farklılaştırmasını saptamasaymışsınız, bu arkadaşlar ihtilâlcı demokrasi-reformist devrim kavramlarının farkına varamayacaklarmış. Öztürkçeciler okuduğunu anlama diyorlar, kıraatları zayıftı herhalde bu arkadaşların, bu dersten geçmek için okul bile işgal edip gecelediler ama nafile. Süreçle ve ânı aynı anlamlı kelime zannediyormuş arkadaşlar! Bu totolojiler sayesinde kelime anlamlarını öğrenmeye başladılar. Sedepe deneyiminden de kadın sorununu öğreniyorlarmış, ne diyelim umarız bu mekteptende tez zamanda mezun olurlar.

Oğuzhan Kayserilioğlu, *Toplumsal Özgürlük* dergisi yazarı, bedreddinciler gibi değil, sıkıştırıyor ev sahibini: “*TP*’nin mesela on sene devam edeceğini zannetmiyorum, Güzel bir serüvendir ve bitmek üzeredir.” Peki bu bitişte ne öneriyor *TP*çilere “önümüzdeki dönemin devrimci öznesinin, geçmişteki Bolşevik Partisi gibi ya da parti mantığının kendisi gibi ... bir özne olacağını beklemeyelim arkadaş-

lar... dağınık olacak teori alanında *TP* çıkacak bir şey yapacak, askerî alanda belki başka bir gerilla örgütü kurulacak. Öyle herkesin bir merkez komitesinden idare edebileceği bir toplum değil önümüzdeki ve içinde olduğumuz toplum.” *Dağınıklık Yok Büyük Derleşme* diyen fukara Doktor H. Kıvılcım-ı'nın kemikleri sızlıyor mudur diye düşünmekten alamıyoruz kendimizi. Herhalde arkadaşlar bu dağınıklığı ödepe deneyimlerinde edindiler. *Burada uyandırmak için uyaralım* tekrar, bazı deneyimlerden sonra dağılma ve dağıtma tehlikesi var.

Bilinç ve Eylem dergisinde en yetkili ağızlarından temsil ediliyor, Mehmet Güneş hem İstanbul hem de Ankara toplantısında var. “Marksizmin krizi” tespitinde bir mahzur görmüyor. Ancak politika konusunda sürekli olarak ev sahiplerini sıkıştırıyor. Kendi meşrebince 15-16 Haziranı irdeliyor. Yeni devrim dalgasının 15-16 Haziran gibi veya Ankara'daki esnaf eylemi şeklinde gelişeceğini söylüyor. Tartışmanın alevlendiği bir yerde şu doğru sözleri sarfediyor: “Biz bu odada tartışırken dışarıda fırtına çıkmış, şimşek çakıyor, gürültü hırla gidiyor ama içerideki hengame o boyutta ki, bizi de süpürüp götürcek selin uğultusunu duyamıyoruz. Bir nevi afyonlanmış gibi kaderimizi bekliyoruz.... Bir 12 Eylül, harala gürele giden, kafa göz kopararak süren hemen tüm tartışmaları bitirdi. Şimdi bulunduğumuz binayı dört tarafından ateş sarmış, biz içeride mefruşatın nasıl yerleştirileceğini tartışıyoruz. Biraz abartma gibi gelebilir ama bunlarla devam edemeyiz.” Peki şimdi kendi sözleriyle M. Güneş'e sormak istiyoruz? *Bilinç ve Eylem* dergisinin meşhur kırk ambar eskitmiş yazı kurulu bu tartışmalardan farklı konuları mı gündeme getirmektedir? Devrimci bir merkez ihtiyacına yönelik hazırlıkları nedir? Yoksa onlarda tartışmak için biraraya gelen ama örgütlenme denince birbirinin sokağına uğramayanlardan mıdır? Neden *Kolektifimizin II. Tüm Türkiye Komünistleri Kongresi* yöntemi konulu çağrısını suskunlukla geçirdiler, yoksa *TP* tartışma toplantılarında bazı yarım-doğruları söyleyip mahkemede şaşmak gibi bir alışkanlıkları mı vardır?

Özcan Özen belli ki troçkist gelenekten gelen bir arkadaş o da içini döküyor. Belli ki *TP*cilere içerlemiş hiç Troçkizme laf atmadılar, eleştirmediler diye. “Troçki deyince bir kişinin adı kabul ediliyor. 4. Enternasyonal geleneği vardır, 65 yıldır yaşayan. 10 yıl geçti diye *TP* konuşuyorsunuz ama bir yazı onu eleştirerek ilerlememiştir. Hataları vardır, ihanete varıncaya kadar şeyleri vardır, ama kimse çıkıp onu eleştirmede, etrafında dolanarak teori oluşturmaya çalışmışlardır. Kriz budur asıl, çünkü onunla yüzleşmek istemiyorlar, Sovyetler Birliği'nin sınıf karakteri ile yüzleşmek istemiyorlar.” Troçkistlerin ideolojik gıdası Stalin düşmanlığına, anti sovyetizme ve “biz demedik mi” söylemine dayanıyor. Nasıl ciddiye alacağız onları? Bu arkadaş, Marx ve Lenin de ilerlemecilik görüyor. Almanya'da fordizme direnen işçiler olduğunu savlıyor, Lenin'in de fordizmi benimsediğini, teorik konularla pek ilgilenmediğini söylüyor. Krizi sosyalizmin yıkılmasına ve Troçki-Stalin saflaşmasına bağlıyor. Ve konuşmasının sonunu Stalin diye bitiriyor. Nedendir bilinmez ama Stalin adını en çok bu troçkiseverler söylüyor ve kullanıyor. Belli ki Özcan arkadaş *Lenin Biyografisi* hiç okumamış, Marksizmi özümseyememiş. Devrimci ve Marksist Sol kadroların bu konudaki telif çalışmalarını, polemiklerini ve yapıcı eleştirilerini dikte almamış. Lenin'in vasiyetindeki o değerli mesajı anlamayanlar hep bu bataklıklarda eşeleniyor. Bu gerici ortamda tarihsel kişilikleri abartarak onların zaman ve mekândan münezzeh kılan düşüncelerini öne sürüyorlar. Bu da onların ileri bir adım atmalarının hep engeli oluyor, hep iki adım geri gidiyorlar...

Esra Sarioğlu; Emekçi Hareket Partisi'nden katılıyor tartışmalara; belli ki düşünceleri “hareket” içerisinde; çalışmış, sözlerini biraraya getirmiş; ilk tur konuşmasının sonunda oturum başkanı(*TP* yazarı), bir pozitivizm bir modernizm diyor emekçi hareket partiliyi çalıştığı yerlerden avlıyor. Hareket partili ikinci tur konuşmasında bir türlü toparlayamıyor, sadede gelemiyor ve baştan oyuna geliyor. *TP* cilerin kriz tanımlamalarını bir de kendisi anlatmaya başlıyor. Az konuşacağız deselerde hareket geleceğinden gelenlerde muarızları gibi tartışmayı çok seviyor anlaşılabilir, bir türlü konre -somut- ve kesin yargılara varamıyorlar. Belki de bu yüzden hem emekçi hem de hareketçi bir literatürü gündeme “partileşerek” taşıyorlar. Entelektüalizm ve aşırı teorizm yanlıları bu tartışmaları çok seviyor, açık vereni bir köşesinden yakalayiveriyorlar.

Peki konuşulanlar hep mi yanlış diye soracaksınız, elbetteki bu tartışmalarda doğrular ve yarım-doğrular söylenmiyor değil. Aynı cenahtan Hakan Öztürk ilk toplantıda can alıcı bir yerden vuruyor *TP*cilerin kriz bezirgânlıklarını ve şöyle konuşuyor: “... bütün konuyu çok dramatik bir kriz meselesinden başlatıyorlar. Bu kadar büyük bir kriz var deyince herkes bir kenara çekiliyor ve bu, onların da bir kenara çekilmesini getiriyor. Yani onlar da bu kadar büyük bir kriz varsa, bu büyük krizi çözmemiz gerekir gibi bir pozisyon elde ediyorlar.”

En hakiki ile öz be öz komünist birlikçilerimiz bu toplantıların başrol konukları ve son toplantının da evsahipleri: Dil üstünde kaydırmacayı en iyi beceren onlar. En çok konuşan yine onlar. “Komünist bir dünya kuracağız!” , “Komünistlerin Birliği'ni gerçekleştireceğiz!” dediler. Bu yolda “maya” çalamadılar. “Devrimci Parti Güçleri” diye kendilerinde olmayan isim ve sıfatları kullandılar, onu da tüketip “yol

arkadaşlarını" tasfiye ettiler. Sürekli olarak birbirlerine belden aşağı vurma pozisyonundalar, on seneyi aşkın bir süredir ekletizm, dedikodu, zaman ve kadro kayıpları ve ayrışmalarla iştil edenler bakın neler yumurtluyorlar. Toplantılarda ev sahibine üstü kapalı yarenlik var. İ. Horoz (*Maya*) : " Ben bir şeyin altını çizmek istiyorum: Aslında arkadaşlar, dar bir ideolojik, teorik performansla, birikimle şekillenmiş Türkiye devrimci militan kadrolarına, dünyada Marksizm adına bir dizi akım, bir dizi tartışma olduğunu göstermek bakımından da bence iyi bir iş yaptılar, yani olay bazı tartışmalarla sınırlı değil, dünyada çok farklı şekillerde bu sorun tartışılabilir dediler. Ama bu yaptıkları, sorunlara işaret etmek bakımından önemli ve ayrıca vurgulamak gerekiyor." Horoz yine uzun konuşmasının ardından şu sözleri sarfediyor : "... *TP* deki arkadaşlar da dahil olmak üzere, bu topraklarda devrimci krizi anlayan ve buna karşı savaşma yeteneğinde olan, becerisinde olanların yapması gereken iş, tek tek şu grubun bu çevrenin sorunlarına çözüm üretmek değil, toplam hareketi kesecek sorunlar üzerine yoğunlaşmaktır, bunun zeminlerini döşemektir." Bu sözler bir yerden bize tanıdık geliyor. Hangi zeminlerin döşeneceğini biz biliyoruz demekle yetiniyoruz şimdilik! Ancak son toplantı biraz da muarrızlarının evinde olmanın benedeniyle Horoz, eleştirisinin dozunu artırıyor. Bu arada başlıyor iki en hakiki ve öz be öz "komünistler" arası kooperatifçilik - teorizm tartışması; bakın, sizleri sıkkan alıntılara devam ederek, ne zırvalıyorlar:

İ. Horoz: "Marx : 'biz artık, Komünistler Birliği gibi bir örgütlenme faaliyetinin sürekliliğini sağlamak, yeniden üretmek yerine, teorik sorunları, yani kapitalist sistemin ekonomisini, sınıf mücadelesini, tarihini ele almak ve değerlendirmek istiyoruz.' diyor ve kendisini pekala da Londra'daki bildiğimiz kütüphaneye kapatıp yaklaşık on yıllık bir süre boyunca, yani 1852'den 1859'a kadar geçen yedi yıllık bir sürede, zamanını bu iş için ayırabiliyor. Sonuçta baktığımızda, isabetli bir adım olmadığını görüyoruz. Ama... "Peki öz be öz "komünist" ve de "kooperatifçi" oturma başkanı Eylem Şen (*Köz*) ne diyor buna : "İ. Horoz, Marx ve Engels'in Komünistler Birliğini kapatıp teorik çalışmalar yapmalarının iyi olduğunu söyledi. Bu çok tehlikeli bir görüş. Marx ve Engels'in yaptığı gibi, eğer ki KB kapatıldıysa, Birinci Enternasyonal Amerika'ya taşındıktan sonra kapatıldıysa; ortada hesap soracak Bolşevik Parti gibi bir parti yoksa; o zaman bütün bu yapılan işler nihaî hedefine ulaşamayacaktır. Eğer Lenin de İ. Horoz'un dediği gibi, Marx ve Engels'in yaptığını yapsaydı, bir bolşevik devrimden bahsedemerdik. Biz demiyoruz ki, Kapital'in yazılması gerekmezdi. Fakat bu ne demek? Bu işler için devrimci örgütlerin sürekliliğine gerek yok demektir. Bu tasfiyeci bir bakış açısıdır."

Şimdiye kadar Marx ve Engels nelerle itham edilmedi ki, ancak biz tasfiyecilikle ilk defa suçlandıklarını duyuyoruz. İlki isabetsiz buluyor, ikincisi lütfediyor Kapital yazılabilir buyuruyor. *TP* ciler bunların bu perişan halini çok seviyor en son sözü alıp bir de onlar vuruyorlar. Konuşmanın mezesi de ihtilâlcî sol örgütlerden biri oluyor. Geçtiğimiz sayıda ilgili örgüt ve *TP* ciler hakkında (**SORUN Polemik** Sayı:17, *ML-KP Eleştirisi*, s.28) eleştirilerimizi yazdığımız için tekrar değinmek istemiyoruz. Canımız sıkılsa da açığa vurma görevinden geri durmayacağız; sınıf dışı eğilimleri, küçükburjuva avantüryelerin, ve de kapitalizm ile birlikte böylelerinin çanına ot tıkayacağız.

22 Ekim 2005

Sağcı-Yağcı-Liberal Yolcu...

Burjuvazinin büyük ölçüde gündemi belirlediği koşullarda, sistemin maharetle kullandığı sağlı "sol"lu burjuva partileri büyük bir özgürlük içinde hareket ediyor. Çünkü, Türkiye ne yazık "köpeksiz köydür." Kirli, entrikacı ve ikiyüzlü politikacıları açığa vurup ağızlarının payını verecek örgütsel güven-celerimizden büyük ölçüde yoksunuz.

Tarihi TKP, İ.TİP geleneğimiz ve bu süreçten ayrışıp kendi geleneklerini yaratmaya çalışan örgüt-lerimizde rol ve sorumluluk üstlenenler bütün süreçlerde sağ teslimiyetçi oportünizmi besleyip büyüttü. "Sol" teslimiyetçi oportünizm bu sürecin çocuğu olarak gözünü dünyaya açtı. "Sosyalist Sol" ile "Radi-kal Sol" cenahın birbirine gardını alışı da bu sürece tekabül ediyor. Sağ ve "sol" teslimiyetçi akımlar birbirini hem tetikliyor, hem de katalizör görevini -işlevini- üstleniyor. Ciddî, güvenilir ve donanımlı bir İSP ya da KP geleneğimizin bu düzeyde eksikli oluşunun pek çok sebebi var. Sahte işçi ve komünist örgüt kurup parti çağrışımı yapanların çokluğunun da sebeplerini ayrıntılı biliyoruz.

Tarihi TKP içinden ve dışından kuşatıldığında sağ teslimiyetçi akımın devrimci kadroları tasfiyesini unutmuyoruz. İdeolojik, politik ve örgütsel esin kaynağımız TKP, oluşturulmasını koşullayan sürecin uzantısında bir türlü kendini yenileyemedi. Bu bir yana, sınıflar mücadelesinin keskinleştiği TKP'ye olan ihtiyacın beyinlerde biçimlendiği koşullarda ise, "1973 Atılımı" diyen "Harici Büro" elemanları, si-yasî mülteciler grubu kendilerini hemencecik parti ve TKP olarak ilân etmekte bir mahzur görmedi.

Açık mücadele alanlarındaki İ.TİP'de de aynı süreç başka bir biçimde işlevini sürdürdü. Onlar da merkez oportünist kliğin marifetiyle devrimci kadroları örgütten tasfiye işinde TKP'dekine denk düşen rollerini ustalıklı yerine getirdi. Bu süreci unutmamak zorundayız.

Sırasıyla THKO, THKP-C, TİİKP, TKP/ML vb. örgütlerin kuruluşu onların hayırlı eliyle devrimci ha-reketin dışına itildi. İşçi sınıfı ve emekçi halkların koruyuculuğu dışındaki "avantürnye" akımların oluşu-munda da TKP ve İ.TİP'in sorumluluğu aranacaktır.

Dünya devrimci pratiğinden, başkentlerden, liderlerden esinlenerek Türkiye'ye taşınan devrimcilik anlayışının serüvenini bu yazıya konu etmiyoruz. Kısaca değinerek geçiyoruz.

İ.TİP'in gelişme gösterdiği 1962-1967 yılları arasında, bu yazıya konu oluşturan Nabi Yağcı, o dö-nem TİP İstanbul/Eminönü İlçesi'nde arkadaşları ile beraber "partizan" isimli bir hizibin taraftarıydı. Politikadaki kirli, entrikacı yöntemlerini sendika bürokrasisi ile işçi aristokrasisinden edinmiştiler. TİP ile DİSK yöneticilerinin birer "hayırlı evladı" kimlikleriyle her kademede istihdam edildiler. Sırtları okşandı. Gelecekte becerecekleri işler için hazırlandılar.

Ne sosyal ne de demokrat olan CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın "önce sağcı oldular, sonra da yağcı..." olarak nitelemeye cüret ettiği komünist geçinen bu zevatın "solcu"luğu işte böyle bir süre-cin uzantısında gerçekleşti.

"Partizan" hizibinin "Harici Büro" ile olan ilişkisi ise, 12 Mart 1971 askerî faşist darbesinin bütün devrimci ve sosyalist kadroları kıyım ve kırımlardan geçirdiği bir süreçte, "kaçan kurtuluyor" mantığı ile siyasî mülteciliğe soyunarak kurulacaktı.

Uzun söze gerek yoktur. "Harici Büro" tekapecilik oyununun da sonunun SSCB'nin çözülmesiyle birlikte nereye evrildiği herkesin malûmudur. M.Gorbaçov kazara iktidarda kalmış olsaydı, Nabi Yağcı familyası "sovyet dalkavuşu" kimlikleriyle yine zil takıp oynama temrinleri yapmaya yeltenecekti. TBKP serüveni de tutmayınca baylarımız hepten açıkta kalıp TÛSTAV oyuncularıyla yetinmek zorunda ka-lacaklardı.

Nabi Yağcı familyasının "Harici Büro" tekapesi serüveni ile birlikte "yeni" meslekler edindiğine de tanıklık edecektik. TÛSTAV'cılık yanında restaurant işletmeciliği de yapmaya girişmişlerdi..

Cumartesi Anaları'nın bir eyleminde yanlışlıkla yakalanan Nabi Yağcı'nın polislere söyledikleri de ilginçti, ve "Ben işadamıyım, işime gidiyorum. Bu eylemle bir ilişkim yok.." mealindeydi!

İşte o "iş adamları" şimdi "hini hacette" devlet tekeli kapitalizminin kullandığı kimliklere dönüştü. Tekelci basında, tv. lerde "TKP Eski Genel Sekreteri" olarak ahkâm kesme görevi ile yükümlü olarak boy gösteriyorlar. Komünizm adına böylelerinin ahkâm kesmesinden yarar umuyorlar. Vay o

burjuvazinin haline! Vay sosyalizm-komünizm bahsinde binbir idealizasyon ve mistifikasyonla yola çıkıp maskaralık yapanların haline!

Batılı burjuvazi Ekim Devrimi ve 2. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra işçi ve komünist partilere kimi kanallar açıp, onlara tekelci sermayenin kırıntılarını sunup uzlaşarak sistemini "sosyal-devlet" yöntemiyle ayakta tutmayı başardı. Batılı KP'leri büyük ölçülerde sosyal meşruluk ve devrimci yasallıklarını kaybetmelerine rağmen birer parti idiler. Türkiye'de böyle bir "vukuat" işleyen partilere de sahip değiliz.

Nabi Yağcı ve şimdiki sahte işçi ve komünist örgütlerin komünistliğini nasıl ciddiye alıp eleştireceğiz? Ciddî ve Marksizmden haberli dostlarımız Kolektifimiz'in kalemini kirletme pahasına böyleleriyle polemik yapmasına şiddetle karşı çıkmaktadır. "İşimize bakalım" diyorlar. İyi, güzel de sosyalizm-komünizm adına maskaralık yapanların tasallutundan kurtulup nasıl işimize bakacağız? Devrimci ve Marksist sol Kadroların kalemlerini kirletme pahasına bilcümle eloğullarını açığa vurması da asıl görevleri değil midir?

Teşhis etme, tedaviye muhtaç olanları tedavi etme, politik açığa vurma, teşhir etme, devrimci hareketin yeni nitelikler kazanması sürecinde böylelerini tecrit etme! Peki ayrışma ve bütünleşme nasıl gerçekleşecek?

Sınıflar mücadelesinde "örgütlü oportünizm" ile mücadele etmek, burjuvazi ile mücadele etmek demektir. Günümüzde komünist geçinen bilcümle avantürye takımını politik açığa vurma işi en büyük bir devrimci görevdir. Bu görevimizi yeterince yerine getiremediğimiz için sahte işçi ve komünist örgütler bu düzeyde yaygındır. Burjuvazinin "yedek cephaneliği" olarak işçi sınıfı ve emekçi halkların sosyal kurtuluş mücadelesine darbe vurulmaktadır.

"Sosyalist Sol" ve "Radikal Sol" cenahta yaşanan "örgütler anarşisi" hastalıklarımız biraz da bu yüzden onulmaz duruma girmiyor mu? İşçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketimizi buluşturup birleştirerek güvenilir ve donanımlı İSP ya da KP'nin oluşturulması mücadelesi oportünizmin altdilememesi yüzünden gerçekleştirilemiyor mu? Bilimsel Sosyalizm-Komünizm kaynaklı olmayan bilim ve akıl dışı safsatalar yüzünden "Marksizmin yorumu ve teorik yeniden üretimi" sorunsalı güme gitmiyor mu? Devrimci ve Marksist düşünce-davranış çizgileriyle henüz tanışamayıp konuyu ve sorunlarımızı yeterince özümseyemeyen yüzlerce genç insanımızın kanının boşa akıtılması böylelerinin yüzünden değil mi? Devrimciliği "feda", "şehit" ve darağaçlarını süsleme olarak algılayıp militanlığı, fedakârlığı "Gençliğin Yolu İşçi Sınıfının Yoludur" a getiremeyen insanlarımızın dram ve trajedileri bu yüzden değil mi? Oluşan kimi koşullara rağmen, devrimci durumu sosyal kurtuluşa dönüştüremeyişimizin önündeki en büyük engel böyleleri ve onların kurduğu naylon örgütler değil mi? Yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal diyalektiğini kuşanıp kapitalizmi yer yüzünden kazıyacak yol, yöntem, kurum ve araçları işbaşı yaptıramayışımızın pek çok kusuru bu efendi biraderler yüzünden değil mi?

Anılan oportünizme karşı durur gözüküp tesbih çekercesine sabah akşam "marksizm-leninizm-bolşevizm" tekerlemesi dışında bir "vukuatı" olmayanlar, "gelin tartışalım" ve söze "dedi ki" diye başlayan avantürye takımının bu düzeyde yaygın oluşu kimin yüzündendir? Yaşamları boyunca sosyalizme leke düşürmemiş militan kadrolarımıza "internet solculuğu" hastalığına yakalanmış kimseler tarafından küfür edilerek sataşılması ne demektir? Küfüre, sataşmaya, "sinsi kuşatmaya" aynı silahla cevap verilebilir. Fakat ihanete, dönekliğin böylesine, alçaklığa, ikiyüzlülüğe karşı toplumca çanak tutulmasının adı nedir?

I.TİP'den başlayarak, DİSK'te boy verip gelişen oportünizme karşı ilk önce sezgilerimizle, sınıfsal sol duyularımızla karşı koymaya başlamıştık. Sınıfsal sezgilerimiz, kuşularımız bizleri hiç yanıltmadı. Kilit altında iken Marksizm ile daha yakından ilişki kurunca sezgimizin yerini bilinçlenme alınca *PARTİ* ve Marksizm kalpazanlarını daha yetkin öğrenmeye başlamıştık. Bugün de öğrenciliğimizi sürdürüyoruz. Fakat oportünizmi de kalbinden vuracak yol ve yöntemleri keşfediyoruz. Bir "çıkış hattı" yaratarak kozamızı da örmeye devam ediyoruz. **II.TTKK** yöntemiyle tek bir komünisti dışarıda bırakmadan devrimci geleneğimizi geleceğe taşımanın yolunu düşünüyoruz. V.I. Lenin ile Mustafa Suphi'lerin inisiyatif kullanıp yüz yıl önce keşfettikleri sınıpı denenmiş bir yöntemi bizler de bulunduğumuz coğrafyada yeniden üreteceğiz. Niçin üretemiyoruz? Niçin eloğulları Sosyalizm-Komünizm adına konuşma yetkisini kendilerinde görüyor?

* * *

Şimdi gelelim Bay Nabi Yağcı'nın incilerine. *Radikal*'in 24 Ekim 2005 tarihli sayısının 6. sayfasında Neşe Düzel ile yaptığı röportajda "CHP'nin rafları araştırmalarla dolu ama vitrininde fikir yok" diyor. İyi de zatı alilerinizde fikir var mı? SSCB'ye kölece angaje olup M. Gorbaçov'un fikirlerini tekrar etmek fikir sahibi olmak mıdır? Ne hazin Devrimci Marksizmi tersinden bile okuyamayanlar ne sosyal ne de

demokrat olan CHP'yi fikirsizlikle suçlayabiliyor! Devlet demek olan CHP geleneği İ.TİP'in açık müca-
delesinde, faşist İ.İnönü'nün "ben kırk yıldır ortanın solundayım" demesiyle "solcu" olmuştur.
Marksist hareketten 2. Enternasyonal partileri gibi ayrılmış sosyalde-mokrat" bir parti değildir CHP.
CHP'nin siyasî oportünizmini açığa vurmak için önce bilinç, yürek, altı okkanın yanı sıra ciddî, güvenilir
ve donanımlı bir İSP ya da KP'ye ihtiyaç vardır. Sen böyle bir PARTİ'nin oluşturulması mücadelesine
tasfiyecî kimlikle darbe vurmuş birisin. Destursuz konuşmaya hakkın bile yoktur.

"Ama sol bir parti sermaye düşmanlığı da yapmaz" diyorsun. Bu söylem M. Gorbaçov'dan aktar-
madır. O'nu da SSCB'yi de yıkan bu türden Marksizm dışı söylemlerdir. "Sol parti" söylemi, "solculuk"
Marksistlerin söylemi değildir. Marksistler kimliklerini eğip bükmeden söyler : Devrimciyim, Komünistim
der. Ancak "sol parti" ve "solcu"lukla ilişkisi olmayan kadrolar sosyalist literatüre uygun konuşurlar.

Devrimciler, Komünistler kapitalizmin kökünün yeryüzünden kazınması için mücadele eder. Sos-
yal sınıflar ve sosyolojik emekçi halk gerçekliğine karşı düşmanlık yaratan kapitalizmdir. Sermaye sını-
fı sınıfsal düşmanlıkları yaratmış ve bunu sömürü için körüklemiştir. "Düşmanlık" söz konusu ise, bu
düşmanlığı üretilen kapitalizmdir, sermayenin baskısı, artı-değer sömürsü ve sömürgeci yön-
temleridir.

"Sol olduğum için AB'yi hararetle destekliyorum. Kendimi düne göre daha çok solcu hissediyorum,
bugün Marx'ı daha iyi anlıyorum ve bir solcunun AB üyeliğini desteklemesi gerektiğini düşünüyorum"
diye buyuruyor Nabi Yağcı.

İl. Cumhuriyetçiler, aşk olsun N. Yağcı'dan daha "ileri" yöntemlerle bu işi zaten yapıyorlar. "Sol"
olmadığımız, "solcu" sıfatını, hatta mevcut "aydın" literatürünü reddettiğimiz için bu incileri doğal bulu-
yoruz. Elbette Bay Yağcı "solcu"dur, kimi yarım-doğruları telaffuz da etmektedir. Fakat, böylelerinin
"komünist"liğini sınıflar mücadelesi ve hayat reddetmiş, doğrulamamıştır. Marx'ı anlayanlar, bu söy-
lemlerinden ötürü utanıp özür diler, tahrifata girmez. Haddini ve çapını aşan fikirlere bulaşmaz. Komü-
nistlerin AB karşısındaki tutumu çok açık ve nettir. Kapitalizm üretim ilişkilerini ve üretici güçlerin geli-
şimini tahrip etmiştir. Doğayı tanınmaz hale getirmiştir. İnsanı yabancılaştırmıştır. Haksız, eşitsiz, öz-
gürlüksüz ve ahlâksız bir sistem kurmuştur. Bunun için de yıkılacaktır. Ayrıca, Avrupa Birliği olmaz.
Kapitalistlerin birliği nerede görülmüştür? En "kötü" sosyalizm deneyimi bile kapitalizmin "demokra-
si"sinden daha iyidir. Kapitalizmin demokrasiye hiç ihtiyacı olmamıştır. Yarın da olmayacaktır. Birinci
ve İkinci paylaşım savaşları hegemonların krizi yüzünden çıkmıştır. Kapitalizmi yıkmayı, sınıfsız, sö-
mürsüz bir toplum yaratmayı düşüneyenlere komünist denilmez. Onların birliği devrimcilere, ko-
münistlere karşı birliktir.

Röportajcının "Komünist Partisi'nin başkanı olsaydınız, Marksist bir parti olarak bugün nasıl bir
politika izlerdiniz?" sorusuna da "Marksist olup olmamayı da partinin birinci meselesi yapmazdım.
Çünkü bu parti dünyaya ve tarihe bakışında çoğulcu olmalı. Görüşlerini Marx'tan da almalı, Marksizm
dışı görüşlerden, Weber'den, İslâmî düşünürlerden de almalı" biçiminde bir cevap veriyor. İnsanın, he-
le "Harici Büro"yu tekapeye inkılâp edenlerin geçirdiği maddî-manevî travmadan sonra böylesine fikir
kırıntılarıyla ruh sağlıklarını saptırması doğaldır. Adını andığı cenahın partileri vardır. Senin ise yok.
Tekapeyi ve tebakapeyi de kendiniz gibi batırdınız. Yağcı'nın PARTİ, CEPHE, ÜYE, SEMPATİZAN,
İTTİFAK ve MÜTTEFİK konusunda da hiç bir fikri yoktur.

"AK Parti'nin varlık nedeni de bence tarihsel olarak budur" incisi de "Hangi açıdan tarihi fırsat?"
sorusunun cevabıdır. Komünistler açık ya da kapalı alan çalışmalarında sosyal meşruiyetlerini devrim-
ci yasallıklarını unutmaz. Sağlı "sol"lu burjuva partilerinin iktidarları karşısında hem "tutarlı bir demok-
rasi mücadelesi"nden hem de "tutarlı bir iktidar-devrim mücadelesi"nden geri durmaz. Burjuva partile-
rini tavize zorlarken elbette reform gibi iyileştirmelerden yeni bir mevzii edinmek, oradan sıçrama yap-
mak için taktikler geliştirecektir. Yağcı ise, AB iksirine kafadan angaje olup PARTİ meselesini sulan-
dırmayı tercih ediyor. İdeolojik, sınıfsal kimliğine uygun düşen de budur.

Devlet yapısı, Osmanlı'nın konumu, Asker-Sivil bürokrasi üzerine de konuşuyor bayımız. Yerli ye-
rine oturamasa da bazı yarım-doğruları da dillendirmeden geri durmuyor : "Bizim artık bitti, çürüdü
dediğimiz kapitalizm bitmedi. Biten biz olduk, reel sosyalizm oldu." Peki bu "reel sosyalizm" (ne de-
mekse) çürüyorken ona tutunarak bu coğrafyanın yetiştirdiği Devrimci ve Marksist Sol Kadroların yap-
maya çalıştığı eleştiri, uyarı ve önerilere karşı niçin elinizdeki "Bizim Radyo"dan, basın-yayın araçla-
rından komünistlere sövüp saymada ipin ucunu kaçırdınız? Hiç utanma yok mudur sizde? "Reel sos-
yalizme" kapıkulu olmanın hesabını da vermediniz. Suçlamaya da hakkınız yoktur. SSCB deneyimine
"reel sosyalizm" diyenler kendilerinin "irreel sosyalizm"lerine ise hiç değinmiyorlar.

"Harici Büro"yu tekapeye dönüştürüp bu coğrafyada, fabrikalarda, kırdada ve kentte, üniversitelerde
tutunan Hakikî Komünistleri, KADRO'lara ihbar, ihanet, sövü ve küfürlerinizle yapmadığınızı bırak-

madınız. Şimdi bu söylemlerinize bizlere birşeyler anlatmış da olmuyorsunuz.

"Sol"un ve "solcu"ların günümüzde bir gerçeklik olan serbest pazar-piyasa ve ticaret ilişkileri üzerine görüşlerinin olmayışı onların sorunudur. Marksistlerin sorunu değildir. Marksist iktisatçılar kapitalist devlet ile sosyalist geçiş hakkında açık görüşlere, projelere sahiptir. Bu konuda K.Marx ile V.I.Lenin'in katkısını bilmektedirler.

Yağcı'nın "Avrupa komünizmi" bahsinde de kafası karışık. "Üretici güçler atak yaptı" derken de kapitalizmi, emperyalizmi Marx ve Lenin gibi anlamadığını ortaya koyuyor. Marksist olmadığı için de onu yorumlayamıyor. SSCB'ye nasıl kölece bağımlı idiyse, şimdi de AB'ye kapitalizmin "globalleşme çağı"na kölece bağımlı olmayı fikirsel bataklığına daha uygun buluyor, yaşı müsaittir. Hayat ve mücadele ona da öğretecektir.

Yağcı'nın "ulusal sentez" dediği faşist bir söylemdir. Marksizmle de bir ilişkisi yoktur. Bu söylemin neresine polemik oluşturalım?

Yerli iç deney birikim ve zenginliğimizi yerel, ulusal, sosyal ve enternasyonal diyalektiğini gözetecek üretmek diye söze başlayan Marksistlerin "ulusal sentez" gibi saçmalıklara vereceği, bir cevap ta böyle olur ancak. Yağcı'lar bir zamanlar da "ulusal demokratik cephe" (UDC) telaffuz ediyordu. Çok görmeyelim.

Silik ve sinik kimlikleriyle Devrimci ve Marksist Sol Kadroları SSCB'nin saygınlığını arkasına alıp sömürerek "sinsi kuşatma"ya giriştiklerini asla unutmuyoruz. Bu topraklarda teori-pratikleriyle Dünya Devrimci pratiğine yapılmaya aday muhtemel katkıyı SSCB'in yanlış dış politikasına âlet ve kurban edişlerini asla unutmuyoruz. SSCB deneyiminin çözülüşünde "Sovyet dalkavuğu" ve siyasî mülteci kimlikleriyle rol üstlendiklerini asla unutmuyoruz. Tarihi TKP'nin saygınlığını sömürerek kendiliğinden örgüt kurup PARTİ çağrışımı yapmalarını, cunta misali ve hak etmeden ele geçirdikleri DİSK, kitle örgütleri, dernek ve kooperatifleri, girdiği yeri kurutan "veba mikrobu" gibi kurutup birilerine teslim edişlerini asla unutmuyoruz. Devrimci kadroları binbir spekülasyon ve entrikacı yöntemle birbirine karşı kullandıklarını, Kanlı 1 Mayıs'lardaki bölücü, provokatif "Maocu Bozkurtlar" suçlamalarıyla düşmana taş çıkartan uğursuz rollerini asla unutmuyoruz. Bilmem daha sayalım mı?

SSCB çözülüp gitti, ya da başka bir şeye dönüştü. Şimdi yeni bir sığınak buldular : AB şemsiyesi!

"Harici Büro" tekapesi serüvenine bilerek-bilmeyerek katılan işçi, köylü, aydın, genç, asker, vb.lerinin kimyasını bozdular. Kendilerine benzettiler. Günümüzde "sol"daki tedavisi güç maddî-manevî travma böylelerinin yüzündendir.

Burjuva basınına hâlâ malzeme sunan sağcı, yağcı ve son tahlilde liberal yolcu kimlikleriyle AB'ye hizmet ediyorlar. Sığınmak, hizmet etmek genlerine, mayalarına işlemiş. Tam da meşreplerine uygun bir yerdeler. AB'ye uyumlu politikalar çerçevesinde kendilerine soru yönelten liberal gazeteci Neşe Düzel bile onlardan daha "akıllı" bir yerededir.

27 Ekim 2005

”Sağlak Solcu”ların Kutusu...

1981 Temmuz'unda 12 Eylül paşalarını hiç de aratmayan bir darbe ile Leipzig TKP'sine el koyan, 1982 Kasım'ında İ.Bilen'e bir memorandum dikte ettirerek Dış Büro sektleri arasında tümünden ayrışmaya neden olan ve süreç içinde parti kapısına kilit astıran meyhaneci, son günlerde görsel ve yazılı medyanın gündemine oturdu. Burjuvazi dün el koyduğu partiyi yoketmiş adamdan bugün de ülke topraklarında giderek derlenip toparlanan ve yükselişe geçen birleşip bütünleşerek partileşme eğilimini dinamitlemesini beklemektedir.

Biz burada işin polemiğine girmek istemiyoruz. O, yaşamı polemikten ve dolaptan ibaret Bizans darbecisi "partizan"ın işidir. Ama, meyhaneci efendinin 24 Ekim günlü *Radikal*'de Neşe Düzel'in "Ünkomünist Partisi'nin başkanı olsaydınız, Marksist bir parti olarak bugün nasıl bir politika izlerdiniz?" sorusunu yanıtlarken kullandığı "...Marksist olup olmamayı da partinin birinci meselesi yapmazdım. Çünkü bu parti dünyaya ve tarihe bakışında çoğulcu olmalı. Görüşlerini Marx'tan da almalı, Marksizm dışı görüşlerden, Weber'den, İslami düşünürlerden de almalı" sözlerinin altını çiziceğiz. Hele hele gençlerin kafalarını karıştırıp onları "postkapitalizm"in yedeğine düşürme amaçlı Weber'e yönlendirmesinin üzerinde duracağız. Kimileri çıkıp bu yalan-dolan "referans"a takılmasın diye de şu Weber'in ne menem bir "düşünür" olduğunu irdeleyeceğiz.

Kapitalizm, üretim araçlarının mülkiyetine dayanan sistemdir. Kapitalist üretimin temel dayanağı artı-değerdir. Artı-değer oranını artırmanın biricik yolu da üretkenliğin artırılmasıdır. Teknolojik gelişmeler hep bu nedenle ön planda tutulur.

Webercilik, üretim araçları mülkiyetini gözden uzak tutmak yolunda Marksist kuramın eleştirisine dayanır. Toplumsal ilişkilerin irdelenmesinde üretim araçlarından değil, yönetim araçlarından soyutlanmayı öne çıkarır. Bu yolla toplumsal ilişkilerde belirleyici etmen olarak hiyerarşik yapılanmayı ve bürokrasiyi parametre alır.

Weber'de birincil önem taşıyan, "statü konumu"dur. Onun "toplumsal statü" çözümlemesi cinsiyet, ırk, vb. gibi değişkenler eksenindedir. Ekonomik alandaki sınıf konumunu, üretim ilişkilerinden koparır ve "toplumsal statü" alanına sıkıştırdığı değişkenlerin sonucu olarak gösterir. Bundan dolayıdır ki Marksizmin ırzına geçmede ve kapitalist sistemin üretim ilişkilerini gözden saklamaya yeminli ardılları Lockwood, Dahrendorf ve Giddens gibileri de "piyasa kapasite ve konumu" gibi kavramları bu "statü" usdışılığı eklemişlerdir. Tüm bu sapma ve saptırmaların sonucunda varılan nokta bir "postkapitalist" süreç sanallığına dayandırılmıştır ve ortaya yepyeni bir "orta sınıf" kavramı sürülmüştür. Turgut Özal'dan icazetli 12 Eylül ertesi sol liboşlarının dillerine doladıkları "orta direk" de bu saptırmanın mihenk taşıdır.

Weber, kapitalist gelişimi üretim ortamının rasyonalizasyonuna bağlar. *"Kapitalizm, bürokratik yönetim için en rasyonal ekonomik temeldir ve en rasyonal yönetim biçimlerinin geliştirilmesini sağlar"* der. Onda bürokrasi, toplumsal çözümlemenin merkezidir. Sosyalizmi, kapitalizmin derinleştirilmiş biçimi olarak görmesinin temel sapkınlığı da buradadır.

Yine Weber'e göre sınıf, malların arzı, dış yaşam koşulları ve ekonomik güç tarafından belirlenmiş bir konumdur. Bu konumu, bireylerin mal ve hizmetleri tüketebilme gücü belirlemektedir. Yani Weberci görüşte sınıf, ekonomik bir kategoridir ve üretim süreci dışında, piyasa ortamında sahip olunan olanaklarla tanımlanan bir parametredir. Piyasa olanaklarını belirleyen de, "kapitalizmin rasyonalizasyonu" temelinde gelişen "statü konumu"dur. Özde Webercilik, sınıflar arasındaki eşitsizliği, onların üretim araçları ile ilişkilerinde, üretim araçları üzerindeki mülkiyette değil, tüketim araç ve nesnelere olan ilişkilerinde görmek demektir. Bu da Marksizmin tümünden çarpıtılması, baş aşağı konulmasıdır. Marksizme ve bilimsel sosyalizme apaçık küfürdür. Komünist Partisi'nin birinci meselesini Marksist olup olmamaya bağlamayan, görüşlerini Weber'den almasında sakınca görmeyen meyhaneci de, bu küfüre alenen ortak olmaktadır. Ve de hiç arlanıp sıkılmadan *"Kendimi düne göre daha çok solcu hissediyorum, bugün Marx'ı daha iyi anlıyorum"* diyebilmektedir. Bu şekilde konuşabilmek için meyhanesinde satamadığı tüm içki şişelerini kafasına dikmiş ve öylece röportaja oturmuş olmalıdır mutlaka.

Salt kendi kafasını dumanlasa iyi, kitlelerin kafasını da dumanlamaya çalışmaktadır ama. Weber'i

Marksizme eklemlediğinde solun, sosyalizmin, komünizmin ve sınıf mücadelesinin geçersizliği ortaya çıkmaktadır. Bunu da hiç utanmadan “devrimci demokratik değişim”den yana bir “yeni sol” olarak öne sürmektedir. Bu sav yalnızca bilim dışı, provokatif, haince bir sav değildir; 1981 darbesiyle Leipzig TKP’sine egemenleşenlerin ve onu dağıtıp yokedenlerin kimliklerini de açığa vurmaktadır. Onlar birer “sağ ajan”dır “sol”un bağırında. Tüm “atılım” ertesini eklemelilerin oylumlu çoğunluğu gibi...

Meyhaneci bir yana, bugün birçoklarının -*özellikle aşkın ve devrimin özgürce dayanışması saflarının*- durmadan yinededikleri gibi, gerçekten de bir “yeni sol”a gereksinim var mıdır? Ya da “yeni bir kapitalizm”den söz edilebilir mi ki, “yeni” bir “sosyalizm” lafazanlığı yapılabilsin?

Kapitalizmin sömürgeci doğasında, dayattığı üretim ilişkilerinde hiçbir değişiklik yoktur. Salt, gözle görülür bir teknolojik gelişme vardır ortada. Bu koşutta, üretim alanlarındaki emek gücü, yüksek düzeyli bir nitelik kazanmaktadır. Kol emeği ikincilleşmede, kimi kez üçüncülleşmektedir. Ancak bu, kapitalizmin “yeni”leştiği anlamına gelmez. Çünkü teknolojik gelişme, insanlık tarihi boyunca hep süreklilik içindedir. Son süreçte giderek hızlanması, neredeyse günden güne evrimleşmesi, kapitalist üretimin gözüt dönümü ve ipini koparmışça daha çok kâr üretimini gerçekleştirme çabasıdır.

Teknolojik gelişme denilen şey, üretim araçlarının geliştirilmesi demektir. Bu da kapitalizmin belirleyici yasalarındandır. Çünkü ancak böylece kapitalistler birbirleriyle rekabet edebilirler -gerçekte büyük küçüğü yutar-. Üretim araçlarının gelişmesi daha çok üretkenlik, daha çok üretkenlik ise daha çok artı-değer sömürsüdür. Bunun da yolu, teknolojinin -üretim araçlarının- geliştirilmesi ve üretkenliği katlayarak artırmadadır. Üstelik üretkenlik ne kadar çok artarsa, teknolojik gelişme ne kadar hız kazanırsa, bunun getirisi çalışma sürelerinin kısaltılmasında değil, işgücü fazlalığı yaratmaktadır. Çalışma süreleri kısaltılmayarak emek gücünün çok büyük bir bölümü işsizleştirilmektedir. Böylece, işçi sınıfının sınıf örgütleri temelinde direnişi de kısıtlanmaktadır. Bu aşamada işçi hâlâ üretmekte, üretirken de iligine dek sömürülmektedir. Dünden farklı olan, “esnek üretim” diye dayatılan Demokles Kılıcı’dır. Bunun sonucu da çocuk işçiler, düzensiz (part-time) çalışma, sözleşmeli çalışma biçimleridir. Dolayısıyla, apaçık görülen odur ki, işçi sınıfı ortadan kalkmamakta, tam tersine, işlerde sendikası, sosyal güvencesiz, çok düşük ücretlerle çalışmaya zorunlu yeni kesimlerle çeşitlenmekte, genleşmektedir.

Zaten kapitalizmin bu “yeni köleci” aşamasıdır ortada “yeni bir kapitalizm” varmış gibi gösterip “yeni bir sol” arayışını tetikleyen. Üstelik tetikçileri de bizzat meyhaneci efendi ve onun şürekâsı olan kendini “eski sol”cu diye niteleyenlerdir. Ama onların literatüründe “eski sol” yerine “reel sosyalizm” kullanılıyor. Böylece “reel sosyalizm”i yani “gerçek sosyalizm”i her defasında yerin dibine vurup küfür ediyorlar. “*Biten biz olduk, reel sosyalizm oldu*” diyen meyhaneci efendi de, kent merkezindeki otellerde “yeni sol” toplantıları düzenleyip “*reel sosyalizm çöktü*” nutukları atanlar da aslında kendi bitmişliklerini ortaya koyuyorlar. Çünkü onlar “eski sol” bile değillerdi. “Sol”un içine sızmış “sağlak”lardı. Şimdi bu konuları ortaya çıkıyor ve bitkinliklerinin intikamını, -dünden bugüne görevlendirildikleri “sol”u bitirmek işinin tüm hırsıyla- her zaman zinde kalmayı becermiş dünün kadrolarından ve genç sosyalistlerden almaya çalışıyorlar.

Bu arada meyhanecimiz de “*politik kaygılardan arınmış olarak*” konuştuğunu söylüyor. Sanki bir zamanlar “*politik kaygı*”sı varmış gibi. O zamanlardaki tek kaygısının ne olduğu gün gibi ortadaydı. Leipzig TKP’sine darbe ile el koymak, kendi şürekalarından birisini zor yoluyla komisyon üyesi yapmak, bu “birisi”nin partisiz olan karısını PB üyelerinin muhalefetine karşın merkeze getirmek, kadının elindeki parti evrakı ile Batı Alman polisine gidip kocasının TKP’de yönetici olduğunu kendisinin de zorla onun yanına getirildiğini ve kendilerine yardımcı olunmasını istemesine neden olup Leipzig oluşumunu bile berhava etmek. Buna dense dense “politik kaygı” değil “polislik yaygı” denirdi elbet. Dendi de.

Artık yeter. Meyhaneci şürekâsı içinde yer aldıkları “iş bitirici liberal dünya referans”ına sıkıca tutsunlar. Ama kalkıp sosyalizme sövme, Marksizmi çarpıtma adına sakın yeniden ortaya çıkmasınlar. Bize de kutuyu açtırmasınlar!

27 Ekim 2005

Marksizmde Kategori ve Kavramların

Yeri ve Dili

1. Kavrayışın ve pratiğin dayanak noktaları olarak kategori ve kavramlar

Tartışmasız kabul ettiğimiz olgu şu: Kategoriler ve kavramlar doğayı yeniden şekillendirme ki bu fiili bir gelişmedir- ve kavrama sürecinde oluşurlar. Kategoriler ve kavramlar, insanların kavrayış faaliyetinin veya hareketinin birer aracıdır. Bu olguyu, tartışmasız bir gerçek yapan nedir? Bu sorunun cevabını kavrama sürecinin gelişme seyrinde görüyoruz.

İnsanların doğa hakkında kapsamlı ve derin bilgiye sahip olmaları, böylelikle doğa üzerinde etkiye bulunmaları, doğanın olanaklarının (güçlerinin) insanın varlığını sürdürülebilmesi için kaçınılmaz olan gereksinimlerine tâbi kılınması, işte bu kavrayışın veya bilinçlenmenin (bilinçliliğin) amacıdır.

Bilinçlenme veya kavrayış oldukça karmaşık bir süreçtir. Ama bütün karmaşıklığına rağmen bu süreci birbirini takip eden -tamamlayan- iki aşamada toplarız:

a-) *Duyumsal kavrayış, b-) Teorik düşünme.*

a-) *Duyumsal kavrayış aşaması:* Bu, insanın bütün beş duyum organlarıyla pasif değil aktif-canlı, pratik faaliyet içindeki gözlemdir. Doğadaki ve de toplumdaki süreçleri ve gelişmeleri salt bu şekilde gözlemlemekle en fazlasıyla gerekli materyaller toplanmış olur, ama bu materyallere dayanarak gerçek üzerine derin bir bilgiye sahip olmak henüz söz konusu değildir. Bu aşamada, canlı gözlem, bilimsel gerçek kavrayışın bir önkoşulunu oluşturur.

Duyumsal kavrayış aşamasında nesnelere üzerine doğadaki ve toplumdaki süreçler ve gelişmeler üzerine önemli bilgiler elde etmiş oluruz. Ama bu bilgiler/veriler yüzeyseldir. Gözlemlenenin yüzeyindeki gelişmeler hakkındaki bilgilerdir. Dolayısıyla kavrayış sürecinin bu aşamasında yani duyumsal kavrayış sürecinde önemli olanla önemli olmayan, zorunlu olanla tesadüfi olan arasında bir ayırım koyacak durumda olamayız. Bilincin veya kavrayışın (idrakın) amacı bu ayrımı/farkı koymaktır. Aksi takdirde insanın doğayı, onun yasalarını tanıması ve onu kendine tâbi kılması bir hayaldir.

b-) *Teorik düşünme aşaması:* İlk aşamada, duyum organlarımız vasıtasıyla elde ettiğimiz materyali belli bir düzene sokmak, oradaki yüzeysel görünüşlerinin altındaki gerçeği; özü; zorunluluğu; nedenselliği, belli bir yasaya uygunluğu bulup çıkartmak için (bilince çıkartmak için) kavrayış süreci devam ettirilir ve yeni kavrayış araçlarıyla bir üst aşamaya çıkartılır. Bu üst aşamayı veya kavrayış/bilinçlenme sürecinin ikinci aşamasını soyutlama ve genelleme oluşturur. Böylelikle soyutlama ve genelleme teorik düşüncenin araçları olurlar.

Bilinç beyin bir ürünüdür, bir fonksiyondur, yüksek derecede örgütlenmiş madde olarak beyin bilincin, düşünmenin organıdır. Beynin -tabii ki burada söz konusu olan insan beynidir- soyutlama ve genelleme faaliyeti ile objektif dünyanın yasaları keşfedilir. Nesnelere içinde gizli kalan, öze tekâbülden bağları, ilişkileri açığa çıkartılır. Soyutlama ve genelleme, kavrayışın oldukça etkili birer aracıdır. Soyutlamayla doğada ve toplumda süreçlerdeki ve gelişmelerdeki önemli olan ile önemli olmayan, zorunlu olan ile tesadüfi (rastlantı) olanı ayırırız.

Genelleme de bize nesnelere ve görünüşlerin (gelişmelerin) iç temel bağını, nedenini ve yasasını ve bütünselliklerini ortaya çıkartmamıza olanak sağlar. Genelleme olmaksızın bilimsel kavrayış da olmaz.

Genellemenin sonuçları tespit edilir (saptanır). Bunlar anlamlarını kavramlarda, kategorilerde, yasalarda vs. bulurlar. Örneklersek; kavram olarak devrimde onun esas ve özgül içeriği genelleştirilmiştir. Kavram olarak işçi sınıfı veya burjuvazi de bu sınıfların esas ve özgül yönleri, bu sınıfların her birini bir diğeri karşısında karakterize eden özellikleri genelleştirilmiştir. Kavram olarak insan da, bütün insanlara özgül ne varsa onların hepsi genelleştirilmiştir.

Demek ki, kategoriler ve kavramlar, insanın soyutlama ve genelleştirme faaliyetinin sonucudur. Kavram ve kategoriler, bilince çıkartılanların ifade formlarıdır. Kavram ve kategoriler, kavrayışın düşünme noktalarıdır. Çünkü kavram ve kategoriler nesnelere doğadaki ve toplumdaki süreçlerin gelişmelerin en önemli ve esasa özgül yönlerini ifade ederler.

Kavram ve kategorilerde, insanın (düşüncesinin) objektif dünyayı hangi ölçüde özümleyip özümlemediğini görürüz. Çünkü kavram ve kategoriler insan düşüncesinin kazanımlarını, objektif dünyanın özüne sızma derecesini, bu alandaki ilerleyişini ifade ederler. Yanıltıcı olmayanlar; kavram ve kategoriler, insanın sadece teorik değil aynı zamanda pratik faaliyetinin de ürünleridirler. Dolayısıyla; insanın pratiği ne denli kapsamlı/derin; zengin olursa, insanın pratiğindeki teknoloji ne denli yüksek seviyede olursa doğadaki ve toplumdaki gelişmelerin özüne inme; onların iç, en önemli bağlarını ortaya çıkarma daha çok olanaklı olur ve böylece yeni ve daha derin anlamlı kategori ve kavramlar oluşturulur. Veya söz konusu alandaki kavram ve kategoriler daha da kapsamlaşırlar; yani söz konusu olayın içeriği, özü kategori ve kavramlarla daha kapsamlı olarak tanımlanabilir. İksel toplumdaki insanın, kendini doğa güçlerine tâbi kılma sürecinden bugüne gelen gelişmesi; doğaya tâbi olmaktan, onu kendisine tâbi kılması, onun bilinçlenmesinin ve bunu da bir dizi kavram ve kategorilerle ifade etmesinin sürecidir. Öyle ki, insanın doğa yasalarını, o objektif yasaları tanımak ve kendi çıkarı için onlardan yararlanmak durumuna çoktan gelmiştir. Yasalar ise; ister toplumda isterse de doğada olsun, ancak ve ancak kategori ve kavramların yardımıyla tanımlanabilirler. Bu anlamda Lenin şöyle der, "... kategoriler... dünyanın kavranmasının aşamalarıdır, ağdaki düğüm noktalarıdır; bu noktalar ağı kavramaya ve ona hakim olmaya yardımcı olurlar" (*Aus dem philosophischen Nachlass Dietz*, Verlag Berlin, 1958).

Kategorilerin ve kavramların oluşmasına götüren yol, uzun ve karmaşıktır. Bu yolda; veya bu süreçte kavrayış ve pratik iç içe geçmiş kaynaşmıştır. Pratikten kastedilen, özellikle üretim faaliyetidir. Kısacası, kategori ve kavramların oluşumunun temel ve çıkış noktası pratiktir. Öyleyse; bir kategoriye teorik olarak formüle etmeden önce, objektif gerçeklik sürecinde; dünyanın fiilen özümlemesi sürecinde uzun ve karmaşık bir yolun/mesafenin katedilmesi gereklidir

Kavram ve kategorilerin içerikleri objektiftir. Çünkü onlar gerçek dünyayı, kendi (dünya) özgü bağlamlarıyla yansıtırlar. Yani kavram ve kategoriler objektif dünyanın fotoğraflarıdır.

Kategori ve kavramların tarihi bir karakter taşımaları, maddî koşulları doğduğunda yeni kavram ve kategorilerin oluşturulacağı anlamına geldiği gibi, yine maddî koşulları doğarsa mevcut kavram ve kategorilerin gelişecekleri ve değişime uğrayacakları anlamına da gelmektedir. Öyle ki, bu gelişim ve değişim sürecinde bir takım kavram ve kategoriler -insanın kavrayışı ve pratik faaliyetinin seyri içinde- daha fazla anlamlı, daha fazla belirgin olmaktadırlar.

Demek ki, kavram ve kategorilerin gelişmesi tamamen kavrayışın genel bir yasasına tâbidir. Bu yasa, insan bilgisinin, bilinçlenmenin görece gerçeklerden geçerek mutlak gerçeğe doğru gelişme yasasıdır. Böylelikle veya bu sürecin içinde idrakın gelişmesinin her bir yeni tarihi aşaması kavram ve kategorilerimizi daha da somutlaştırır, derinleştirir ve bunların her biri görece gerçekleri ifade ederler ve her bir kavram ve kategori mutlak gerçeğe doğru katedilen yolun ileri aşamalarını oluştururlar.

Görüyoruz ki, kavram ve kategoriler kavrayışımızın dayanak noktalarıdır. Biz onları, gerçeğin doğru tanımlanması ve kavranması için dayanak noktaları olarak kullanırız. Pratiğimizi belirleyen düşüncelerin her biri, ifadelerini belli yasalarda, kavramlarda ve kategorilerde bulmaktadırlar. O halde; kendini kavram ve kategorilerde, teorilerde ve yasalarda (kavram ve kategoriler için söylediklerimiz teori, yasa, hipotez, düşünce vs. için de geçerlidir) ifade eden siyasî düşüncemiz yanlış ise bizim pratiğimiz de yanlış olur veya yanlış faaliyete sürükler.

2-) Materyalist diyalektikte gelişme, değişimin kategori ve kavramları

Her bir bilim dalının kendine özgü kavram ve kategorileri vardır. Örneğin politik ekonomi biliminde "meta", "para", "işgücü", "emek", "artı-değer" vs. Fizikte "ışık", "kütle" vs. Söz konusu her bilim için temel olan kavramlar, o bilim dalının kategorileri olarak adlandırılırlar.

Her bir bilim dalının kendine özgü kavram ve kategorileri felsefede kullanılan (felsefi) kavram ve kategorilerden ayırt edilmelidir. Çünkü birinci durumdaki kavram ve kategoriler özgün iken, ikinci durumdakiler (felsefi) geneldirler. Felsefede kategoriler (buna materyalist diyalektiğin kategorileri de dahildir) oldukça genel karakterde olan kavramlardır. Felsefede kategoriler doğada ve toplumda her bir sürecin, her bir hareketin yönlerini ve iç bağlamlarını genelleştirirler. Örneğin; içerik, biçim, çelişki, nitelik, nitelik, ölçü vs. Bunlar materyalist diyalektiğin kategorilerinden sadece bazılarıdır.

İster tek tek bilim adlarına özgü kavram ve kategoriler olsun, isterse de felsefede kavram ve kategoriler olsun, bunların hepsi -yukarıda da belirttiğimiz gibi- tarihi karakter taşırlar. Yani bunlar, ister özgül, isterse de en genel karakterli olsunlar, süreç içinde; insan bilgisinin, bilincinin gelişmesine paralel olarak gelişmişlerdir. İnsanlık tarihi veya insanlığın bilgilenme tarihi aynı zamanda kategori ve kavramların gelişme tarihidir.

Objektif dünya, sadece insan bilincinden bağımsız oluşuyla tanımlanamaz. Bu sorunun bir yönüdür. Sorunun diğer yönü de, objektif dünyanın sürekli hareket ve değişim içinde olduğudur. O halde burada söz konusu olan, objektif dünyanın sürekli gelişme ve değişim içinde insan iradesinden bağımsız olarak var olmasıdır. Her an, insan iradesinden bağımsız olarak objektif dünyada bir şeyler ölüyor, eskiyor, bir şeyler doğuyor vs. Dünyanın bu şekilde kavranışı; gelişim, değişim-hareket içinde olan dünya olarak kavranışı diyalektik materyalizm ile metafizik materyalizm (idealist dünya görüşü-felsefe) arasındaki temel farklılıktır.

Demek ki, objektif dünya gelişme ve değişim içindeyse, kavram ve kategoriler de objektif gerçeği yansıtıyorlarsa; yani gelişen ve değişen dünyanın her bir gelişim değişimini yansıtıyorlarsa, onlar da - kavram ve kategoriler de- gelişim ve değişim içindedir. Aksi takdirde gelişen gerçekliği; değişen objektif dünyayı; değişen ve gelişen-hareket içinde olan doğa ve toplumu, değişimleri, gelişmeleri ve hareketleri içinde yansıtmazlar. Buna göre, sadece değişen, gelişen kategori ve kavramlar, hareketli-akıcı kavram ve kategorilerle techizatlanmış bir düşünce, gelişen gerçekliği doğru olarak yansıtır. Marx şöyle diyor: "...Maddî üretim biçimlerine tekabül eden sosyal ilişkileri üreten insanların düşünce ve kategorileri, yani tam da bu sosyal ilişkilerin soyut ideal ifadesini de üretirler. Öyleyse kategoriler, ifade ettikleri ilişkiler ne kadar ebedi iseler, o kadar ebedidirler. Onlar, tarihi ve geçici ürünlerdir." (K. Marx, P. W. Annenkova'ya Mektup, 28 Aralık 1846, *Felsefenin Sefaleti*, s. 15)

Marx'ın kapitalist üretim biçimini analiz edişine baktığımızda, diğer şeylerin yanı sıra şunu da görürüz: Marx tarafından formüle edilen her bir ekonomik kategori ve kavram, belli tarihi bir ilişkiyi, olguyu ifade eder. Ve toplumsal ilişkilerdeki her bir hareket ve değişim, kategori ve kavramlara da yansır. Yani kategori ve kavramlardaki hareket, karşılıklı etki ve birbirlerinin yerini alma; bir kavram ve kategorinin diğer bir kavram ve kategoriye dönüşmesi toplumsal ilişkilerdeki hareket ve değişimi yansıtır.

Kavram ve kategorilerin diyalektiği şöyledir: Her bir kavram ve kategori ve bunların bütünü, objektif dünyanın (doğa ve toplumda) her zbir görünümünün (yansımasının) bağlamını ve karşılıklı bağımlılığını yansıtır, açığa çıkartır, fotoğrafını çeker, kavram ve kategorilerin bu özelliği; diyalektiği dikkate alınmazsa objektif dünya; gerçeklik kavranamaz.

Kısaca belirtmek gerekir ki; kavram ve kategorilerin tarihi, felsefe ve bilimlerin gelişme tarihidir. Felsefenin gelişme tarihini, akımlarını incelemek, aynı zamanda kategorilerin ve kavramların tarihin de incelemek anlamına gelir. Her bir filozof kavram ve kategorileri felsefe anlayışına göre tanımlamıştır.

3-) Kavram ve kategorilerin somut kullanımı

Bilimsel kavrayış ve teori ile pratiğin sıkı bağı açısından, kavram ve kategorilerin somut kullanımı zorunlu bir ön koşuldur. Yanlış; soyut kullanım bizi yanlış sonuçlara; teori ve pratiğe götürür ve biz bunu en yakın olarak Türkiye coğrafyasındaki sınıflar mücadelesi pratiğinde görüyoruz. Kavram ve kategoriler, somut, belli bir durum, gelişme üzerine kullanıldıklarında veya somutlaştırıldıklarında kavrayış ve pratiğin dayanak noktaları olabilirler. Dolayısıyla kavram ve kategorilerin somut kullanım sorunu, aynı zamanda teorinin pratik ile bağı sorunudur. Kavram ve kategoriler üzerine bilgi sahibi olmak veya diyalektiğin kategorilerini çok iyi tanımak teorinin pratik ile bağlam birliği için bir garanti değildir. Biz, kavram ve kategorileri gerçekten çok iyi tanıyabiliriz. Bilebiliriz, ama onları, analiz, somut gelişmelerin/süreçlerin araçları olarak kullanamazsak çok kolayca-belki de farkına varmadan canlı pratikten kopmuş oluruz. Bu kopuş bizi, kendimize özgü bir hayal dünyası kurmaya götürür ve biz o dünyada gerçekleri değil, görmek istediğimizi görürüz. Bu oldukça nostaljik bir dünyadır.

9 Ekim 2005

Durum ve Temel İvme

Danimarka KP MKYK üyesi İb Nörlund, bir yazısında, "İşbirliği, çok güzel bir sözdür. Bu, karşılıklı saygı, karşılıklı güven ve birbirine yardım etmeye hazır olma gibi soylu duyguları dile getirir. Bu, «tüm insanların dost ve kardeş olacakları» günlere çağırır. Çok sayıda insan, elele verince tüm sorunların çözüleceğine inanmak ister. Bu tür hayallerde belirli bir gerçek payı var, ama bu genel olarak bir hayal olarak kalmaktadır. Bununla gönül eğlenebilir, ama bu en kötü amaçlar için de kullanılabilir. Bilinen Kurt Masalı'nda da (ya da Kırmızı Şapkalı Kız), kurt, küçük kıza «işbirliği» yapmayı (bunu küçük kıza karşı kullanmak amacıyla) önerir" der.

Bu çok doğru bir saptamadır. Hayaller dünyasından sosyal gerçekler dünyasına dönersek, eğer kafalarda açıkça ideolojik karışıklık yaratmak amacı güdülmüyorsa, genel olarak işbirliğinden söz etmek yeterli değildir. Biz sınıflara bölünmüş bir toplumda, kapitalist toplumda yaşıyoruz. Bu toplumda işbirliği kavramı, ancak bunun kiminle, ne için, kime ve neye karşı yapılacağı açıklandıktan sonra bir değer ve gerçek anlam kazanır.

Kapitalist toplumda insan insanı sömürmekte, emekçilerin yarattığı artı değeri sermaye kendine mal etmektedir. Burjuva ekonomi politikası bunu reddetmeye çalışır, ama kapitalist dünyanın gerçekleri bunu her süreçte somutça doğrular.

Günümüzde sermaye her zamankinden daha açık bir şekilde sömürdüğü artı değer ve kârının artırılmasını istiyor. Bu yapılmadan, bizzat kapitalist sistemin doğurduğu bunalımdan çıkış yolu olmadığı apaçık belli. Küreselleşme diye adlandırılan ağırlaştırılmış ve yaygınlaştırılmış sömür aşaması, bu bunalımı aşmanın son umudu kapitalizm için. Bu nedenle her geçen gün, dünyanın her bir köşesinde; ister emperyal, ister kapitalist, isterse de gelişmemiş toplumlarda işçi sınıfı ve tüm emekçiler daha çok sömürülüyor. Varlığını sürdürme koşulları işçileri, emekçileri birlikte hareket etme, işbirliği yapma düşüncesine vardiıyor. Sömürülenler olarak sömürülenlere karşı her zamankinden çok daha net biçimde işbirliğine zorluyor. Günümüz işçi sınıfı deneyiminin en temel sonuçlarından biri bu.

Burjuvazinin savunucuları, soldan devşirme tatlısı liberalleri, günümüzde bu net zorunluğu emekçilerin bilincinden silip atmak için harıl harıl çalışıyorlar. Bunlar «sınıf savaşımının zamanının geçtiğini», işçiler ile kapitalistlerin «sosyal partnerler» haline geldiklerini, «emek ile sermaye arasında işbirliği yapılması» zamanının geldiğini ileri sürüyorlar.

Birbirine karşıt sınıfsal güçlerin işbirliği ne anlama gelebilir? Bu, her şeyden önce üretimde ve toplumda sermayenin egemenliğini kabul etmek anlamına gelir. «Sınıfsal işbirliği» ya da «sosyal partnerlik», emekçileri sermayenin egemenliğine bağımlı kılmanın biçimlerinden biridir. Bunun tüm insanların dostluğu ve kardeşliğiyle uzaktan yakından hiç bir ilişkisi yoktur.

Burjuvazi büyük bir gayretle «sınıfsal işbirliği»nin propagandasını yapıyor. Ama bunu kendinin verdiği sınıf savaşımını durdurmak ya da zayıflatmak amacıyla yapmıyor. Burjuvazi her şeyden önce işçi hareketi içinde, emekçiler arasında «sosyal partnerlik» üstüne çeşitli hayaller yayılmasında yarar görüyor. Reformizmin uzun yıllardır süren etkisi ve birçok kapitalist ülkede çok kez hükümet etmiş olan sosyal demokratların uygulamaları, onların bu görevi yerine getirmelerinde yardımcı oluyor. İşçi hareketi içinde sosyal demokrasi öteden beri sınıfsal işbirliği ideolojisi ve politikasının taşıyıcısı rolü oynuyor. Ve sosyal demokratların bu rolü, kaçınılmaz olarak, bunların liderlerinin subjektif isteklerinden bağımsız olarak, burjuvazinin etkisinin işçi sınıfına sızmasının bir aracı hizmeti görüyor. Şimdi de «toplumun tüm üyelerinin dayanışması» bayrağı altında işçi sınıfına sınıf savaşımından vazgeçmesi telkin ediliyor. Hatta bunda o denli şapşalca ileri gidiliyor ki, «emperyalizme karşı ulusal refleks olarak» da sınıf savaşımı rafa kaldırılmak isteniyor. Oysa emperyalizme karşı, yani kapitalizmin bir üst aşamasına karşı savaşım, «sınıflar birliği»nin ya da «ulusal refleks» sahiplerinin değil, bizzat işçi sınıfının savaşımıdır. Bu alanda gedik açılmasına, sonuçta antiemperyalist savaşımın hiç verilmemesine teyetleniyor «emperyalizme karşı ulusal refleks» savunucularının ya da «sınıfsal işbirliği» masalcılarının önerileri.

Bugün bizzat ABD'de, bütünsel olarak ve tek tek AB ülkelerinde, dünyanın tüm kıtalarında ve Türkiye'de, kapitalist bunalımın giderek derinleştiğinin çok somut ipuçları var. Buna bağlı olarak sınıfsal çelişkilerin keskinleşmesi, emeğin çıkarları ile sermayenin çıkarlarının uyuşmazlığı bir kez daha ve nihai olarak ortaya çıkıyor. İşçilerin sınıf bilinci, «sosyal partnerlik» görüşleriyle ya da «ulusal refleks» masallarıyla ne kadar bulandırmaya çalışılırsa çalışılsın, somut gerçek bu.

Dünyâ yeni-liberal evrimlenmede yavan bir sırnaşmayla söylenen ve önceleri de sahte olan «sınıfsal işbirliği» sözcükleri, bugünün koşullarında, işçi hareketi, sendika hareketi tarafından yaşamdan çok uzak bir şey olarak kabul ediliyor. Emekçiler güçlerini yeniden ortaya koymanın zamanı geldiğini anlıyorlar. Zorla uykuya yatırılan sınıf bilinci yeniden uyanıyor. İşçileri işbirliğine ve dayanışmaya teşvik ediyor. Ama sömürücülerle işbirliğine değil. Bunlara karşı, kendi çıkarlarını ve aynı zamanda tüm emekçilerin çıkarlarını savunmak için işbirliğine ve dayanışmaya teşvik ediyor. Bunu her kıtada somutluyor. Salt yerel değil, küresel bir emek dayanışması her geçen an, dakika, saat ve gün daha da somutlaşma eğilimi taşıyor.

İşte bu nedenle, tüm dünya ölçeğinde sermaye sınıfı saldırganlaşıyor. Dinsel teraneler ulusçu-ırkçı söylemlerle destekleniyor. Türkiye'ye dönersek, dinsel radikalizmden devşirilen sermaye iktidarı, emekçilere karşı cephesini şimdi de salt bu nedenle «ulusal refleks» ile takviyeye çalışıyor. Son günlerdeki veryansın «hassasiyet»in de, yeniden sahneye sürülen «ölkücü tosuncuk»ların da gerisinde bu gerçek yatıyor.

Ama burada dikkat edilmesi gereken, kimi gelişmelere karşı çıkan liberal goygoycuların, bu karşıt-lıklarının emekçiler cephesine teyetlenmeleri gibi algılanmamasıdır. Onların kimi kentlerde filizlendirilen «hassasiyet»lere karşı oluşları, sermaye sınıfı içindeki kimi çelişkilerin yansımasından kaynaklanmaktadır. İşçi sınıfının bu mevzilerden «işbirliği»ne ne gereksinmesi vardır ne de bu olanaklıdır. Emekçilerin «işbirliği»nden tek anlamak durumunda oldukları, kendi içlerinde ve kendi sınıfsal izdü-şümleriyle evrensel işbirliğidir. Bu da, zaferin en temelli ivmesidir.

1 Ekim 2005

Hukuk Dışı Uygulamalar Devam Ediyor

Hukukun üstünlüğü ya da hukuk devletinden söz edebilmek için, hukukun ne olduğu sorusuna doğru yanıt vermek gerekir. Hukuk adil olmalı ve adil yargılama yapmalıdır. Hukuk, bir ülkenin demokrasi ve özgürlük alanının en önemli ölçütlerinden biridir. Adil ve bağımsız yargı, demokratikleşmenin temelidir. Hukukun son ayağı da sorumluluktur. Eğer bir ülkede sorumluluk kurallarını işletemezseniz ya da önünü tıkarsanız, sorumlulardan hesap sormazsanız, o ülkede hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinden söz edilemez.

Ben bu ülkede haksızlığa uğrayan, işkence gören ve Türkiye'de zorunlu ikamete tabi tutulan bir Alman vatandaşım. Hakkımda 21.01.2003 tarihinden bu yana, İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce konulan ve devam eden "yurtdışına çıkış yasağı" sebebiyle, yaşadığım ülkeye dönemiyorum. 24.07.2003 tarihinde verilen mahkûmiyet kararı, Yargıtay 9. Ceza Dairesi tarafından esastan bozulmuştu. Yargıtayın bozma ilamı ertesinde, İzmir DGM yerine kurulan 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden yargılama yapıldı. Mahkeme Heyeti, savcının beraat istemini ve savunmaları dikkate almayarak 12.10.2004 tarihinde yeniden mahkûmiyet kararı verdi. Dosya 12 1.1.2004 tarihinde Yargıtay'a gönderildi. 11 aydan beri dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arşivinde bekletilmekte ve herhangi bir işlem yapılmamaktadır.

Bir yargılamanın adil olabilmesi için, koşullara uygun olarak, yargılamanın makul sürede bitirilmesi gerekir. Bir kişiye sanık sıfatı vererek onu süründürmek, kişilik haklarına tecavüzdür. Türkiye'de zorunlu ikamete tabi tutulmam bir yargılama önlemi olmaktan çıkıp cezaya dönüşmüştür. Bu ise Avrupa İnsan Hakları **Sözleşmesi'nin** "Özgürlük ve Güvenlik Hakkı"nı düzenleyen 5. Maddesi ve 6. Maddesinde garanti edilen hakların ihlali anlamına gelmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, yargılanan kişi hakkındaki itham ile ilgili nihai kararın makul bir sürede verilmesi hakkını güvence altına almıştır. Benim somutumda, "yurtdışına çıkış yasağı" makul süreyi çoktan aşmıştır. 32 aydan bu yana, yaşadığım ve vatandaş olduğum ülkeye gitmeme izin verilmemektedir. İşin ilginç yanı, yurtdışı çıkış yasağının kaldırılması için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiğimiz üç dilekçe hakkında hiç bir işlem yapılmaması ve tarafımıza bilgi verilmemesidir.

Hakkımda bir mahkûmiyet kararı verilmeden, özgürlüğümün sınırlandırılması, Türkiye'de zorunlu ikamete tabi tutulmam, özgürlüğüme ağır bir müdahaledir. Bu durumda, orantılılık ilkesinin bir gereği olarak, yurtdışı çıkış yasağı, tutuklama yerine geçen bir koruma tedbiri olmaktadır. Zorunlu ikamet devam ettirilmesi, öznel koşullarım dikkate alındığında adı konulmamış bir cezalandırmadır. Bu uygulamanın evrensel hukuk kuralları ile bir ilgisinin olmadığı açık ve nettir.

Bilindiği üzere, Anayasanın 23. Maddesi seyahat özgürlüğünün, suç soruşturması ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amacıyla sınırlanabileceğini ifade etmiştir. Oysa benim yargılandığım bu davada delillerin tamamı toplanmış, soruşturma ve kovuşturmanın maddi kısmı büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu anlamda tedbirin devam ettirilmesinin yargılamanın gidişatına pratik bir faydası kalmamıştır. Kaldı ki, bir zorunluluk bulunmamasına rağmen (Yargıtay duruşması dahil) bütün duruşmalara katıldım. Kaçma şüphesini doğurabilecek hiç bir emarede de bulunmadım. Yargılamanın hızlı bir şekilde yürütülmesi için çaba gösterdim. Geline aşamada, Türkiye'de zorunlu ikamete tabi tutulmamı gerektirecek haklı ve yerinde hiç bir gerekçe kalmamıştır.

Bu davanın sürüncemede bırakılması, Türkiye'de zorunlu ikamete tabi tutulmam anti-demokratik bir uygulamadır. Bu ülkede hukukun üstünlüğü değil, bir takım kişilerin, kurumların üstünlüğü ve dokunulmazlıkları vardır. Yargının bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü vb söylemler sadece lafta vardır. Her şeye rağmen hukuki mücadelemi sürdürmeye ve hukuksuzlukları kamuoyuna anlatmaya devam edeceğim.

5 Ekim 2005

* **SORUN Polemik Dergi**'mize e-posta ile gelen bu yazının yayınlanmasını uygun bulduk. (S.P.)

Celal Yayla

-Mektup-

ÇİK, Tecrit, İnfaz ve Keyfilik *

Bu defa yazmamın nedeni neler yaşadığımızı daha iyi anlamanıza yardımcı olmak. Daha önce vücudumuzdaki izleri yazdığımız mektupların imha kararları ile engellendiğini yazmıştım. İtirazlarımız sonucu infaz hakimliği kararıyla bu engel kaldırıldı. Size vücudumuzda oluşan izleri yazıyorum. Bu izlerin nasıl oluştuğunu biliyorsunuz. Tecrite karşı direnen bizleri yıldırabilmek amacıyla 30 Temmuz'da zorla sevk ettiler ve o tarihten beri hücrelerde tek tutuyorlar, yeni dayatmalar uyguluyorlar. Bu izler bunun belgesidir.

Revirde de belgelidir bu izler (en azından öyle sanıyoruz). Çıktık gösterdik revir doktoruna. Suç duyuruları yaptık. Nasıl sonuçlanacak hep beraber göreceğiz.

İnsanın insan olduğunun inkârı olan tecrite karşı, "iyileştirme" dayatmalarına karşı insanca bir yaşam için, düşüncelerimizle, siyasi kimliğimizle yaşayabilmek için direnişi altıncı yılında da sürdüreceğiz.

Fazla söze gerek var mı? İşte izler ortada...

ALİ KOCA

Sol kolda dirsek üzerinde 12-15 cm uzunluğunda, 7-8 cm genişliğinde kan toplama, morarma. Her iki kolda pazu bölgelerinde morluklar. Sağ ve sol dirsekte açık yara. 4 Ağustos'ta gerçekleşen saldırıdan dolayı sol bacakta diz altında yara.

KAAN KURTULUŞ:

Sol kolda ve omuzda kan oturması ve morluk. Göğüs bölgesinde kan oturması izleri. Yüzde darbelerden dolayı kızarıklıklar. Yine sağ kol ve omuzda kızarıklıklar, izler ve ağrı. Sırtta ağrı ve yanma hissi.

SERDAR KARAÇELİK:

Sol dirsek ve bacak diz kısmında açık yara. Sol kol iç tarafta geniş morluklar. Sol el işaret ve baş parmakları arasında 1-2 cm kesik yarası. Bileklerde kelepçelerden dolayı morarma ve açık yaralar.

* Şair ve yazar Ruhan Mavruk'a Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nden gelen bu mektubun yayınlanmasını uygun bulduk. Başlığı da biz koyduk. **(S.P.)**

İNAN GÖK:

Sağ ve sol kol pazu kısmında geniş morluklar. Sırtta ağrı ve yanma hissi.

ALİ ERCAN GÖKOĞLU:

Kollarında, belinde, ellerinde izler, yara, kan oturması. 3 Ağustos'ta gerçekleşen saldırı nedeniyle sağ ve sol bacakta dizden aşağıda olacak şekilde morluklar ve kanlanma; belde ve kollarda morartılar.

CELAL YAYLA:

Sırtta kızarıklık ve sıyrıklar. İki kolda dirseklerde sıyrıklar. Çenede tekmeden kaynaklı şişme ve morarma. Boyunda ve boğazda şişme ve ağrı. 4 Ağustos'ta gerçekleşen saldırı nedeniyle sağ bacakta ağrı, morarma ve yürüme zorluğu.

KENAN GÜNYEL:

Sol ve sağ kol pazularında morluklar. Sol omuz ve koltuk altında morluklar, kızarıklıklar. Sırtın sol tarafında kızarıklık ve morluk. Sağ bacakta baldır ve kaba ette izler ve ağrı. Dizlerde kaval kemiği hizasında sıyrıklar. Dudaklarda ve çenede izler, sıyrıklar.

CEMAL AĞIRMAN:

Sağ kol dirsekte açık kanamalı yara. Sağ ayak baş parmakta açık kanamalı yara. Dudağın sağ iç tarafında kanamalı yara. Vücutta ağrılar. 22 Ağustos'ta gerçekleşen saldırıda kasıklarda sağ tarafta şişme ve 12-15 cm kadar morarma, sol diz kapağında yara. Yürüme zorluğu çekti.

BÜLENT KEMAL YILDIRIM:

Dizlerde ezik, morluk ve yara. Belinde morluklar. Sirtında omuz hizasında ezik ve morluklar. Kollarda morluk, tırnak izleri, yaralar.

ERCAN KUTLU:

Kollarında, sırtında, bacaklarında morluk, çizik ve yaralar. 4 Ağustos'ta gerçekleşen saldırı nedeniyle sol kolda 20 cm uzunluğunda, 6-7 cm genişliğinde şişlik, sertlik (sonradan morardı). Sırtta morluklar, bacaklarında dizaltında izler.

MUSTAFA TOSUN:

Kollarda pazu hizasında morluklar. Bileklerde kelepçelerden dolayı kızarıklık. İki bacakta dizlerde yara, sıyrık. Sağ ve sol ayak üzerinde açık yaralar. Dirseklerde açık yara. Boğazında, boynunda ağrı.

BAYSAL DEMİRHAN:

Sağ bacak baldır kısmında 15 cm yara. Ellerde tersten ve sıkı vurulan kelepçeden dolayı kızarıklık, yara. İzlerde, ayaklarında açık yara. Bacaklarda, baldırda darbelerden dolayı izler. Sırt ve omuzlarında morluklar, yaralar. Başın üst kısmında şişlik.

OSMAN NURİ OCAKLI:

Sağ el baş parmak ve yüzük parmağında açık yaralar. Kollarda bileklerden omuzlara kadar morluklar, çizikler ve yaralanmalar. Sırtta morluklar ve çizikler. Göğüs bölgesinde morluklar. Sağ ve sol dizde morluklar ve yara. Sağ ve sol ayak bileğinde morluklar ve açık yara. Başta darbelerden dolayı ağrı. Boğazda ağrı ve yutkunma zorluğu.

Ayrıca herkesin vücudunda genel olarak ağrılar ve darbelerden dolayı sızı, yanma hissi...

Hücrelerden umut yüklü selamlar iletiyorum.

10 Ekim 2005

Bizden Haberler

24. Tüyap İstanbul Kitap Fuarı'nda Kolektifimiz'in

"Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?" Etkinliği

8-16 Ekim 2005 tarihleri arasında düzenlenen 24. Tüyap İstanbul Kitap Fuarı'na çeşitli etkinliklerimizle katıldık. Kolektifimiz'in kuruluşunun 30. Yılı nedeniyle dost okurlarımıza özel indirimli kitap ziyafeti çekildi. Yayın kataloğumuz dağıtıldı. Yayınevi-Okur-Yazar diyalogu gerçekleşti. Düzenlediğimiz "Kapitalizm Nereye? Türkiye Nereye?" isimli Panel-Söyleşimiz 15 Ekim 2005 günü, saat 15:00-16:30'da fuarın en kalabalık etkinliklerinden biri oldu. Panel-Söyleşimize **SORUN Polemik** Dergimizdeki imzalarından tanıdığımız: 1. Sırrı Öztürk, 2. Tolga Ersoy, 3. Mehmet Eymen, 4. Nâzım Güvenç konuşmacı olarak katıldı. Etkinliği Sırrı Öztürk yönetti. 100 kişinin katıldığı etkinliğimizde anket sorularımıza yazılı cevaplar, öneri ve eleştiriler alındı. İzleyenlerin soruları cevaplandı.

'Emeğin Ressamı' Avni Memedoğlu (1924-9.10.1998) Mezarı Başında Anıldı.

Kolektifimiz'in Edebiyat-Sanat-Estetik Dizisi'nden birinci kitap olarak üretilen POLİTİKA-SANAT-ESTETİK YOLUNDA 'EMEĞİN RESSAMI' AVNİ MEMEDOĞLU isimli eserde Memedoğlu'nu bütün yönleriyle ilgili okurlarımıza sunmuştuk. Her ölüm yıldönümünde olduğu gibi bu yıl da 9 Ekim 2005 günü Kanlıca'daki mezarı başında bir anma toplantısı düzenledik. Kırmızı karanfillerimizi mezarına bıraktık. İşçi sınıfı ve emekçi halkların, Anadolu'nun esin kaynağını tablolarına taşıyan sanatçımızın çileli yaşamını ve mücadelesini andık.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Mezarına Kırmızı Karanfiller Koyarak Andık.

Tarihi TKP'nin ideolojik-teorik çalışma yapan kadrolarından Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı Topkapı'daki mezarı başında kırmızı karanfillerimizi koyarak andık. O'nun ölüm yıldönümlerini "sevenleri" ne yazık ki ayrı ayrı ziyaretleriyle anmaktadır. Yaşamı boyunca Tarihi TKP geleneğimizin yeniden toparlanması yolundaki özgün etkinlikleriyle tanınan Kıvılcımlı yoldaşımızı bu vesileyle anmak, devrimci vasiyetini gerçekleştirmek için *II. TTKK* önerimizin altını dolduracak çabaları yoğunlaştırmak, kadrolar arası yaratıcı diyalogun önünü kesen atakları etkisiz kılmak için bütün güçleri seferber etmenin hangi manayla geldiğini büyük burukluklarla yeniden hissettik.

6. Kitap Dünyası Fuarı'na İki Panel-Söyleşi Etkinliği ile Katılıyoruz

Bu yıl 6'sı düzenlenen Grup Medya Fuarlığı'nın "6. Kitap Fuarı" 17-27 Kasım 2005 tarihleri arasında Antrepo 3/Salıpazarı Karaköy/ İstanbul'da gerçekleştirilecek.

Kolektifimiz, bu Fuarda da dost okurlarına kitap ziyafeti çekecek, yayın kataloğu, kitap ayrıacı ve armağan kitaplar vermeyi sürdürecektir. Bu fuarda da düzenlediğimiz Panel-Söyleşilerin konusu, konuşmacıları şöyledir:

Panel-Söyleşi :

Konu : SOSYALİZM ÖLDÜ MÜ?

Konuşmacılar : *Sırrı Öztürk, Mehmet Eymen, Derviş Okan.*

Yöneten: *Sırrı Öztürk*

Tarih-Saat : 19 Kasım Cumartesi, Saat 15.00

Panel-Söyleşi :

Konu : POPÜLİST VE YOZ "KÜLTÜR"E KARŞI SANAT

Konuşmacılar : *İsmail Hardal, Meral Kaşoturacak Ruhan Mavruk, Nuray Gök Aksamaz, Meral Kıdır*

Yöneten : *İsmail Hardal*

Tarih-Saat : 26 Kasım Cumartesi, Saat 15.00

Kolektifimizin 30. Yıldönümünü Kutladık

*Sorun Yayınları Kolektifimiz'in 30. Yıldönümü (7 Kasım 1975- 7 Kasım 2005), gerek **SORUN Polemik Dergi**imizde emeği geçen bütün insanlarımızın katılımıyla düzenlediğimiz bir etkinlikle kutladık. Bu sürecin zet bir anlatımla günümüze taşınmasında emeği geçenlerden Sırrı ztrk ve öteki arkadaşlarımız anlamlı birer konuşma yaparak Devrimci ve Marksist Sol Kadroların tarihselden güncele sorunlarını ve sorumluluklarını hatırlattı. Yurtdışında, cezaevlerinde ve İstanbul dışında olup da etkinliğimize katılmayan arkadaşlarımızın mesajları okundu.*

Dergi ve Kitap üretimiyle ilgili öneri, uyarı ve eleştirilerle etkinliğimizden herkes karşılıklı yararlandı.